

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

2022. évi iránymutatás a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról

*

Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

2022. évi iránymutatás a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról

1.	BEVEZETÉS	6
2.	HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK	8
2.1	Hatály	8
2.2	Az iránymutatás hatálya alá tartozó támogatási intézkedések	9
2.3	Az iránymutatás felépítése	10
2.4	Fogalommeghatározások	10
3.	AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELESE A SZERZŐDÉS 107. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA SZERINT.....	25
3.1	Pozitív feltétel: a támogatásnak elő kell segítenie egy gazdasági tevékenység fejlődését.....	26
3.1.1	Az intézkedés által elősegített gazdasági tevékenység és annak a társadalom egészére gyakorolt pozitív hatásainak, és adott esetben a konkrét uniós politikák szempontjából fennálló jelentőségének azonosítása	26
3.1.2	Ösztönző hatás.....	27
3.1.3	Nem sértheti az uniós jog vonatkozó rendelkezéseit	28
3.2	Negatív feltétel: a támogatási intézkedés indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.....	29
3.2.1	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése.....	29
3.2.1.1	A támogatás szükségessége.....	29
3.2.1.2	Megfelelőség	31
3.2.1.2.1	Megfelelőség az alternatív szakpolitikai eszközök viszonylatában	31
3.2.1.2.2	Megfelelőség más támogatási eszközök viszonylatában	32
3.2.1.3	Arányosság	32
3.2.1.3.1	Támogatáshalmozódás	34
3.2.1.4	Átláthatóság.....	34
3.2.2	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése.....	36
3.3	A támogatás pozitív hatásai és a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások összemérése	37
4.	TÁMOGATÁSI KATEGÓRIÁK	38
4.1	Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére és elnyelésére nyújtott támogatás többek között a megújuló energia támogatásával	38
4.1.1	Indokolás	38
4.1.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek.....	39

4.1.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése.....	40
4.1.3.1	A támogatás szükségessége.....	40
4.1.3.2	Megfelelőség	40
4.1.3.3	Támogathatósági feltételek	40
4.1.3.4	Nyilvános konzultáció.....	42
4.1.3.5	Arányosság	43
4.1.4	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	45
4.2	Támogatás az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javításához ..	48
4.2.1	A támogatás indokoltsága	48
4.2.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek.....	49
4.2.3	Ösztönző hatás.....	50
4.2.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése.....	50
4.2.4.1	Megfelelőség	50
4.2.4.2	Arányosság	50
4.2.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	51
4.3	Támogatás a tiszta mobilitásért.....	52
4.3.1	Tiszta szállító járművek beszerzéséhez és lízingjéhez, tiszta szervizberendezésekhez, valamint a járművek utólagos átalakításához nyújtott támogatás	53
4.3.1.1	A támogatás indokoltsága	53
4.3.1.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek.....	53
4.3.1.3	Ösztönző hatás.....	54
4.3.1.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése ..	54
4.3.1.4.1	Megfelelőség	54
4.3.1.4.2	Arányosság	55
4.3.1.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	56
4.3.2	Az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez nyújtott támogatás.....	58
4.3.2.1	A támogatás indokoltsága	58
4.3.2.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek.....	58
4.3.2.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése ..	58
4.3.2.3.1	A támogatás szükségessége.....	58
4.3.2.3.2	Megfelelőség	59
4.3.2.3.3	Arányosság	59
4.3.2.4	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	61
4.4	Erőforrás-hatékonysági támogatás és a körforgásos gazdaságra történő átállás elősegítéséhez nyújtott támogatás	62
4.4.1	A támogatás indokoltsága	62
4.4.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek.....	63

4.4.3	Ösztönző hatás.....	64
4.4.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése.....	65
4.4.4.1	A támogatás szükségessége.....	65
4.4.4.2	Megfelelőség.....	65
4.4.4.3	Arányosság.....	66
4.4.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése.....	68
4.5	Támogatás az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezés megelőzéséhez vagy csökkentéséhez.....	68
4.5.1	A támogatás indokoltsága.....	68
4.5.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek.....	69
4.5.3	Ösztönző hatás.....	70
4.5.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése.....	70
4.5.4.1	A támogatás szükségessége.....	70
4.5.4.2	Arányosság.....	71
4.5.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése.....	72
4.6	Támogatás szennyezett területek szennyeződésmegszüntetése, természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállításához és biológiai sokféleséghez és a természetben alapuló megoldások.....	72
4.6.1	A támogatás indokoltsága.....	72
4.6.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek.....	73
4.6.3	Ösztönző hatás.....	73
4.6.4	Arányosság.....	75
4.7	Adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás.....	75
4.7.1	A környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás.....	75
4.7.1.1	A támogatás indokoltsága.....	75
4.7.1.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenység.....	75
4.7.1.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése.....	76
4.7.1.3.1	Szükségesség.....	76
4.7.1.3.2	Megfelelőség.....	76
4.7.1.3.3	Arányosság.....	77
4.7.2	Környezetvédelmi támogatás adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában.....	77
4.7.2.1	A támogatás indokoltsága.....	77
4.7.2.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenység.....	78
4.7.2.3	Ösztönző hatás.....	78
4.7.2.4	Arányosság.....	78
4.7.2.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése.....	79
4.8	A villamosenergia-ellátás biztonsága érdekében nyújtott támogatás.....	79

4.8.1	A támogatás indokoltsága	79
4.8.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenység	79
4.8.3	A támogatásnak elő kell segítenie egy gazdasági tevékenység fejlődését	80
4.8.3.1	Egyes gazdasági tevékenységek fejlődésének elősegítése	80
4.8.3.2	Ösztönző hatás.....	80
4.8.4	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	80
4.8.4.1	Szükségesség	80
4.8.4.2	Megfelelőség	82
4.8.4.3	Támogathatósági feltételek	82
4.8.4.4	Nyilvános konzultáció	83
4.8.4.5	Arányosság	84
4.8.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	85
4.9	Energetikai infrastruktúrára irányuló támogatás.....	87
4.9.1	A támogatás indokoltsága	87
4.9.2	Alkalmazási kör.....	87
4.9.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése	89
4.9.3.1	Szükségesség és megfelelés	89
4.9.3.2	A támogatás arányossága	89
4.9.4	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	90
4.10	A távfűtéshez vagy távhűtéshez nyújtott támogatás	90
4.10.1	A támogatás indokoltsága	90
4.10.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenység	90
4.10.3	Szükségesség és megfelelés	91
4.10.4	A támogatási intézkedés arányossága	91
4.10.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés	91
4.11	Az energiaigényes felhasználók villamosenergia-fogyasztására kivetett adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás	92
4.11.1	A támogatás indokoltsága	92
4.11.2	Alkalmazási kör: Adójellegű díjak, amelyekből csökkentés adható ...	93
4.11.3	A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése.	94
4.11.3.1	Támogathatósági feltételek	94
4.11.3.2	A támogatási intézkedés arányossága	94
4.11.3.3	Az állami támogatás formája.....	95
4.11.3.4	Energetikai auditok és irányítási rendszerek	95
4.11.3.5	Átmeneti szabályok	96
4.12	Támogatás a szén-, tőzeg és olajpala-tüzelésű erőművek bezárásához	96
4.12.1	A korai bezárás támogatása.....	96
4.12.1.1	A támogatás indokoltsága	96

4.12.1.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek.....	96
4.12.1.3	Ösztönző hatás.....	97
4.12.1.4	Szükségesség és megfelelőség	97
4.12.1.5	Arányosság	97
4.12.1.6	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése	98
4.12.2	A kivételes költségek támogatása	98
4.12.2.1	A támogatás indokoltsága	98
4.12.2.2	Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek.....	98
4.12.2.3	Szükségesség és megfelelőség	99
4.12.2.4	Ösztönző hatás és arányosság	99
4.12.2.5	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése	100
4.13	Környezetvédelmi és energetikai kérdésekkel kapcsolatos tanulmányokhoz vagy tanácsadási szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás	100
4.13.1	Alkalmazási kör és támogatott tevékenység	100
4.13.2	Ösztönző hatás.....	100
4.13.3	Arányosság	101
5.	ÉRTÉKELÉS	101
6.	JELENTÉSTÉTEL ÉS NYOMON KÖVETÉS.....	103
7.	ALKALMAZHATÓSÁG	103
8.	FELÜLVIZSGÁLAT.....	103

1. BEVEZETÉS

1. A Bizottság elnöke az európai zöld megállapodást kiemelt szakpolitikai prioritássá tette azzal a céllal, hogy az Unió egy modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkező, igazságos és virágzó társadalommá váljon úgy, hogy közben senkit nem hagyunk hátra. A Bizottság 2019-ben megerősítette éghajlatvédelmi törekvéseit a zöld megállapodásról szóló közleménnyel¹, amelynek célja, hogy 2050-re megszűnjön a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás. Annak érdekében, hogy az Uniót rá lehessen állítani a 2050-ig elérendő klímasemlegesség felé vezető, kiegyensúlyozott, reális és felelős pályára, a Bizottság javaslatot tett arra is, hogy az 1990-es szintekhez képest 2030-ig legalább 55 %-kal csökkentsük az üvegházhatásúgáz-kibocsátást². Ezek az ambiciózus célok az európai klímarendelemben kerültek lefektetésre³.
2. Ezenkívül, miután az Európai Tanács 2020 decemberében jóváhagyta a 2030-ra vonatkozó 55 %-os csökkentési célkitűzést⁴, a Bizottság e célkitűzés⁵ elérésének támogatására 2021 [júliusában] elfogadta a „Irány az 55%!” jogalkotási javaslatcsomagot, amely olyan pályára állítaná az EU-t, amelyen haladva megvalósítható lehet a klímasemlegesség 2050-re.
3. A klímasemlegességre, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, az erőforrás- és különösen az energiahatékonyagra, a körforgásos jellegre, a szennyezőanyag-mentességre, valamint a biológiai sokféleség helyreállítására vonatkozó célkitűzések megvalósítása és e zöld átállás elősegítése jelentős erőfeszítéseket és megfelelő támogatást igényel. A zöld megállapodásról szóló közlemény által kitűzött célok eléréséhez jelentős beruházásokra, köztük a megújuló energiaforrásokba történő beruházásokra lesz szükség. A Bizottság becslése szerint az újonnan megemelt 2030-as éghajlat-, energia- és közlekedési célok eléréséhez a 2011–2020-as szinthez képest évi 350 milliárd EUR többletberuházásra lesz szükség, a korábbi becslés tárgyát képező egyéb környezetvédelmi célkitűzések esetében pedig további évi 130 milliárd EUR-ra⁶. E beruházási kihívás nagysága mind a magánszektor, mind az állami források költséghatékony mobilizálását igényli. Ez érinteni fogja az összes ágazatot, és így az uniós gazdaság egészét.
4. A versenypolitikának és különösen az állami támogatási szabályoknak fontos szerepe van abban, hogy az Unió számára lehetővé váljon a zöld megállapodással kapcsolatos szakpolitika céljainak teljesítése és azt támogassák. A zöld megállapodásról szóló közlemény kifejezetten kimondja, hogy az állami támogatási szabályok felülvizsgálatra kerülnek e politikai célkitűzések megjelenítése, a klímasemlegességre való költséghatékony és méltányos átállás, és a fosszilis – különösen a leginkább szennyező

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640 final.

² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében, COM(2020) 562 final.

³ [A jogi hivatkozást a társjogalkotók általi elfogadást követően be kell illeszteni]

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>

⁵ [A hivatkozást a csomag biztosi testület általi elfogadást követően be kell illeszteni]

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0098&from=EN>

– tüzelőanyagok fokozatos megszüntetése elősegítése céljából, ugyanakkor biztosítva az egyenlő versenyfeltételeket a belső piacon. Ez az iránymutatás ennek a felülvizsgálatnak az eredménye.

5. Annak megakadályozása céljából, hogy az állami támogatások a belső piaci verseny torzulását okozzák vagy a verseny torzulásával fenyegetsenek, és befolyásolják a tagállamok közötti kereskedelmet, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése megállapítja az állami támogatások tilalmának elvét. Bizonyos esetekben azonban az ilyen támogatás a Szerződés 107. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethetőnek tekinthető a belső piaccal.
6. A tagállamoknak a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése szerint be kell jelenteniük az állami támogatásokat, azon intézkedések kivételével, amelyek teljesítik a Bizottság által az (EU) 2015/1588 tanácsi rendelet⁷ 1. cikke alapján elfogadott csoportmentességi rendeletben meghatározott feltételeket.
7. Ez az iránymutatás arra vonatkozó útmutatást fektet le, hogy a Bizottság miként fogja értékelni a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében bejelentési kötelezettség alá tartozó környezetvédelmi – ideértve az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásai elleni védelemmel kapcsolatos – és energetikai támogatások összeegyeztethetőségét. Ezen iránymutatásban a „környezetvédelemre” való minden utalást a környezetvédelemre utalásként kell érteni, beleértve az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásai elleni védelmet is.
8. A Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében egy támogatási intézkedés akkor nyilvánítható összeegyeztethetőnek a belső piaccal, ha két feltétel – egy pozitív és egy negatív – teljesül. A pozitív feltétel az, hogy a támogatásnak elő kell segítenie egy gazdasági tevékenység fejlődését. A negatív feltétel pedig az, hogy a támogatás nem érintheti olyan mértékben kedvezőtlenül a kereskedelmi feltételeket, amely ellentétes a közös érdekekkel.
9. Miközben általánosan elfogadott tény, hogy a versenyképes piacok hajlamosak hatékonyabb eredményeket elérni az árak, a hozam és a forrásfelhasználás tekintetében, állami beavatkozásra lehet szükség egyes olyan gazdasági tevékenységek fejlesztésének elősegítése érdekében, amelyek a támogatás hiányában egyáltalán nem fejlődnének, vagy nem fejlődnének ugyanolyan ütemben vagy ugyanolyan feltételek mellett. A beavatkozás ezáltal hozzájárul az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez.
10. A környezetvédelem összefüggésében a környezeti externáliák, az információhiányok és a koordinációs hiányosságok azt jelentik, hogy a piaci szereplők nem feltétlenül veszik teljes mértékben figyelembe a gazdasági tevékenység költségeit és előnyeit a fogyasztási, beruházási és termelési döntések meghozatalakor. Ezek a piaci hiányosságok – azaz olyan helyzetek, amelyekben a piacok beavatkozás nélkül vélhetően nem képesek hatékony eredmény felmutatására – nem vezetnek el szükségképpen az optimális jóléthez a fogyasztók és a társadalom egésze számára,

⁷ A Tanács (EU) 2015/1588 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról (HL L 248., 2015.9.24., 1. o.).

aminek következtében állami támogatás hiányában a környezetvédelem szintje a végzett gazdasági tevékenységekhez képest elégtelen.

2. HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

2.1 Hatály

11. Ezt az iránymutatást a gazdasági tevékenységek fejlesztésének elősegítése céljából a környezetvédelmet javító módon nyújtott állami támogatásokra, valamint az energiaágazatban a Szerződés által szabályozott tevékenységekre kell alkalmazni, amennyiben a támogatási intézkedések az iránymutatás 2.2. szakaszának alkalmazási körébe tartoznak. Ezért ez az iránymutatás azokban az ágazatokban is alkalmazandó, amelyekre az állami támogatások tekintetében egyedi uniós szabályok vonatkoznak, amennyiben ezek a különös uniós szabályok eltérően nem rendelkeznek, vagy nem tartalmazznak ugyanarra az intézkedésre adott környezetvédelmi támogatásra vagy az energetikai támogatásra vonatkozó rendelkezéseket, amely esetben az ágazatspecifikus szabályok érvényesülnek. Ez az iránymutatás elsőbbséget élvez a légiközlekedési iránymutatás⁸ 17. pontjának b) alpontjával szemben az évi 5 milliónál nagyobb utasforgalmú nagy repülőterek javára nyújtott környezetvédelmi támogatási intézkedések tekintetében, az említett iránymutatás jövőbeli módosításainak sérelme nélkül.
12. Ez az iránymutatás nem vonatkozik az alábbiakra:
 - a) a környezetbarát termékek és a kevesebb természeti erőforrás igénybevételével üzemeltetendő gépek, illetve szállítási eszközök tervezése és gyártása, illetve az erőművekben vagy más termelési egységekben a biztonság vagy a higiénia javítására irányuló intézkedések⁹;
 - b) a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatás a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszeréről szóló bizottsági közleményben¹⁰ meghatározott szabályok hatálya alá tartozik;
 - c) a más állami támogatási szabályok (nevezetesen az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásáról¹¹, a mezőgazdasági és erdészeti ágazatban¹²; vagy a

⁸ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a repülőtereknek és a légitársaságoknak nyújtott állami támogatásról (HL C 99., 2014.4.4., 3. o.).

⁹ A környezetvédelmi támogatás általában kevésbé torzító hatású és hatékonyabb, ha azt a környezetbarát termékek fogyasztójának/felhasználójának, nem pedig a környezetbarát termék előállítójának/gyártójának adják. Ez nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy környezetvédelmi támogatást nyújtsanak a vállalkozásoknak gyártási tevékenységeik környezetvédelmi színvonalának növelése érdekében.

¹⁰ A Bizottság közleménye – A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere (HL C 198., 2014.6.27., 1. o.).

¹¹ A Bizottság közleménye – A közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabály (HL C 8., 2012.1.11., 15. o.).

¹² A mezőgazdasági és erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott állami támogatásokról szóló európai uniós iránymutatások, 2014–2020 (HL C 204., 2014.7.1., 1. o.).

halászati és akvakultúra elsődleges termelési ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok¹³),

- d) az atomenergiára nyújtott állami támogatás előleg.
13. Környezetvédelmi és energetikai támogatás nem nyújtható a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról szóló bizottsági iránymutatásban meghatározottak szerint¹⁴ nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak.
14. Az olyan vállalkozás javára szóló támogatás értékelésekor, amellyel szemben valamely még nem teljesített, támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító korábbi bizottsági határozaton alapuló visszafizetési felszólítás van érvényben, a Bizottság figyelembe veszi a még visszafizetendő támogatási összeget¹⁵.

2.2 Az iránymutatás hatálya alá tartozó támogatási intézkedések

15. A Bizottság a környezetvédelmi és energetikai intézkedések számos olyan kategóriáját azonosította, amelyek állami támogatása a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében – bizonyos feltételek teljesülése esetén – összeegyeztethetőnek tekinthető a belső piaccal:
- a) az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére és elnyelésére nyújtott támogatás, a megújuló energia támogatása révén is;
 - b) az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javításához nyújtott támogatás;
 - c) a tiszta szállító (légi, közúti, vasúti, belvízi, tengeri és part menti személy- és teherszállításhoz használt) járművek beszerzéséhez és lízingjéhez nyújtott támogatás, a szállító járművek olyan utólagos átalakításához nyújtott támogatás, ami lehetővé teszi azok tiszta szállító járművé minősítését, valamint a tiszta kiszolgáló berendezésekhez nyújtott támogatás;
 - d) a kibocsátásmentes és tiszta szállító járművek elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrájának kiépítéséhez nyújtott támogatás;
 - e) az erőforrás-hatékonyság és a körforgásos gazdaságra való átállás céljából nyújtott támogatás;

¹³ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a halászati és az akvakultúra-ágazatban nyújtott állami támogatások vizsgálatáról (HL C 217., 2015.7.2., 1. o.).

¹⁴ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.).

¹⁵ Lásd a Törvényszék 1995. szeptember 13-i T-244/93 és T-486/93 sz., TWD kontra Európai Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének (ECLI:EU:T:1995:160) 56. pontját. Lásd továbbá: A Bizottság közleménye – Bizottsági közlemény a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizetetéséről, C/2019/5396 (HL C 247., 2019.7.23., 1. o.).

- f) az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezés megelőzéséhez vagy csökkentéséhez nyújtott támogatás;
- g) a szennyezett terület szennyeződésmentesítésére, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállítására, illetve a biológiai sokféleség védelmére vagy helyreállítására, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás természet alapú megoldásaihoz nyújtott támogatás;
- h) adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás;
- i) a villamosenergia-ellátás biztonsága érdekében nyújtott támogatás;
- j) az energetikai infrastruktúrára nyújtott támogatás;
- k) a távfűtéshez és távhűtéshez nyújtott támogatás;
- l) az energiaigényes felhasználók villamosenergia-fogyasztására kivetett adójellegű díjak csökkentésének formájában nyújtott támogatás;
- m) a szén-, olaj- és olajpala-tüzelésű erőművek bezárásához nyújtott támogatás;
- n) a környezetvédelmi és az energetikai tanulmányokhoz vagy tanácsadási szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás.

2.3 Az iránymutatás felépítése

- 16. A 3. fejezet határozza meg azokat az összeegyeztethetőségi feltételeket, amelyeket az ezen iránymutatás által érintett különféle támogatási kategóriákra általánosan alkalmazni kell. A támogatáshalmazódásról szóló 3.2.1.3.1. szakasz az ezen iránymutatás által érintett valamennyi támogatási kategóriára vonatkozik. A 4. fejezet konkrét összeegyeztethetőségi kritériumokat fektet le, amelyek az említett fejezet különböző szakaszaiban szereplő támogatási intézkedésekre vonatkoznak. A 3. fejezetben foglalt összeegyeztethetőségi kritériumokat kell alkalmazni, kivéve, ha a 4. fejezet egyes célzott szakaszaiban konkrétabb rendelkezések kerültek meghatározásra.
- 17. Eltérő rendelkezés hiányában az ebben az iránymutatásban meghatározott feltételek vonatkoznak a támogatási programokra és az egyedi támogatásokra, függetlenül attól, hogy azok támogatási programon alapulnak-e vagy ad hoc jelleggel nyújtják azokat.

2.4 Fogalommeghatározások

- 18. Ezen iránymutatás alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:
 - 1. „ad hoc támogatás”: nem támogatási program keretében nyújtott támogatás;
 - 2. „támogatási intenzitás”: a támogatás bruttó összege a projekt elszámolható költségeinek százalékában kifejezve; Valamennyi felhasznált adatnak az adók vagy egyéb díjak levonása előtti adatnak kell lennie. Ha a támogatást nem vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtják, a támogatás összegének a bruttó támogatási egyenértéket kell tekinteni. A több részletben kifizetett támogatást az

odaítélés időpontjában való értékén kell kiszámítani. Diszkontálás céljára és kedvezményes kamatozású hitel esetében a támogatás összegének kiszámítására használt kamatlábnak a támogatás odaítélésekor érvényes referencia-kamatlábát kell tekinteni. A támogatási intenzitás kiszámítása kedvezményezettenként történik;

3. „támogatott területek”: azok a területek, amelyeket a támogatás odaítélésekor egy jóváhagyott regionális támogatási térképen szerepeltek a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) és c) pontja alapján;
4. „kiegyenlítő szabályozás” a villamos energia tekintetében: az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁶ 2. cikkében meghatározott kiegyenlítő szabályozás;
5. „mérlegkörfelölő”: az (EU) 2019/943 rendelet 2. cikkének 14. pontjában meghatározott mérlegkörfelölő;
6. „biológiai sokféleség”: az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁷ 2. cikkének 15. pontjában meghatározott biológiai sokféleség;
7. „bioüzemanyagok”: a 2018/2001/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁸ 2. cikkének 33. pontjában meghatározott bioüzemanyagok.
8. „biogáz”: a 2018/2001/EU irányelv 2. cikkének 28. pontjában meghatározott biogáz;
9. „folyékony bio-energiahordozók”: a 2018/2001/EU irányelv 2. cikkének 32. pontjában meghatározott folyékony bio-energiahordozók;
10. „biomassza”: biológiai eredetű termékek, hulladékok és maradékanyagok biológiailag lebontható része, a 2018/2001/EU irányelv 2. cikkének 24. pontjában meghatározottak szerint;
11. „biomasszából előállított üzemanyagok”: a 2018/2001/EU irányelv 2. cikkének 27. pontjában meghatározott, biomasszából előállított üzemanyagok;
12. „kapacitásmechanizmus”: az (EU) 2019/943 rendeletben meghatározott villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló intézkedés;
13. „szén-dioxid-leválasztás és -tárolás” vagy „CLT” azon technológiák, amelyek a fosszilis vagy biomassza-tüzelésű ipari üzemekből – többek között erőművekből és hulladékból energiát előállító üzemekből – (vagy közvetlenül a környezeti levegőből) származó szén-dioxid (CO₂) leválasztására, tároló létesítménybe

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

történő szállítására és a szén-dioxid tartós tárolása céljára megfelelő föld alatti geológiai képződményekbe történő bevezetésére szolgálnak;

14. „szén-dioxid-leválasztás és -hasznosítás” vagy „CLH”: olyan technológiák, amelyek a fosszilis vagy biomassza-tüzelésű ipari üzemekből – többek között erőművekből és hulladékból energiát előállító üzemekből – (vagy közvetlenül a környezeti levegőből) származó CO₂ leválasztására és CO₂-fogyasztási vagy -hasznosítási helyre szállítására szolgálnak;
15. „CO₂-egyenérték”: metrikus mérőszám, amelyet a különböző üvegházhatású gázokból származó kibocsátásoknak a globális felmelegedési potenciáljuk¹⁹ alapján történő összehasonlítására használnak úgy, hogy más gázok mennyiségeit ugyanolyan globális felmelegedési potenciállal rendelkező szén-dioxid-mennyiséggé alakítják át;
16. CO₂-elnyelés: olyan emberi tevékenység, amely a CO₂-t a légkörből eltávolítja, és geológiai, szárazföldi vagy óceáni tározókban vagy termékekben tartósan tárolja. Magában foglalja a biológiai vagy geokémiai szénelnyelők meglévő és potenciális antropogén fejlesztését, valamint a közvetlen levegőmegkötést- és tárolást, de nem értendő ide a nem közvetlenül emberi tevékenységgel okozott természetes CO₂-felvétel.
17. „tanúsítványrendszer” vagy „szállítói kötelezettségvállalási rendszer”: olyan rendszer, amelyben értéket teremtenek áruk vagy szolgáltatások nyújtása vonatkozásában azáltal, hogy tanúsítják ezeket az árukat vagy szolgáltatásokat, és tanúsítványok vásárlására vonatkozó kötelezettséget rónak a beszállítókra vagy a fogyasztókra;
18. „tisztá földi kiszolgáló berendezés”: a légi szállításához kapcsolódó szolgáltatások során használt, nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású berendezés;
19. „tisztá terminálberendezés”: áruk és intermodális rakodóegységek berakodásához, kirakodásához és átrakodásához, valamint a terminál területén belül rakomány mozgatásához használt olyan berendezés, amelynek közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátása nulla;
20. „tisztá szállító jármű”:
 - a) az (EU) 2019/1161 európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁰ 4. cikke 4. pontja a) alpontjában megadott meghatározásnak megfelelő, M1, M2 vagy N1 kategóriájú közúti jármű;
 - b) a következő fogalom meghatározásoknak megfelelő M3, N2 vagy N3 kategóriájú közúti jármű:

¹⁹ Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) legutóbbi értékelő jelentésében meghatározottak szerint.

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1161 irányelve (2019. június 20.) a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatának előmozdításáról szóló 2009/33/EK irányelv módosításáról (HL L 188., 2019.7.12., 116. o.).

- 2025. december 31-ig az (EU) 2019/1242 európai parlamenti és tanácsi irányelv²¹ hatálya alá tartozó járművek esetében: az említett rendelet 3. cikkének 12. pontjában meghatározott „alacsony kibocsátású nehézgépjármű”;
 - 2025. december 31-ig az (EU) 2019/1242 rendelet hatálya alá nem tartozó járművek esetében: a „tisztá jármű” (EU) 2019/1161 irányelv 4. cikke 4. pontja b) alpontjában megadott fogalommeghatározása;
 - 2026. január 1-től: az „alacsony kibocsátású nehézgépjármű” (EU) 2019/1161 irányelv 4. cikkének 5. pontjában megadott fogalommeghatározása;
- c) L kategóriájú jármű (két- vagy háromkerekű járművek vagy négykerekű motorkerékpárok) a 168/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet²² 4. cikkében meghatározott kibocsátási tesztnek megfelelően számított 0 g CO₂/km CO₂ kipufogógáz-kibocsátással;
- d) nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású belvízi személy- vagy teherszállító hajók; vagy 2025. december 31-ig:
- i. olyan belvízi személy- vagy teherszállító hajók, amelyek energiahatékonysági működési mutató²³ segítségével számított (vagy új hajó esetében becsült) tonnakilométerenkénti közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátása (g CO₂/tkm) 50 %-kal kisebb, mint a nehézgépjárművekre (5-LH alcsoport) az (EU) 2019/1242 rendelet 11. cikkével összhangban meghatározott átlagos CO₂-referenciakibocsátás;
 - ii. a hibrid vagy két üzemanyaggal működő hajók, amelyek a rendes működésükhöz szükséges energiát legalább 50 %-ban a nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású üzemanyagból vagy hálózati áramból származtatják;
- e) nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású tengeri vagy part menti személy- vagy teherszállító hajók, kikötői műveletekre vagy kiegészítő tevékenységre használt hajók; vagy 2025. december 31-ig:
- i. a hibrid vagy két üzemanyaggal működő hajók, amelyek a rendes tengeri vagy kikötői működésükhöz szükséges energiát legalább 25 %-

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1242 rendelete (2019. június 20.) az új nehézgépjárművek szén-dioxid-kibocsátási előírásainak meghatározásáról, valamint az 595/2009/EK és az (EU) 2018/956 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 96/53/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 198., 2019.7.25., 202. o.).

²² Az Európai Parlament és a Tanács 168/2013/EU rendelete (2013. január 15.) a két- vagy háromkerekű járművek, valamint a négykerekű motorkerékpárok jóváhagyásáról és piacfelügyeletéről (HL L 60., 2013.3.2., 52. o.).

²³ Az energiahatékonysági működési mutató definíció szerint a kibocsátott CO₂ tömegének és a szállítási munka mennyiségének hányadosa. A hajó energiahatékonyságának reprezentatív értéke a hajó általános kereskedelmi gyakorlatára jellemző egyenletes időszak alatti üzemeltetés során. A mutató kiszámítására vonatkozó iránymutatást az MEPC.1/Circ. 684 jelű IMO-dokumentum tartalmazza.

ban a nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású üzemanyagból vagy hálózati áramból származtatják;

- ii. elért energiahatékonysági tervezési indexének (EEDI) értéke 10 %-kal alacsonyabb a 2022. április 1-jén alkalmazandó EEDI-követelményeknél²⁴, és a hajó képes nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású üzemanyaggal vagy megújuló forrásokból származó üzemanyaggal közlekedni.
- f) azok a tengeri vagy part menti teherszállító hajók, amelyeket kizárólag olyan part menti és rövid távú tengeri szolgáltatások nyújtására használnak, amelyek célja, hogy lehetővé tegyék a jelenleg szárazföldön zajló áruszállításról a tengeri szállításra történő modális váltást, és amelyeknek a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) energiahatékonysági tervezési mutatója (EEDI)²⁵ segítségével számított közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátása 50 %-kal kisebb, mint a nehézgépjárművekre (5-LH alcsoport) az (EU) 2019/1242 rendelet 11. cikkével összhangban meghatározott átlagos CO₂-referenciakibocsátás;
- g) nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású vasúti járművek; vagy olyan vasúti járművek, amelyek közvetlen kipufogógáz-CO₂-kibocsátása nulla, amikor a szükséges infrastruktúrával felszerelt vágányon üzemelnek, és hagyományos motort használnak akkor, amikor nem áll rendelkezésre ilyen infrastruktúra (kétüzemű).
- h) olyan légi jármű, amelynek tanúsított metrikus értéke legalább 10 %-kal meghaladja a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) Chicagói Egyezmény²⁶ 16. mellékletében található legújabb környezetvédelmi szabványait, beleértve az új típusú légi járművek CO₂-metrikus értékeit, az (EU) 2018/1139 rendelet²⁷ 9. cikkének (2) bekezdésében említettek szerint; vagy alternatív megoldásként, ha olyan légi járművet vált fel, amely már túlteljesíti a Chicagói Egyezmény 16. mellékletében szereplő és az (EU) 2018/1139 rendelet 9. cikkének (2) bekezdésében említett új típusú légi járművekre vonatkozó zaj- és kibocsátásvédelmi környezetvédelmi ICAO-

²⁴ A Nemzetközi Tengerészeti Szervezet Tengerikörnyezet-védelmi Bizottságának hetvenötödik ülésén elfogadott EEDI-követelmények. Azok a hajók, amelyek a MARPOL-egyezmény VI. mellékletének 2. szabályában meghatározott hajótípusokba tartoznak, de az említett rendelet értelmében nem minősülnek új hajónak, a MARPOL VI. mellékletének 4. fejezetével összhangban önkéntes alapon kiszámított, elért EEDI-értéket biztosíthatnak, és e számításokat a MARPOL VI. mellékletének 2. fejezetével összhangban ellenőriztethetik.

²⁵ Energiahatékonysági tervezési mutató:
<http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>

²⁶ A Chicagóban 1944. december 7-én aláírt, nemzetközi polgári repülésről szóló egyezmény.

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1139 rendelete (2018. július 4.) a polgári légi közlekedés területén alkalmazandó közös szabályokról és az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségének létrehozásáról és a 2111/2005/EK, az 1008/2008/EK, a 996/2010/EU, a 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2014/30/EU és a 2014/53/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint az 552/2004/EK és a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 3922/91/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.

szabványokat, olyan légi jármű, amely a lecserélt légi járműhöz képest legalább 10 %-kal javítja a környezetvédelem szintjét;

21. „tisztá kiszolgáló berendezés”: tiszta terminálberendezés és tiszta földi kiszolgáló berendezés;
22. „kapcsolt energiatermelés” vagy kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés: a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁸ 2. cikkének 30. pontjában meghatározott kapcsolt energiatermelés.
23. „szennyezett terület”: olyan terület, amelyen anyagok vagy vegyi anyagok emberi tevékenység által okozott előfordulása megerősítetten olyan szintű, amely – figyelembe véve a terület jelenlegi és jövőbeni jóváhagyott hasznosítását – jelentős kockázatot jelent az emberi egészségre vagy a környezetre;
24. „demonstrációs projekt”: olyan projekt, amely egy technológiát az Unióban elsőként mutat be, és jelentős, a kereskedelemben elérhető technika aktuális állását meghaladó újítást képvisel;
25. „digitalizáció”: elektronikus eszközök és/vagy rendszerek által végzett olyan technológiák bevezetése, amelyek lehetővé teszik a termékfunkciók bővítését, az online szolgáltatások fejlesztését, a folyamatok korszerűsítését vagy az ártermelés és szolgáltatásnyújtás területén a közvetítők kiiktatásán alapuló üzleti modellekre való átállást, és végső soron átalakító hatást eredményeznek;
26. „ártalmatlanítás”: a 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁹ 3. cikkének 19. pontjában meghatározott ártalmatlanítás.
27. „elosztórendszer-üzemeltető”: az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 29. pontjában meghatározott elosztórendszer-üzemeltető.
28. „távfűtés” vagy „távhűtés”: a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 19. cikkének 2. pontjában meghatározott távfűtés vagy távhűtés;
29. „távfűtési és -hűtési rendszerek”: hőtermelő létesítményekből (fűtő/hűtő üzemek), a fűtési/hűtési tároló és elosztóhálózatból álló rendszerek (mind az „elsődleges” – vagy elosztási – és a fogyasztók hőellátását szolgáló „másodlagos” csővezetékek hálózata). A távfűtésre való hivatkozást távfűtési és/vagy hűtési rendszerként is érteni kell attól függően, hogy a hálózatok hőt vagy hűtést együttesen vagy külön szolgáltatnak-e;
30. „ökoinnováció”: az innovatív tevékenységek valamennyi formája, beleértve az új termelési folyamatokat, új termékeket vagy szolgáltatásokat, valamint új irányítási és üzleti módszereket, amelyek célja vagy hatása a környezetvédelem jelentős

²⁸ A 2018. december 11-i (EU) 2018/2002 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

javítása és a szennyezés környezeti hatásainak jelentős csökkentése. E fogalommeghatározás alkalmazásában az alábbiak nem tekintendők innovációnak:

- a) csak a környezetvédelem kisebb fokú változását vagy fejlesztését eredményező tevékenységek;
 - b) a termelési vagy szolgáltatási képességek növelése olyan gyártási vagy logisztikai rendszerek hozzáadása által, amelyek nagyban hasonlítanak a már használatban lévőkhöz;
 - c) az üzleti gyakorlatokban, a munkahelyi szervezetben vagy külső kapcsolatokban eszközölt olyan változtatások, amelyek a vállalkozáson belül már alkalmazott szervezési módszereken alapulnak;
 - d) a vezetési stratégia megváltozása;
 - e) az összeolvadások és felvásárlások;
 - f) egy eljárás alkalmazásának beszüntetése;
 - g) az egyszerű tőkepótlás vagy tőkenövelés;
 - h) a kizárólag a tényezőárak megváltozásához köthető változások, az egyedi igényekhez igazítás, a rendes szezonális és ciklikus változások;
 - i) az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékek kereskedelme;
31. „ökoszisztéma”: az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkének 2. pontjában meghatározott ökoszisztéma;
32. „energiahatékonyság”: a teljesítményben, a szolgáltatásban, a termékekben vagy az energiában kifejezett eredmény és a befektetett energia hányadosa;
33. „energiahatékony távfűtés és -hűtés”: a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 41. pontjában meghatározottak szerinti, a 2018/2001/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁰ 2. cikkének 20. pontjában említett energiahatékony távfűtés és -hűtés;
34. „megújuló energia”: csak az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv³¹ 2. cikkének 1. pontjában meghatározott megújuló energiaforrásokat felhasználó üzemek általi energiatermelés, valamint hagyományos energiaforrásokat is alkalmazó egyes üzemekben az energiaérték szempontjából megújuló energiaforrásokból nyert energiarész, ideértve a (megújuló energiát előállító létesítménnyel együtt vagy ahhoz kiegészítőként telepített) mérőórával

³⁰ A 2018. december 11-i (EU) 2018/2002 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

ellátott tárolórendszerek feltöltésére használt megújuló forrásokból előállított villamosenergiát, a tárolórendszerek eredményeként nyert villamos energia kivételével;

35. „energetikai infrastruktúra”: minden olyan fizikai berendezés vagy létesítmény, amely az Unió területén található vagy az Uniót egy vagy több harmadik országgal kapcsolja össze, és az alábbi kategóriákba tartozik:

a) a villamos energia tekintetében:

- i. az átviteli és elosztó rendszerek, ahol „átvitel” a villamos energia szállítása igen nagy feszültségű és nagyfeszültségű, összekapcsolt rendszereken a végső fogyasztókhoz vagy az elosztókhoz való eljuttatás céljából, nem beleértve az ellátást, míg „elosztás” a villamos energia szállítása nagyfeszültségű, közepfeszültségű és kisfeszültségű elosztóhálózatokon a fogyasztóhoz való eljuttatás céljából, nem beleértve az ellátást;
- ii. az i. alpontban hivatkozott rendszerek biztonságos, védett és hatékony működéséhez szükséges valamennyi felszerelés és berendezés, beleértve a minden feszültségi szinten alkalmazandó védelmi, a felügyeleti és a szabályozó rendszereket és alállomásokat is;
- iii. teljesen integrált hálózati komponensek, amelyek az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv³² 2. cikke 51. pontjában meghatározott, teljesen integrált hálózati komponensek;
- iv. intelligens energiahálózatok, amelyek információs és kommunikációs technológiákat integráló olyan rendszerek és rendszerelemek, amelyek operatív digitális platformokon, vezérlőrendszereken és érzékelő technológiákon keresztül mind az átviteli, mind pedig az elosztási szinten alkalmaznak információs és kommunikációs technológiákat, egy hatékonyabb és intelligensebb villamosenergia-átviteli és -elosztási hálózat megteremtése, az új energiatermelési, -tárolási és -fogyasztási formák integrálási képességének javítása, valamint új üzleti modellek és piaci struktúrák alkalmazása érdekében;
- v. off-shore villamosenergia-hálózatok, amelyek a fenti i. alpontban meghatározott villamosenergia-átviteli vagy elosztási infrastruktúra bármely kettős funkciójú berendezése vagy létesítménye: a tengeri megújuló forrásokból előállított villamos energia tengeri termelőhelyekről két vagy több országba bekapcsolása, és átvitele vagy elosztása. Ebbe beletartozik a védett, biztonságos és hatékony működéshez elengedhetetlen bármely csatlakozó tengeri berendezés vagy létesítmény, beleértve a védelmi, felügyeleti és vezérlőrendszereket, valamint a szükséges alállomásokat is, ha azok is a technológiai interoperabilitást –

³²

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

többek között a különböző technológiák interfészeinek kompatibilitását – biztosítják;

b) a gáz tekintetében:

- i. olyan, a földgáz, biogáz és nem biológiai eredetű megújuló gázok átvitelére és elosztására szolgáló csővezetékek, amelyek egy hálózatba tartoznak, kivéve az upstream földgázelosztás keretében használt nagynyomású vezetékeket;
- ii. az i. alpontban említett nagynyomású gázvezetékekhez csatlakozó földfelszín alatti tároló létesítmények;
- iii. cseppfolyósított földgázhoz (LNG) vagy sűrített földgázhoz (CNG) használt átvételi, tároló- és újragázosító vagy dekompressziós létesítmények;
- iv. a rendszer biztonságos, védett és hatékony működéséhez, illetve a kétirányú kapacitás megvalósításához szükséges felszerelések és berendezések, ideértve a kompresszorállomásokat is;
- v. intelligens gázhálózatok, amelyek a következő olyan berendezések vagy létesítmények bármelyikéből állnak, amelyek célja a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok (beleértve a biometánt vagy a hidrogént) hálózatba történő integrálásának lehetővé tétele és elősegítése: információs és kommunikációs technológiákat, vezérlőrendszereket és érzékelőtechnológiákat annak érdekében integráló digitális rendszerek és rendszerelemek, hogy lehetővé tegyék egy gázhálózaton belül a gáztermelés, -átvitel, -elosztás és -fogyasztás interaktív és intelligens nyomon követését, mérését, minőségellenőrzését és kezelését. Ezenkívül az említett intelligens hálózatok adott esetben olyan berendezéseket is alkalmazhatnak, amelyek lehetővé teszik az elosztási szint és az átviteli szint közötti kétirányú áramlásokat és a meglévő hálózat ehhez kapcsolódóan szükségessé váló korszerűsítéseit is;

c) a hidrogén tekintetében:

- i. hidrogén nagynyomású szállítására szolgáló átviteli csővezetékek, valamint a hidrogén helyi elosztására szolgáló elosztó csővezetékek, több hálózati felhasználó számára átlátható és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés biztosításával;
- ii. az i. alpontban említett nagynyomású hidrogén átviteli vagy elosztó vezetékekhez csatlakozó föld alatti tárolólétesítmények;
- iii. hidrogénnek vagy más kémiai anyagokba ágyazott hidrogénnek a hálózatba injektálás céljából történő átadására, befogadására, tárolására, gázzá visszaalakítására vagy dekompressziójára szolgáló létesítmények;

- iv. a hidrogénrendszer biztonságos, védett és hatékony működéséhez, illetve a kétirányú kapacitás megvalósításához szükséges felszerelések és berendezések, ideértve a kompresszorállomásokat is.

Az i–iv. alpontban említett eszközök bármelyike lehet újonnan épített vagy földgázból hidrogénre átalakított (más célra történő felhasznált) eszköz, illetve e kettő kombinációja.

Az i–iv. alpontban felsorolt olyan eszközök, amelyekhez harmadik fél hozzáférhet, energetikai infrastruktúrának minősülnek.

d) a szén-dioxid tekintetében:

- i. az upstream csővezeték-hálózat kivételével azon csővezetékek, amelyeket a szén-dioxid több forrásból, azaz olyan ipari berendezésekből (az erőműveket is ideértve) történő szállítására használnak, amelyek égetéssel vagy más, fosszilis vagy nem fosszilis széntartalmú összetevőket tartalmazó kémiai reakciók útján szén-dioxidot állítanak elő, a 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv³³ 3. cikke értelmében a szén-dioxid állandó geológiai tárolása vagy a szén-dioxid alapanyagként vagy biológiai folyamatok hozamának fokozására történő felhasználása céljából;
- ii. a szén-dioxid továbbszállításához szükséges cseppfolyósításra vagy kiegyenlítő tárolásra szolgáló létesítmények;
- iii. a szén-dioxidnak a 2009/31/EK irányelv 3. cikke szerinti állandó geológiai tárolására használt, egy adott geológiai formáción belüli infrastruktúra, illetve az ehhez kapcsolódó felszíni és besajtoló berendezések;
- iv. bármely, a rendszer megfelelő, biztonságos és hatékony működéséhez szükséges felszerelés vagy berendezés, ideértve a védelmi, felügyeleti vagy szabályozó rendszereket is.

Az i–iv. alpontban felsorolt olyan eszközök, amelyekhez harmadik fél hozzáférhet, energetikai infrastruktúrának minősülnek.

- e) az az infrastruktúra, amelyet hő/gőz/hűtés több termelőtől/felhasználótól történő továbbítására vagy elosztására használnak, ipari alkalmazásokból nyert nulla/alacsony szén-dioxid-kibocsátású hő/gőz vagy hulladékhő felhasználására alapozva;

³³

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o.).

- f) az (EU) 347/2013 európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁴ 2. cikkében és az EUMSZ 170. cikkében meghatározott közös érdekű projektek;
- g) egyéb infrastruktúra-kategóriák olyan infrastruktúra tekintetében, amely lehetővé teszi a nulla/alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia termelőinek és felhasználóinak fizikai vagy vezeték nélküli összekapcsolását több hozzáférési és kilépési pontról, és amelyekhez a nem az infrastruktúra tulajdonosához/kezelőjéhez tartozó harmadik felek is hozzáférhetnek.

Az a)-g) pontban felsorolt olyan eszközök, amelyeket egy előzetesen megnevezett felhasználó vagy azok kis csoportja számára építettek és igényeihez igazítottak (külön kiépített infrastruktúra), nem minősülnek energetikai infrastruktúrának.

36. „energiatakarékoság”: a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁵ 2. cikkének 4. pontjában meghatározott energiatakarékoság.
37. „energiamegtakarítás”: a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁶ 2. cikkének 5. pontjában meghatározott energiamegtakarítás.
38. „környezetvédelem”: minden olyan intézkedés, amelynek célja az emberi tevékenységek által a fizikai környezetben, ökoszisztémákban vagy természeti erőforrásokban okozott szennyezési vagy egyéb kár helyreállítása vagy megelőzése, ideértve az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, az ilyen kár kockázatának csökkentése, a biológiai sokféleség védelme és helyreállítása vagy a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználásának előmozdítása céljából hozott intézkedéseket, ideértve az energiatakarékosági intézkedéseket és a megújuló energiaforrások és az üvegházhatású gázok és más szennyező anyagok kibocsátásának csökkentésére szolgáló más technikák használatát, az elsődleges anyagok felhasználásának csökkentése és a hatékonyság növelése céljából a körforgásos gazdasági modellekre történő áttérést; Ez magában foglalja azokat az intézkedéseket is, amelyek megerősítik az alkalmazkodóképességet és minimalizálják az éghajlati hatásokkal szembeni kiszolgáltatottságot;
39. „környezetvédelmi adó”: olyan adó, amelynek tárgya olyan tevékenység, amely egyértelműen káros hatással van a környezetre, illetve amelynek célja bizonyos tevékenységek, áruk vagy szolgáltatások megadóztatása a környezetvédelmi költségeknek az árba történő beépítése vagy annak érdekében, hogy a termelőket és fogyasztókat olyan tevékenységek felé irányítsák, amelyek jobban tekintettel vannak a környezetre;

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU rendelete (2013. április 17.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o.).

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve (2010. május 19.) az épületek energiatakarékoságáról (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.).

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve az energiatakarékoságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

40. „erőforrások megfelelése”: a termelési kapacitás azon szintje, amelyet az uniós intézmények által a villamos energia egységes piacának megteremtésében kulcsszereplőként elismert szervezetekben – például a Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (ENTSO-E) által – alkalmazott hagyományos statisztikai mutató alapján mindenkor megfelelőnek ítélnék a tagállami szükségletek kielégítésére;
41. „energiatermelő”: kereskedelmi célból villamos energiát előállító vállalkozás;
42. „nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés”: a 2012/27/EU irányelv 2. cikkének 34. pontjában meghatározott nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés;
43. „eltérések”: a mérlegkörfelelősnél a termelés, a fogyasztás és a kereskedelmi ügyletek között egy adott kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakban felmerülő eltérések;
44. „kiegyenlítőenergia-elszámolás”: a mérlegkörfelelősök eltérései esetében alkalmazandó kiegyenlítés költségeinek behajtását célzó pénzügyi elszámolási mechanizmus;
45. „kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak”: az (EU) 2019/943 rendelet 2. cikkének 15. pontjában meghatározott kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak;
46. „egyedi támogatás”: támogatási program keretében nyújtott ad hoc támogatás és kötelező bejelentés alá tartozó támogatás;
47. „megszakíthatósági rendszer”: a villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló intézkedés, amelynek célja a villamosenergia-rendszer stabil frekvenciájának biztosítása vagy az ellátás rövid távú problémáinak kezelése, ideértve a terhelés megszakítását is;
48. „természetalapú megoldás”: a természetes vagy módosított ökoszisztémák védelmére, fenntartható kezelésére és helyreállítására irányuló intézkedés, amely hatékonyan és alkalmazkodóan kezeli a társadalmi kihívásokat, egyidejűleg biztosítva az emberi jólét és a biológiai sokféleség előnyeit;
49. „hálózati tartalék”: a villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló intézkedés, amelynek célja a villamosenergia-átviteli vagy elosztóhálózat rendszeres és hosszú távú elégtelenségének kompenzálása;
50. „szennyező anyag”: az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének 10. pontjában meghatározott szennyező anyag;
51. „szennyező”: az a személy, aki közvetve vagy közvetlenül károsítja a környezetet, illetve ilyen kárt eredményező feltételeket teremt³⁷;

³⁷ A Tanács 1975. március 3-i ajánlása a környezeti ügyekkel kapcsolatos hatósági költségfelosztásról és intézkedésekről (HL L 194., 1975.7.25., 1. o.).

52. „szennyezés”: a 2010/75/EU irányelv³⁸ 3. cikkének 2. pontjában meghatározott szennyezés;
53. „szennyező fizet elv”: az az elv, amelynek értelmében a környezetszennyezés kezelésére hozott intézkedések költségeinek a szennyezés okozóját kell terhelnie;
54. „újrahasználatra való előkészítés”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikke 16. pontjában meghatározott, újrahasználatra való előkészítés;
55. „elektromos töltő infrastruktúra”: szállító járműveket vagy tiszta kiszolgáló berendezéseket villamos energiával ellátó, helyhez kötött vagy mobil infrastruktúra;
56. „hasznosítás”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 15. pontjában meghatározott hasznosítás;
57. „újrafeldolgozás”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 17. pontjában meghatározott újrafeldolgozás;
58. „referenciaprojekt”: valamely támogatási programra jogosult kedvezményezettek kategóriájában az átlagos projektet reprezentáló mintaprojekt;
59. „hidrogéntöltő infrastruktúra”: olyan rögzített vagy mobil infrastruktúra, amely lehetővé teszi tiszta vagy kibocsátásmentes szállító járművek vagy tiszta kiszolgáló berendezések töltését a 2014/94/EU irányelv 5. és 6. cikkében említett alternatív üzemanyagokkal;
60. „rehabilitáció”: olyan kezelési intézkedések, amelyek célja az ökoszisztéma működésének helyreállítása a leromlott területeken, amelyek esetében a cél az ökoszisztéma-szolgáltatások megújítása és folyamatos biztosítása, nem pedig a kijelölt természetes vagy féltermészetes referencia-ökoszisztéma biológiai sokfélesége és integritása;
61. „helyreállítás”: olyan kezelési tevékenység, mint például a szennyeződések vagy a felesleges tápanyagok eltávolítása a talajból és a vízből, vagy a talaj és a víz méregtelenítése, amelynek célja a lebomlási források eltávolítása;
62. „megújuló energiaforrások”: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározott, megújuló energiaforrásokból előállított energia vagy megújuló energia;
63. „nem biológiai eredetű, gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó közlekedési célú üzemanyagok”: az (EU) 2018/2001 irányelv 36. cikkének 2. pontjában meghatározott nem biológiai eredetű, gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó közlekedési célú üzemanyagok;

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

64. „erőforrás-hatékonyság”: a kimeneti egység előállításához szükséges inputok mennyiségének csökkentése, vagy az elsődleges inputok másodlagos inputokkal történő kiváltása;
65. „helyreállítás”: az ökoszisztéma helyreállítása elősegítésének folyamata, amelynek célja a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma ellenálló képességének megőrzése. Az ökoszisztémák helyreállítása magában foglalja az ökoszisztéma állapotának javítása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az olyan ökoszisztémák újjáteremtését vagy helyreállítását, amelyekben ez az állapot megszűnt;
66. „újrahasználat”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 13. pontjában meghatározott újrahasználat;
67. „kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: kkv-k)”: a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló bizottsági ajánlásban meghatározott feltételeket teljesítő vállalkozások³⁹;
68. „kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalat”: nem kkv-nak minősülő olyan vállalkozás, amelynek a 651/2014/EU bizottsági rendelet⁴⁰ I. mellékletének 3–6. cikke szerint számított alkalmazotti létszáma nem haladja meg a 499 főt, és amelynek éves forgalma nem haladja meg a 100 millió EUR-t, és éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 86 millió EUR-t; Több szervezet akkor tekinthető egy vállalkozásnak, ha a 651/2014/EU rendelet I. melléklete 3. cikkének (3) bekezdésében felsorolt feltételek bármelyike teljesül;
69. „okosfunkció-fogadási alkalmasság”: az épületek vagy önálló rendeltetési egységeik azon képessége, hogy működésükben igazodjanak a használó igényeihez, hogy optimalizálják az energiahatékonyságot és az általános teljesítményt, valamint hogy alkalmazkodjanak a hálózathoz érkező jelekhez;
70. „szokványos kiegyenlítési feladatok”: technológiákat átfogó, megkülönböztetésmentes kiegyenlítési feladatok, amelyek egyetlen termelőt sem mentesít az (EU) 2019/943 rendelet 5. cikkében meghatározott felelősség alól;
71. „munkálatok kezdete”: az első biztos elkötelezettség (például berendezések megrendelése vagy az építkezés megkezdése), amely egy beruházást visszafordíthatatlanná tesz. Nem tekintendők a munkálatok kezdetének a földterület megvásárlása vagy az olyan előkészítő munkálatok, mint az engedélyek beszerzése és az előzetes megvalósíthatósági tanulmányok elkészítése. Felvásárlás esetén a „munkálatok kezdete” a felvásárolt létesítményhez közvetlenül kapcsolódó eszközök megszerzésének időpontja;

³⁹ A Bizottság 2003. május 6-i ajánlása a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.).

⁴⁰ A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.).

72. „stratégiai tartalék”: a villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló intézkedés, amelynek során a villamosenergia-kapacitást – például termelést, tárolást vagy a keresletoldali választ – a villamosenergia-piacon kívül tartják, és csak meghatározott körülmények között teszik elérhetővé;
73. „teljes tulajdonlási költség”: a jármű megszerzésének vagy élettartama alatt tulajdonban tartásának teljes költsége, beleértve jármű beszerzésének vagy lízingelésének költségeit, az üzemanyagköltségeket, a karbantartási és javítási költségeket, a biztosítási költségeket, a finanszírozási költségeket és az adókat;
74. „átvitelirendszer-üzemeltető ”: az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 35. pontjában meghatározott átvitelirendszer-üzemeltető;
75. „szállító jármű”: az alábbiak bármelyike:
- a) M1, M2, N1, M3, N2, N3 vagy L kategóriájú közúti jármű;
 - b) belvízi vagy tengeri és part menti személy- vagy teherszállító hajók;
 - c) vasúti járművek; vagy
 - d) légi járművek;
76. „kezelés”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 14. pontjában meghatározott kezelés;
77. „uniós minimum-adómérték”: az uniós jog által előírt minimum-adómérték; Az energiatermékek és a villamos energia vonatkozásában ez a 2003/96/EK tanácsi irányelv⁴¹ I. mellékletében rögzített minimum-adómérték;
78. „uniós szabvány”:
- a) olyan kötelező uniós szabvány, amely meghatározza az egyes vállalkozások által környezeti szempontból elérendő szinteket, kivéve az uniós szinten meghatározott olyan normákat vagy célokat, amelyek a tagállamokra kötelezőek, de az egyes vállalkozásokra nem;
 - b) a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁴² rögzített, az elérhető legjobb technikák használatára és annak biztosítására vonatkozó kötelezettség, hogy a szennyező anyagok kibocsátási szintje ne haladja meg az elérhető legjobb technikák alkalmazásával elérhető szintet; amennyiben az elérhető legjobb technikához kapcsolódó kibocsátási szintet a 2010/75/EU irányelv értelmében elfogadott végrehajtási jogi aktus tartalmazza, ezen iránymutatás alkalmazásában az adott szintet kell

⁴¹ A Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről (HL L 283., 2003.10.31., 51. o.).

⁴² Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

használni; amennyiben az említett szinteket tartományban állapítják meg, az a korlát alkalmazandó, amelynél az elérhető legjobb technikákat elérték;

79. „hulladék”: a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 1. pontjában meghatározott hulladék;

80. „kibocsátásmentes szállító jármű”:

- a) M1, M2 vagy N1 kategóriájú jármű, amelynek az (EU) 2017/1151 bizottsági rendeletnek megfelelően meghatározott⁴³ kipufogógáz-kibocsátása nulla;
- b) M3, N2 vagy N3 kategóriájú jármű, amely megfelel a kibocsátásmentes nehézgépjármű (EU) 2019/1242 európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁴⁴ szereplő meghatározásának;
- c) a 168/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkében meghatározott L kategóriájú jármű, és beleértve az említett rendeletben meghatározott kibocsátási tesztnek megfelelően számítva 0 g CO₂/km CO₂ kipufogógáz-kibocsátású két- vagy háromkerekű járműveket vagy négykerekű motorkerékpárokat;
- d) nulla közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású belvízi vagy tengeri, illetve part menti személy- vagy teherszállító hajók;
- e) zéró közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású vasúti járművek;
- f) zéró közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású légi jármű.

3. AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELESE A SZERZŐDÉS 107. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA SZERINT

- 19. Ez az iránymutatás tartalmazza a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése értelmében bejelentési követelmény alá tartozó, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja szerinti éghajlat- és környezetvédelmi, valamint energetikai célból hozott támogatási intézkedésekre vonatkozó összeegyeztethetőségi feltételeket.
- 20. A Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekintheti az egyes, az Unión belüli gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatást (pozitív

⁴³ A Bizottság (EU) 2017/1151 rendelete (2017. június 1.) a könnyű személygépjárművek és haszongépjárművek (Euro 5 és Euro 6) kibocsátás tekintetében történő típusjóváhagyásáról és a járműjavítási és -karbantartási információk elérhetőségéről szóló 715/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet kiegészítéséről, a 2007/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 692/2008/EK bizottsági rendelet és az 1230/2012/EU bizottsági rendelet módosításáról, valamint a 692/2008/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 175., 2017.7.7., 1. o.).

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1242 rendelete (2019. június 20.) az új nehézgépjárművek szén-dioxid-kibocsátási előírásainak meghatározásáról, valamint az 595/2009/EK és az (EU) 2018/956 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 96/53/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 198., 2019.7.25., 202. o.).

feltétel), amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben (negatív feltétel).

21. A 20. pontban említett támogatásra vonatkozóan a Bizottság a következő szempontok elemzésével értékeli, hogy az összeegyeztethetőnek tekinthető-e a belső piaccal.

a) Az első (pozitív) feltételt illetően, azaz **a környezetvédelmi és energetikai támogatás elősegíti a gazdasági tevékenység fejlődését:**

- i. az intézkedés által elősegített gazdasági tevékenység és annak a társadalom egészére gyakorolt pozitív hatásainak, és adott esetben a konkrét uniós politikák szempontjából fennálló jelentőségének azonosítása (lásd: 3.1.1. szakasz);
- ii. a támogatás ösztönző hatása (lásd: 3.1.2. szakasz); valamint
- iii. az uniós jog vonatkozó rendelkezései sérelmének hiánya (lásd: 3.1.3. szakasz).

b) A második (negatív) feltételt illetően, azaz a környezetvédelmi és energetikai támogatás nem érintheti olyan mértékben kedvezőtlenül a kereskedelmi feltételeket, amely ellentétes a közös érdekekkel:

- i. az állami beavatkozás szükségessége (lásd: 3.2.1.1. szakasz);
- ii. a támogatás megfelelősége (lásd: 3.2.1.2. szakasz);
- iii. a támogatás arányossága (a cél eléréséhez szükséges minimumra korlátozott támogatás), beleértve a támogatáshalmozódást (lásd: 3.2.1.3. szakasz);
- iv. a támogatás átláthatósága (lásd: 3.2.1.4. szakasz);
- v. a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése (lásd: 3.2.2. szakasz); valamint
- vi. a támogatás pozitív és negatív hatásainak mérlegelése (lásd: 3.3. szakasz).

3.1 Pozitív feltétel: a támogatásnak elő kell segítenie egy gazdasági tevékenység fejlődését

3.1.1 *Az intézkedés által elősegített gazdasági tevékenység és annak a társadalom egészére gyakorolt pozitív hatásainak, és adott esetben a konkrét uniós politikák szempontjából fennálló jelentőségének azonosítása*

22. A tagállamoknak a támogatás bejelentésekor meg kell határozniuk azokat a gazdasági tevékenységeket, amelyeket a támogatás eredményeként elősegítenek, és azt, hogy ezzel miként támogatják e tevékenységek fejlesztését.

23. A gazdasági tevékenységek éghajlatra vagy környezetre gyakorolt negatív hatásainak megelőzésére vagy csökkentésére nyújtott támogatás az érintett gazdasági tevékenység fenntarthatóságának növelésével megkönnyítheti a gazdasági tevékenységek fejlődését. A támogatás biztosíthatja azt is, hogy a tevékenység a jövőben is folytatódhasson elfogadhatatlan környezeti károk okozása nélkül, valamint új gazdasági tevékenységek és szolgáltatások létrehozásának támogatásával (az úgynevezett „zöld gazdaság” fejlődésének támogatása).
24. A tagállamoknak le kell írniuk, hogy a támogatás az uniós éghajlat-politika, a környezetvédelmi politika és az energiapolitika célkitűzéseinek eléréséhez hozzájárul-e és miként, és konkrétan a támogatás környezetvédelemhez – ideértve az éghajlatváltozás mérséklését, vagy a belső energiapiac hatékony működését – való érdemi hozzájárulás szempontjából várható előnyeit.

3.1.2 Ösztönző hatás

25. A támogatás csak akkor minősül gazdasági tevékenységet elősegítőnek, ha ösztönző hatása van. Ösztönző hatás akkor jelentkezik, amennyiben a támogatás arra sarkallja a kedvezményezettet, hogy változtassa meg magatartását, folytasson olyan további vagy környezetbarátabb gazdasági tevékenységet, amelyet támogatás nélkül nem vagy korlátozottan vagy más módon végezne.
26. A támogatás nem támogathatja egy tevékenység azon költségeit, amelyek a vállalkozásnál amúgy is felmerültek volna, és nem kompenzálhatja egy gazdasági tevékenység szokásos üzleti kockázatát⁴⁵.
27. Az ösztönző hatás bizonyítása magában foglalja a tényleges helyzet és a támogatás nélküli esetleges kontrafaktuális forgatókönyv azonosítását. A Bizottság ezt a 3.2.1.3. szakaszban említett számszerűsítés alapján fogja megvizsgálni.
28. A Bizottság úgy véli, hogy a támogatásnak nincs ösztönző hatása a kedvezményezett számára azokban az esetekben, amennyiben a projekt munkálatai már megkezdődtek, illetve tevékenység folyt azt megelőzően, hogy a kedvezményezett a nemzeti hatóságokhoz a támogatás iránti írásbeli kérelmet benyújtotta. Abban az esetben, amikor a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtása előtt megkezdte egy projekt végrehajtását, elvileg a projekt tekintetében nyújtott egyetlen támogatás sem tekinthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek.
29. A támogatás iránti kérelem különböző formákat ölthet, ideértve például a versenyeztetési ajánlattételi eljárást. Minden kérelemnek tartalmaznia kell legalább a pályázó nevét, a projekt leírását, beleértve annak helyét és a megvalósításához szükséges támogatás összegét.
30. Bizonyos kivételes esetekben a támogatásnak még a támogatási kérelem előtt megkezdett projektek esetében is ösztönző hatása lehet. A támogatás különösen a következő helyzetekben tekinthető ösztönző hatásúnak:

⁴⁵ Lásd a Bíróság C-630/11 P–C-633/11 P sz., HGA és társai kontra Európai Bizottság egyesített ügyekben hozott 2013. június 13-i ítéletének (ECLI:EU:C:2013:387) 104. pontját.

- a) a támogatást automatikusan nyújtják objektív és megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján, a tagállam további mérlegelési jogkörének gyakorlása nélkül, és az intézkedést a támogatott projekt vagy tevékenység megkezdése előtt elfogadták és az hatályba lépett, kivéve az adóintézkedés formájában megvalósuló módosított támogatási programok esetét, amennyiben a tevékenységre már a korábbi rendszerek vonatkoztak adókedvezmények formájában;
 - b) a nemzeti hatóságok a munkálatok megkezdése előtt bejelentést tettek közzé a javasolt támogatási intézkedés azzal a feltétellel történő meghozatalának szándékáról, hogy a Bizottság a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdésében előírtak szerint jóváhagyja az intézkedést. Ezt a bejelentést elérhetővé kell tenni egy nyilvános weboldalon vagy más, nyilvánosan hozzáférhető, viszonylag széleskörűen és egyszerűen hozzáférhető médiumban, és egyértelműen meg kell jelölni azon projektek típusát, amelyet a tagállam támogatni kíván, és azt az időpontot, amelytől a tagállamnak szándékában áll az ilyen projekteket támogathatónak tekinteni. A javasolt támogathatóságot nem szabad indokolatlanul korlátozni. A kedvezményezettnek a munkálatok kezdete előtt tájékoztatnia kell az engedélyező hatóságot arról, hogy a javasolt támogatási intézkedést a meghozott beruházási döntés(ek) feltételének tekintették. Amennyiben az ösztönző hatás bizonyítása egy ilyen bejelentéssel történik, a tagállamnak az állami támogatásról szóló bejelentése részeként be kell nyújtania a bejelentés másolatát és egy arra a weboldalra mutató hivatkozást, amelyen azt közzétették, vagy a megfelelő nyilvánosságot igazoló dokumentumot;
 - c) a támogatás meglévő létesítmények számára környezetbarát termelés céljából adott működési támogatás, amely esetben jelentős új beruházás hiányában a „munkálatok kezdete” nem értelmezhető. Ezekben az esetekben az ösztönző hatást nem egy alternatív olcsóbb, környezetvédelmi szempontból kevésbé előnyös üzemmód, hanem a létesítmény környezetbarát módon történő üzemeltetésének megváltoztatása bizonyíthatja.
31. A Bizottság úgy véli, hogy a pusztán a jövőbeli uniós szabványokhoz való alkalmazkodás költségeinek fedezésére nyújtott támogatás elvben nem ösztönző hatású. Általános szabályként csak uniós szabványokat túlteljesítő támogatásnak lehet ösztönző hatása. Azokban az esetekben azonban, amikor a vonatkozó uniós szabványt már elfogadták, de még nem lépett hatályba, a támogatásnak ösztönző hatása lehet, ha ösztönzi a beruházás szabvány hatálybalépése előtti megvalósulását (lásd: 4.2.3. és 4.5.3. szakasz).

3.1.3 *Nem sértheti az uniós jog vonatkozó rendelkezéseit*

32. Ha a támogatott tevékenység vagy a támogatási intézkedés vagy az ahhoz kapcsolt feltételek – beleértve finanszírozásának módszerét is, amennyiben ez az intézkedés szerves részét alkotja – az uniós jog megsértésével járnak, a támogatás nem nyilvánítható a belső piaccal összeegyeztethetőnek. Ez vonatkozhat például arra az esetre, ha a támogatásra olyan kikötések vonatkoznak, amelyek közvetlenül vagy közvetve feltételekhez kötik a termékek vagy berendezések eredetét, például a kedvezményezett számára követelmény belföldön előállított termékek megvásárlása.

3.2 Negatív feltétel: a támogatási intézkedés indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

3.2.1 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

3.2.1.1 A támogatás szükségessége

33. A javasolt állami támogatási intézkedésnek olyan helyzetre kell irányulnia, amely képes előidézni olyan lényeges fejlődést, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani, például a támogatott projektekkel vagy tevékenységekkel kapcsolatos piaci hiányosságok orvoslásával. Holott általánosan elfogadott vélemény, hogy a versenypiacok általában hatékony eredményeket hoznak a gazdasági tevékenységek, az árak, a kibocsátás és az erőforrások felhasználása terén, piaci hiányosságok esetén az állami támogatás formájában történő állami beavatkozás javíthatja a hatékony működést, és ezzel hozzájárulhat a gazdasági tevékenység fejlődéséhez, amennyiben a piac önmagában nem képes hatékony eredményt elérni. A tagállamnak azonosítania kell azokat a piaci hiányosságokat, amelyek meggátolják a környezetvédelem megfelelő szintjének elérését vagy gátolják a hatékony belső energiapiacot. Az alábbiak a környezetvédelmi és energetikai célkitűzésekhez kapcsolódó fő piaci hiányosságok, amelyek megakadályozhatják az optimális teljesítmény elérését, és elégtelen eredményhez vezethetnek:

- a) Negatív externáliák: a környezetvédelmi támogatási intézkedések esetében ezek a leggyakoribbak, és akkor alakulnak ki, ha a szennyezést nem számítják bele megfelelően a költségekbe, vagyis az érintett vállalat nem viseli teljes körűen a szennyezés költségeit. Ebben az esetben az önérdékből tevékenykedő vállalkozásokat nem ösztönzik megfelelően arra, hogy figyelembe vegyék a gazdasági tevékenységükből fakadó negatív externáliákat, sem akkor, amikor egy adott termelési technológiát választanak, sem pedig amikor a kibocsátási szintről határoznak. Másként megfogalmazva: a vállalkozás által viselt termelési költségek tehát nem tükrözik teljes mértékben a fogyasztók és a társadalom által viselt költségeket. Ennélfogva a vállalkozásokat jellemzően nem ösztönzik megfelelően arra, hogy csökkentsék az általuk okozott szennyezést, vagy a környezet védelme érdekében önálló intézkedéseket tegyenek.
- b) Pozitív externáliák: amiatt, hogy egy beruházásból származó előny egy része nem a beruházónál, hanem piaci szereplőknél jelentkezik, a vállalkozások kevesebb beruházást hajthatnak végre. Pozitív externáliák alakulhatnak ki például az ökoinnováció, a rendszer stabilitása, az új és innovatív megújulóenergia-technológiák és az innovatív keresletoldali válaszingtézkedések terén történő beruházások, illetve a sok tagállam (vagy a fogyasztók szélesebb köre) számára előnyös energetikai infrastruktúrák vagy a villamos energia ellátás biztonságát célzó intézkedések esetében.
- c) Aszimmetrikus információ: azokra a piacokra jellemző, ahol eltérés figyelhető meg a piac egyik része számára elérhető információk és a piac másik része számára elérhető információk között. Ez előfordulhat például akkor, ha a külső pénzügyi befektetők nem rendelkeznek egy projekt várható megtérülésével és lehetséges kockázataival kapcsolatos információkkal. Előfordulhat továbbá a határokon átnyúló infrastruktúrák esetében is, ha az egyik együttműködő fél a

másik félnél kevesebb információval rendelkezik. Noha a kockázat vagy a bizonytalanság önmagában nem vezet piaci hiányosság kialakulásához, az aszimmetrikus információ problémája összefügg az ilyen kockázat vagy bizonytalanság mértékével. Mindkettő általában magasabb a jellemzően hosszabb amortizációs idővel rendelkező környezetvédelmi beruházások esetében, megerősítve a rövid távú beruházások előtérbe helyezését, ami tovább fokozódhat az ilyen beruházásokra – különösen a kkv-kra – vonatkozó finanszírozási feltételek miatt.

- d) Koordinációs hiányosságok: ez a beruházók eltérő érdekei és ösztönzői (ösztönzők megosztottsága), a szerződéskötés vagy a felelősségbiztosítási konstrukciók költségei, az együttműködés eredményével és a hálózatra gyakorolt hatásokkal (például a zavartalan villamosenergia-ellátással) kapcsolatos bizonytalanságok megakadályozhatják a projekt kidolgozását vagy hatékony tervezését. Ezek a koordinációs hiányosságok jellemezhetik például egy épülettulajdonos és egy bérlő kapcsolatát az energiahatékony megoldások tekintetében. A koordinációs hiányosságokat tovább súlyosbíthatják a tájékoztatás problémái, különösen az aszimmetrikus információkkal összefüggésben. Koordinációs problémák fakadhatnak abból is, hogy el kell érni egy adott kritikus tömeget, mielőtt egy projekt elindítása kereskedelmi szempontból vonzóvá válik, ami különösen fontos szempont lehet (határokon átnyúló) infrastrukturális projektek esetében.
34. Egy adott helyzetben önmagában a piaci hiányosságok megléte azonban nem bizonyítja kellően az állami beavatkozás szükségességét. Már lehetnek érvényben más olyan politikák és intézkedések, amelyek célja a megállapított piaci hiányosságok megszüntetése. Idetartozik például az ágazati szabályozás, a szennyezésre vonatkozó kötelező uniós szabványok, az ellátási kötelezettség, az árképzési mechanizmusok – például az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) – és a szén-dioxid-adók. Az állami támogatást is magukban foglaló kiegészítő intézkedések kizárólag a fennmaradó piaci hiányosságokra – tehát az említett más politikák és intézkedések által nem orvosolt piaci hiányosságokra – irányulhatnak. Fontos továbbá annak igazolása, hogy miként erősíti meg az állami támogatás az azonos piaci hiányosság orvoslását célzó, más alkalmazott politikákat és intézkedéseket. Ezért az állami támogatás szükségességének indokoltsága ellen szól, ha a támogatás célja ellentétes az azonos piaci hiányosságra irányuló más politikákkal. A tagállamnak ezért meg kell határoznia azokat a meglévő politikákat és intézkedéseket is, amelyek már az azonosított szabályozási vagy piaci hiányosságokat kezelik.
35. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a támogatásra akkor van szükség, ha a tagállam bebizonyítja, hogy hatékonyan kezeli a fennmaradó piaci hiányosságokat, figyelembe véve az egyéb azonosított piaci hiányosságok orvoslására már alkalmazott egyéb politikákat és intézkedéseket is.
36. Az olyan projektekhez vagy tevékenységekhez nyújtott állami támogatás esetében, amelyek a technológiai tartalom, a kockázati szint és a méret tekintetében hasonlóak az Unióban piaci feltételek mellett már végrehajtott projektekhez és tevékenységekhez, a Bizottság elvileg feltételezi, hogy nem áll fenn piaci hiányosság, és további bizonyítékokat és indokolást kér az állami beavatkozás szükségességére.

37. A támogatás szükségességének igazolásához a tagállamnak igazolnia kell, hogy a projekt, illetve rendszerek esetében a referenciaprojekt támogatás nélkül nem valósulna meg. A Bizottság ezt a 3.2.1.3. szakaszban említett számszerűsítés vagy a tagállam által a támogatás szükségességének igazolására benyújtott, konkrét bizonyítékokon alapuló elemzés alapján fogja értékelni.

3.2.1.2 Megfelelőség

38. A javasolt támogatási intézkedésnek megfelelő szakpolitikai eszköznek kell lennie a támogatás kitűzött céljának eléréséhez, azaz nem létezhet olyan kevésbé torzító hatású politika és támogatási eszköz, amely képes ugyanazt az eredményt elérni.

3.2.1.2.1 Megfelelőség az alternatív szakpolitikai eszközök viszonylatában

39. Az állami támogatás nem a tagállamok számára elérhető egyetlen olyan szakpolitikai eszköz, amellyel elősegíthetik a környezetvédelem szintjének javítását, vagy biztosíthatják a hatékony európai energiapiacot. Lehetnek más, megfelelőbb eszközök is, például piaci alapú eszközök vagy keresleti oldali intézkedések, amelyek körébe tartozik a szabályozás, a közbeszerzés vagy a szabványosítás, valamint a közinfrastruktúra finanszírozásának növelése és az általános fiskális intézkedések. A magasabb szintű környezetvédelem megvalósításában fontos szerepet játszhatnak az olyan nem kötelező eszközök, mint az ökocímkék és a környezetbarát technológiák terjesztése⁴⁶.
40. Az azonos piaci hiányosság orvosolására irányuló különböző intézkedések egymással ellentétesek lehetnek. Ez akkor fordul elő, ha hatékony, piaci alapú mechanizmust vezettek be kifejezetten az externáliák problémájának kezelése céljából, amilyen például az uniós ETS. Az azonos piaci hiányosság orvoslására irányuló kiegészítő intézkedés csökkentheti a piaci alapú mechanizmus hatékonyságát. Ezért amennyiben a támogatási program a fennmaradó piaci hiányosságok kezelésére irányul, a támogatási rendszert úgy kell megtervezni, hogy ne veszélyeztesse a piaci alapú mechanizmus hatékonyságát.
41. A „szennyező fizet” elv környezetvédelmi jogszabályok útján történő tiszteletben tartásának célja a negatív externáliákhoz kapcsolódó piaci hiányosságok orvoslásának biztosítása. Ennélfogva az állami támogatás nem megfelelő intézkedés, és nem nyújtható, amennyiben a támogatás kedvezményezettje a szennyezéssel kapcsolatos meglévő uniós vagy nemzeti jog értelmében felelősségre vonható.

⁴⁶ A környezetvédelmi címkék és nyilatkozatok termékeken való feltüntetésével lehetővé tehető, hogy a fogyasztók/felhasználók megalapozott vásárlási döntést hozzanak, továbbá növelhető a környezetbarát termékek iránti kereslet. Amennyiben ezeket megfelelően alakítják ki, a fogyasztók pedig elfogadják, felismerik, megértik ezeket és bíznak bennük, az egyértelmű környezetvédelmi címkékkel és a valóságnak megfelelő környezetvédelmi nyilatkozatokkal hatékonyan befolyásolható és formálható a fogyasztók magatartása abba az irányba, hogy környezetbarát termékeket válasszanak. A vállalkozások világos kritériumokat támasztó és külső (harmadik fél általi) ellenőrzésnek alávetett, megbízható címkézési/tanúsítási rendszer használatával bizonyíthatják az egyik leghatékonyabb módon a fogyasztók és az érintettek számára, hogy szigorú környezetvédelmi szabványoknak felelnek meg. Erre figyelemmel a Bizottság ebben az iránymutatásban nem ír elő konkrét szabályokat a környezetbarát termékek tervezéséhez és gyártásához nyújtott támogatásra vonatkozóan.

3.2.1.2.2 Megfelelőség más támogatási eszközök viszonylatában

42. Környezetvédelmi és energetikai céllal állami támogatás többféle formában adható. A tagállamnak mindazonáltal biztosítania kell, hogy a támogatást abban a formában ítéljék oda, amely várhatóan a legkisebb torzulással jár a versenyre és a kereskedelemre.
43. Ebben a tekintetben a tagállamnak be kell mutatnia, hogy miért kevésbé megfelelőek a támogatás egyéb potenciálisan kevésbé torzító formái, például: a közvetlen támogatásokhoz képest a visszatérítendő előlegek; az adócsökkentésekhez képest az adójóváírások; vagy a tőkeinstrumentumokhoz képest a pénzügyi eszközökön alapuló más támogatási formák, mint az adósságinstrumentumok, ideértve például az alacsony kamatozású hiteleket vagy kamatkedvezményeket, állami garanciákat, vagy kedvező feltételekkel történő alternatív finanszírozást.
44. A támogatási eszközt azon piaci hiányosságnak megfelelően kell kiválasztani, amelynek kezelésére a támogatás irányul. Amennyiben a tényleges bevételek bizonytalanok – például az energiamegtakarítási intézkedések esetében –, a visszafizetendő előleg lehet a legmegfelelőbb intézkedés.
45. A tagállamnak bizonyítania kell, hogy a támogatás és annak kialakítása megfelelő a támogatással megcélzott intézkedés célkitűzésének eléréséhez.

3.2.1.3 Arányosság

46. A támogatás arányosnak tekinthető, ha a támogatás kedvezményezettenkénti összege a támogatott tevékenység elvégzéséhez szükséges minimumra korlátozódik.
47. Általános elvként a támogatás akkor korlátozódik a támogatott tevékenység végzéséhez vagy a projekthez szükséges minimumra, ha összege megfelel a célkitűzés megvalósításához szükséges nettó többletköltségnek finanszírozási hiánynak), a támogatás nélküli helyzethez képest. A nettó többletköltséget a támogatott projekt gazdasági bevételei és költségei (ideértve a beruházási és működési költségeket), valamint azon alternatív projekt gazdasági előnyei és költségei közötti különbség határozza meg, amelyet a támogatás kedvezményezettje a támogatás hiányában hajtott volna végre.
48. A nettó többletköltség részletes értékelésére nincs szükség, ha a támogatási összegeket versenyeztetési ajánlattételi eljárás útján határozzák meg, mivel ez megbízható becslést nyújt a kedvezményezettek számára minimálisan szükséges támogatásról. Ezért a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a támogatás arányossága akkor biztosított, ha az alábbi feltételek teljesülnek:
 - a) az ajánlattételi eljárás versenyképes, nevezetesen: előzetesen, az intézkedés céljával összhangban nyitott, világos, átlátható és megkülönböztetésmentes, objektív kritériumok alapján meghatározott, és minimalizálja a stratégiai ajánlattétel kockázatát;

- b) a kritériumokat a pályázatok benyújtásának határideje előtt kellő idővel közléstesszik, a tényleges verseny lehetővé tétele érdekében⁴⁷;
 - c) az ajánlattételi eljárás költségvetése vagy volumene olyan kötelező érvényű korlát, amelynek következtében várhatóan nem minden résztvevő fog támogatást kapni;
 - d) az ajánlattevők várható száma elegendő a tényleges verseny biztosításához; a program végrehajtása során a le nem jegyzett ajánlattételi eljárások kialakítását a tényleges verseny helyreállítása érdekében a következő ajánlattételi eljárásokban vagy a lehető leghamarabb korrigálják;
 - e) kerülnek az ajánlattételi eljárás kimenetelének utólagos kiigazítását (például az ajánlattétel eredményéről folytatott tárgyalásokat vagy az arányosítást), mivel ezek veszélyeztethetik a folyamat eredményének hatékonyságát.
49. A pályázati eljárás kiválasztási szempontjainak főszabályként a pályázó által kért támogatási összegben kell alapulniuk, amelynek közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódnia kell az intézkedés céljához való hozzájáruláshoz (például a környezetvédelmi egységben vagy energiaegységben meghatározva). Néhány kivételes esetben célszerű lehet egyéb, nem árjellegű kiválasztási szempontokat (például további környezeti, technológiai vagy társadalmi kritériumokat) is felvenni. Ilyen esetekben ezek a kritériumok a nem haladhatják az összes kiválasztási szempont súlyozott 25 %-át. A tagállamnak meg kell indokolnia a javasolt megközelítést, és biztosítania kell, hogy az megfeleljen a kitűzött célnak.
50. Amennyiben a támogatást nem versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében nyújtják, a nettó többletköltséget a tényleges helyzet és a támogatás nélküli kontrafaktuális forgatókönyv jövedelmezőségének összehasonlításával kell meghatározni. Az ilyen esetekben a finanszírozási hiány megállapításához a tagállamnak a tényleges helyzet és támogatás nélküli, hihető kontrafaktuális forgatókönyv tekintetében számszerűsítést kell benyújtania az összes fő költségről és bevételről, a kedvezményezettek becsült súlyozott átlagos tőkeköltségéről (WACC) a jövőbeni készpénzáramok diszkontálásához, valamint a projekt élettartama alatt a tényleges és a kontrafaktuális forgatókönyv nettó jelenértékéről. A tagállamnak meg kell indokolnia a számszerűsítés minden vonatkozására alkalmazott feltételezéseket, valamint meg kell magyaráznia és meg kell indokolnia az alkalmazott módszereket. A tipikus nettó többletköltség a tényleges helyzet és a kontrafaktuális forgatókönyv referenciaprojekt élettartama alatti nettó jelenértéke közötti különbségként becsülhető. Az egyedi támogatások esetében ezeket a számításokat a projekt részletes üzleti tervének szintjén, a támogatási rendszerek esetében pedig egy vagy több referenciaprojekt alapján kell bemutatni.
51. Előfordulhat néha az a kontrafaktuális forgatókönyv, hogy a kedvezményezett nem végzi a tevékenységet vagy a beruházást, vagy üzleti tevékenységét változások nélkül folytatja. Amennyiben a bizonyítékok azt támasztják alá, hogy ez a legvalószínűbb kontrafaktuális forgatókönyv, a nettó többletköltséget közelítőleg meg lehet határozni a nyújtott támogatás nélküli tényleges helyzetben szereplő projekt teljes élettartama alatti

⁴⁷ Hat hét általában elegendő. Különösen összetett vagy újszerű folyamatok esetében előfordulhat, hogy hosszabb időre lesz szükség. Indokolt esetekben megfelelő lehet rövidebb időtartam is, például egyszerű vagy rendszeres/ismételt eljárások esetén.

negatív nettó jelenértékével (tehát hallgatólagosan feltételezve, hogy a kontrafaktuális forgatókönyv nettó jelenértéke nulla). Ez különösen az infrastrukturális projektek esetében fordulhat elő.

52. Bizonyos körülmények között nehézkes lehet a kedvezményezett előnyeinek és költségeinek teljes körű meghatározása, és ennél fogva a tényleges és a kontrafaktuális forgatókönyvben a nettó jelenérték számszerűsítése. Ezekre az esetekre alternatív megközelítés alkalmazható a 4. fejezetben részletezett módon a támogatások bizonyos fajtáira, például a támogatásnak csak az elszámolható költségek korlátozott összegére való engedélyezésével, azaz a támogatási intenzitásokkal.
53. Ha nem alkalmaznak versenyeztetési ajánlattételi eljárást, és a költségek és a bevételek jövőbeli alakulását nagy fokú bizonytalanság övezi, és komoly információs aszimmetria áll fenn, a tagállamtól megkövetelhető olyan ellentételezési modellek bevezetése, amelyek nem teljesen előzetesek. Ehelyett ezek a modellek az előzetes és utólagos ellentételezést vegyítik, vagy utólagos visszakövetelési vagy költségellenőrzési mechanizmusokat vezetnek be, ugyanakkor ösztönzőket fenntartva a kedvezményezettek számára, hogy minimalizálják költségeiket és idővel hatékonyabban fejlesszék vállalkozásukat.

3.2.1.3.1 Támogatáshalmazódás

54. Támogatás egyidejűleg több támogatási program keretében is nyújtható, vagy ad hoc támogatással halmozható, feltéve, hogy a támogatás teljes összege nem eredményez túlkompenzációt, és nem lépi túl az ezen iránymutatásban megengedett maximális támogatási intenzitást. Ha a tagállam megengedi, hogy egy intézkedés keretében nyújtott támogatást halmozni lehessen más intézkedések szerinti támogatással, akkor minden intézkedésre meg kell határozni az e pontban meghatározott feltételeknek való megfelelés biztosítására alkalmazott módszert.
55. A központilag kezelt, közvetett vagy közvetlen tagállami ellenőrzés alatt nem álló uniós finanszírozás nem minősül állami támogatásnak. Amennyiben az ilyen uniós finanszírozást állami támogatással együtt nyújtják, biztosítani kell, hogy az ugyanazon elszámolható költségek vonatkozásában nyújtott állami finanszírozás teljes összege ne eredményezzen túlkompenzációt.

3.2.1.4 Átláthatóság

56. A negatív hatások annak biztosításával történő csökkentése érdekében, hogy a versenytársak hozzáférjenek a támogatott tevékenységekkel kapcsolatos releváns információkhoz, az érintett tagállamnak biztosítania kell a közzétételt a Bizottság Támogatásátláthatósági Moduljában⁴⁸ vagy egy átfogó állami támogatási weboldalon, nemzeti vagy regionális szinten:

⁴⁸ Állami támogatási adatbázis nyilvános keresés, elérhető az alábbi címen:
<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=hu>

- a) a jóváhagyott támogatási program vagy az egyedi támogatás nyújtásáról szóló határozat, valamint végrehajtási rendelkezéseinek teljes szövege vagy arra mutató internetes hivatkozás;
 - b) információk az eseti jelleggel nyújtott vagy az ezen iránymutatás alapján jóváhagyott és 100 000 EUR-t meghaladó támogatási program keretében nyújtott egyedi támogatásokról.
57. A tagállamoknak az átfogó állami támogatási honlapjaikon egyszerűen hozzáférhető módon közzé kell tenniük az e szakaszban előírt információkat. Az információkat szabad felhasználású, táblázatos adatformátumban kell közzétenni, amely lehetővé teszi az adatok hatékony keresését, kivonatolását, letöltését és könnyű internetes közzétételét. Erre például a CSV vagy az XML formátum alkalmas. A honlaphoz a nyilvánosság számára korlátozás nélküli hozzáférést kell biztosítani. A honlaphoz való hozzáféréshez nem lehet megkövetelni előzetes felhasználói regisztrációt.
58. Az adókedvezmény vagy adójellegű díjak csökkentése formájában megvalósuló támogatási programok esetében az 56. pont b) alpontjában foglalt feltételek akkor tekinthetők teljesítettnek, ha a tagállamok az egyedi támogatási összegekre vonatkozóan előírt információkat az alábbi tartományok szerint teszik közzé (millió EUR-ban):
- 0,1–0,5;
 - 0,5–1;
 - 1–2;
 - 2–5;
 - 5–10;
 - 10–30;
 - 30–60;
 - 60–100;
 - 100–250;
 - 250 vagy több.
59. Az 56. pont b) alpontjában említett információkat a támogatás nyújtásának napjától számított 6 hónapon belül, illetve adókedvezmények formájában megvalósuló támogatási programok esetében az adóbevallás⁴⁹ esedékességének időpontjától számított 1 éven belül kell közzétenni. Jogellenes, de összeegyeztethető támogatások esetében a tagállamoknak a támogatást összeegyeztethetőnek nyilvánító bizottsági határozattól számított hat hónapon belül gondoskodniuk kell ezen információ utólagos közzétételéről. Az állami támogatási szabályok Szerződés szerinti végrehajtásának lehetővé tétele érdekében az információknak a támogatás odaítélésének napjától számított legalább 10 évig rendelkezésre kell állniuk.

⁴⁹ Amennyiben nincsen az éves bevallásra vonatkozó formális követelmény, azon év decemberének 31. napját kell a kódolt bevitel szempontjából a támogatásnyújtás napjának tekinteni, amelyre a támogatást nyújtották.

60. A Bizottság a honlapján közzéteszi a 57. szakaszban említett állami támogatási honlapokra mutató hivatkozásokat.

3.2.2 *A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése*

61. A 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja lehetővé teszi a Bizottság számára az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás összeegyeztethetőségének nyilvánítását, „amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben”.
62. Ennek a negatív feltételnek az alkalmazásához először értékelni kell a szóban forgó támogatás kereskedési feltételekre gyakorolt torzító hatását. Jellegéből adódóan minden támogatási intézkedés torzítja a versenyt és hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre, mivel erősíti a kedvezményezettek versenyhelyzetét, még akkor is, ha a támogatási intézkedés szükséges, megfelelő, arányos és átlátható.
63. A környezetvédelmi célú támogatások esetében – azok jellegéből fakadóan – jellemzően a környezetbarát termékeket és technológiákat részesítik előnyben más, szennyezőbb megfelelőikkel szemben, és a támogatás ilyen hatását elvben nem tekintik a verseny indokolatlan torzulásának, mivel az olyan piaci hiányosságokat szünteti meg, amelyek a támogatást szükségessé teszik. Ezen túlmenően az éghajlatbarát termékek és technológiák támogatása hozzájárul az európai klímarendelet 2030-ra és 2050-re vonatkozó célkitűzéseinek megvalósításához. A Bizottság a környezetvédelmi intézkedések esetében ezért figyelembe veszi az olyan versenytársakra gyakorolt torzító hatásokat, amelyek – akár támogatás hiányában is – ugyancsak környezetbarát módon működnek.
64. A Bizottság megítélése szerint a potenciális kedvezményezettek szélesebb köre számára nyitott rendszerek korlátozottabb torzító hatást gyakorolnak a versenyre, mint a korlátozott számú konkrét kedvezményezettnek szóló támogatások, különösen akkor, ha a támogatási intézkedés hatálya alá tartozik minden olyan versenytárs, aki hajlandó ugyanazt a szolgáltatást, terméket vagy előnyt nyújtani.
65. A környezetvédelmi és energetikai célokra nyújtott állami támogatásnak lehet olyan nem szándékolt hatása, hogy csorbitja a leghatékonyabb, leginnovatívabb termelők piaci jutalmazását, valamint ösztönözheti a legkevésbé hatékonyakat a fejlesztésre, szerkezetátalakításra vagy a piac elhagyására. Ez kevésbé hatékony piaca lépési akadályokat kelt a hatékonyabb vagy innovatívabb potenciális versenytársak számára. Hosszú távon az ilyen torzulások elfojthatják az innovációt, a hatékonyságot és a tisztább technológiák alkalmazását. Ezek a torzító hatások különösen fontosak lehetnek, ha a támogatást olyan projekteknek nyújtják, amelyek korlátozott átmeneti előnyökkel járnak, de hosszabb távra kizárják a tisztább technológiákat, beleértve azokat is, amelyek az európai klímarendeletben rögzített középtávú és hosszú távú éghajlatpolitikai célok eléréséhez szükségesek. Ez vonatkozhat például bizonyos fosszilis tüzelőanyagokat használó tevékenységek támogatására, amelyek az üvegházhatású gázok kibocsátásának azonnali csökkentését eredményezik, de hosszú távon a kibocsátás-csökkenést lassítják. Ha az összes más feltétel egyenértékű, minél közelebb van a támogatott beruházás időben a vonatkozó céldátumhoz, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy átmeneti előnyeit esetleg felülmúlják a tisztább technológiáktól való lehetséges visszatartó erők. A Bizottság ezért értékelésében

figyelembe veszi a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt e lehetséges rövid és hosszú távú negatív hatásokat.

66. A támogatás a kedvezményezett piaci erejének növelése vagy a jelentős piaci erő megőrzése tekintetében is torzíthatja a versenyt. Ha a támogatás közvetlenül nem is növeli a jelentős piaci erőt, erre közvetetten alkalmas lehet azáltal, hogy gátolja a meglévő versenytársak bővülését, a versenytársak kilépését idézi elő, vagy elbátortalanítja az új versenytársakat a piacra lépéstől. Ezt különösen akkor kell figyelembe venni, ha a támogatási intézkedés korlátozott számú meghatározott kedvezményezettnek szól, vagy ha a hagyományos piaci szereplők a piac liberalizációja előtt szereztek piaci erőt, ahogy például az energiapiacokon esetenként előfordult. Ez fontos a kialakulóban lévő piacokon a versenyeztetési ajánlattételi eljárásokban is, amikor fennáll annak a veszélye, hogy egy erős piaci pozícióval rendelkező piaci szereplő a legtöbb ajánlattétel során nyer, és megakadályozza jelentős új szereplő belépését.
67. A termékpiacot érintő torzulásokon felül a támogatás a kereskedelemre és a helyszínválasztásra is hatást gyakorolhat. Az ilyen torzulás a tagállamok között fordulhat elő, akár a vállalkozások több tagállamra kiterjedő versenye során, akár pedig akkor, amikor a különböző helyszíneket a beruházások tekintetében mérlegelik. A gazdasági tevékenységnek a belső piac egy adott régióján belüli megőrzéséhez vagy más régiókból való áthelyezéséhez nyújtott támogatás bizonyos tevékenységeket és beruházásokat egy régióból nettó környezeti hatás nélkül egy másikba helyezhet át. A Bizottság ellenőrizni fogja, hogy a támogatás nem gyakorol-e nyilvánvalóan negatív hatást a versenyre és a kereskedelemre. Hasonlóképpen nem tekinthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek az olyan környezetvédelmi és energiaügyi célkitűzések megvalósításához nyújtott támogatás, amelyek mindössze a gazdasági tevékenység helyszínének megváltozását eredményezik, de nem javítják a tagállamban a környezetvédelem meglévő szintjét.

3.3 A támogatás pozitív hatásai és a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások összemérése

68. Utolsó lépésként a Bizottság kiegyenlíti a támogatási intézkedés versenyre és kereskedelemre gyakorolt negatív hatásait a tervezett támogatás támogatott tevékenységre gyakorolt pozitív hatásaival, ideértve a környezetvédelemhez és az energiapolitika célkitűzéseikhez, és különösen a környezetileg fenntartható tevékenységekre való átálláshoz, és az európai klímarendelt jogilag kötelező céljainak eléréséhez való hozzájárulását.
69. Az egyensúly vizsgálata során a Bizottság különös figyelmet fordít az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵⁰ 3. cikkére, beleértve a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet vagy más hasonló módszertant. A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások értékelése részeként a Bizottság adott esetben figyelembe veheti a támogatott tevékenység negatív externáliáit, amennyiben ezek az externáliák a

⁵⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

piaci hatékonysághiányok létrehozásával vagy súlyosbításával a közös érdekekkel ellentétes mértékben hátrányosan befolyásolják a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet, ideértve különösen azokat az externáliákat, amelyek akadályozhatják az uniós jogszabályok értelmében meghatározott éghajlat-politikai célok elérését⁵¹.

70. A Bizottság az intézkedést kizárólag akkor tekinti a belső piaccal összeegyeztethetőnek, amennyiben a kedvező hatások felülmúlják a kedvezőtlen hatásokat. Azokban az esetekben, amikor a javasolt támogatási intézkedés nem kezeli megfelelően és arányosan a jól azonosított piaci hiányosságokat, például a 65. pontban meghatározottak szerint az előny átmeneti jellege és az azzal járó hosszú távú torzulások miatt, a versenyre gyakorolt negatív torzító hatások általában felülmúlják az intézkedés pozitív hatásait. A Bizottság ezért valószínűleg arra a következtetésre jut, hogy a javasolt támogatási intézkedés összeegyeztethetetlen.
71. A fosszilis tüzelőanyagok, különösen a leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagok közvetlen vagy közvetett támogatásával járó intézkedések valószínűleg nem keltenek pozitív környezeti hatásokat, és gyakran fontos negatív hatásokkal járnak, mert növelhetik a piacon a negatív környezeti externáliákat. Ugyanez vonatkozik az új földgázberuházásokkal járó intézkedésekre, kivéve, ha bebizonyosodik, hogy nincs függőséget okozó hatás. Ez elvileg valószínűtlenné teszi az ilyen intézkedések esetében a pozitív egyensúlyt, amint az a 4. fejezetben részletesebben kifejtésre kerül.
72. További tényezők, amelyeket bizonyos esetekben figyelembe kell venni a támogatási rendszerek bizonyos kategóriái általános egyensúlyának meghatározásához:
 - a) Az utólagos értékelés követelménye az 5. fejezetben leírtak szerint; ilyen esetekben a Bizottság korlátozhatja az érintett programok időtartamát [rendszerint (négy) évre vagy annál rövidebb időtartamra], későbbi hosszabbításuk ismételt bejelentésének lehetősége mellett;
 - b) versenyeztetési ajánlattételi eljárás hiányában az a követelmény, hogy bizonyos méretű vagy bizonyos jellemzőkkel rendelkező támogatási projekteket külön-külön be kell jelenteni;
 - c) a támogatási intézkedések időbeli korlátozásának követelménye.

4. TÁMOGATÁSI KATEGÓRIÁK

4.1 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére és elnyelésére nyújtott támogatás többek között a megújuló energia támogatásával

4.1.1 Indokolás

73. Az Unió 2030-ra és 2050-re kötelező és ambiciózus célokat tűzött ki az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére. [hivatkozás az elfogadásra kerülő uniós

⁵¹ Ez vonatkozhat arra az esetre is, amikor a támogatás torzítja az említett negatív externáliák internalizálása érdekében bevezetett gazdasági eszközök működését (például az uniós ETS vagy hasonló eszköz által adott árjelzések befolyásolásával).

klímarendelethez]. Állami támogatásra lehet szükség ezen uniós célok és a kapcsolódó nemzeti célok eléréséhez való hozzájáruláshoz.

4.1.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

74. Ez a szakasz az elsősorban az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló támogatási intézkedések – ideértve a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia előállításához nyújtott támogatást, az energiahatékonysági támogatást, ideértve a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléshez, a szén-dioxid-leválasztáshoz, -tároláshoz és -felhasználáshoz és az ipari folyamatokból származó kibocsátások csökkentésének vagy elkerülésére nyújtott támogatást – összeegyeztethetőségi szabályait állapítja meg. Ez magában foglalja az üvegházhatású gázok környezetből történő elnyelésének támogatását is. Ez a szakasz nem vonatkozik azon intézkedésekre, amelyeknek nem elsődleges célja az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése vagy elnyelése. Ha egy intézkedés egyaránt hozzájárul az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának, és az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezésnek a megelőzéséhez vagy csökkentéséhez, az intézkedés összeegyeztethetőségének értékelése e szakasz vagy a 4.5. szakasz alapján fog történni attól függően, hogy a két cél közül melyik a domináns.
75. Ez a szakasz (hidrogénre és más alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokra, illetve CLT/CLH-ra vonatkozó) olyan speciális infrastrukturális projektekre is kiterjed, amelyek nem tartoznak az energetikai infrastruktúra meghatározása alá.
76. A bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók, a biogáz és a biomassza-üzemanyagok támogatása csak akkor hagyható jóvá, ha a támogatott üzemanyagok megfelelnek az (EU) 2018/2001 irányelv és annak végrehajtási vagy felhatalmazáson alapuló jogi aktusai fenntarthatósági és üvegházhatásúgáz-kibocsátás-megtakarítási kritériumainak.
77. A közvetett földhasználat-változás akkor következik be, amikor az élelmiszer- és takarmánycélú növénytermesztést felváltja a bioüzemanyagokra, folyékony bio-energiahordozókra és biomasszából előállított üzemanyagokra irányuló növénytermesztés. Ez az újabb igény növeli a termőföldre nehezedő nyomást, és mivel olyan jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületekre terjesztheti ki a mezőgazdasági termőterületeket, mint az erdők, a vizes élőhelyek és a tőzegláp, további üvegházhatásúgáz-kibocsátásokhoz vezethet. Ezért korlátozza az (EU) 2018/2001 irányelv az élelmiszer- és takarmánynövény-alapú bioüzemanyagokat, folyékony bio-energiahordozókat és biomassza-üzemanyagokat. A Bizottság megítélése szerint bizonyos támogatási intézkedések súlyosbíthatják e környezeti negatív externáliákat. A Bizottság ezért elvileg úgy ítéli meg, hogy a bioüzemanyagok, a folyékony bio-energiahordozók, a biogáz és a biomassza-tüzelőanyagok azokat a plafonértékeket meghaladó támogatása, amelyek az érintett tagállamban a megújuló energiaforrásokból előállított energia bruttó végső fogyasztásának kiszámításakor elszámolhatók az említett irányelv 26. cikkével összhangban, nem eredményez olyan pozitív hatásokat, amelyek felülmúlják az intézkedés negatív hatásait. Ezenkívül a Bizottság ellenőrizni fogja, hogy a tagállamok támogatási mechanizmusaik kialakításakor figyelembe vették-e, hogy el kell kerülniük a nyersanyagpiac biomassza támogatásából eredő torzulásait, különösen az erdei biomassza vonatkozásában.

4.1.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.1.3.1 A támogatás szükségessége

78. A 33., a 34., a 35. és a 36. pont nem vonatkozik az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére nyújtott támogatásra vonatkozó intézkedésekre. A tagállamnak meg kell határoznia az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése érdekében már bevezetett szakpolitikai intézkedéseket. Bár az uniós ETS és a kapcsolódó szakpolitikák és intézkedések internalizálják az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának költségeit, előfordulhat, hogy e költségek internalizálása még nem teljes körű.
79. A tagállamoknak be kell mutatniuk, hogy a javasolt tevékenységekhez a 37. pontban előírtak szerint támogatásra van szükség, figyelembe véve a vonatkozó költségeket és bevételeket, beleértve az ETS-hez és a 78. pontban meghatározott kapcsolódó politikákhoz és intézkedésekhez kapcsolódó költségeket és bevételeket. Ha a tagállam bebizonyítja, hogy a támogatásra szükség van, akkor a Bizottság feltételezi, hogy továbbra is fennáll olyan piaci hiányosság, amely a dekarbonizációhoz nyújtott támogatással orvosolható, amennyiben nincs bizonyítéka az ellenkezőjére.
80. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a támogatás továbbra is szükséges legyen az egy évnél hosszabb időtartamú rendszerek tartama alatt, a vonatkozó költségek és bevételek elemzésének évenkénti, vagy az ennél ritkább támogatással járó rendszerek esetében a támogatás megadása előtti frissítésével, a kedvezményezettek minden támogatható kategóriája tekintetében a támogatás szükségességének biztosítása érdekében. Amennyiben a kedvezményezettek valamely kategóriája esetében már nincs szükség támogatásra, ezt a kategóriát a további támogatás megadása előtt törölni kell⁵².

4.1.3.2 Megfelelőség

81. A 3.2.1.2. szakasz nem vonatkozik az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére nyújtott támogatásra. A Bizottság feltételezi, hogy az állami támogatás elvben megfelelő intézkedés lehet a dekarbonizációs célok eléréséhez, mivel más politikai eszközök ehhez általában nem elegendőek, feltéve, hogy minden más összeegyeztethetőségi feltétel teljesül. Tekintettel a dekarbonizációs kihívás mértékére és sürgősségére, többféle eszköz használható, beleértve a közvetlen támogatásokat is.

4.1.3.3 Támogathatósági feltételek

82. A más, nem támogatott tevékenységekkel versengő, meghatározott tevékenységeket célzó dekarbonizációs intézkedések várhatóan nagyobb versenytorzulásokhoz vezetnek, mint az összes versengő tevékenység előtt nyitva álló intézkedések. Ezért a tagállamoknak meg kell indokolniuk azokat az intézkedéseket, amelyek nem tartalmazzák az összes versengő technológiát és projektet – például a villamosenergia-piacon működő összes projektet, vagy minden olyan vállalkozást, amely helyettesíthető termékeket gyárt, és amelyek technikailag képesek hatékonyan hozzájárulni az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez⁵³. Ennek az indokolásnak

⁵² Ez nem érinti a már (pl. egy 10 éves szerződés alapján) odaítélt támogatásra való jogosultságot.

⁵³ A Bizottság általában nem követeli meg az intézkedések határokon átnyúlóan történő megnyitását, bár ez segíthet a versennyel kapcsolatos aggályok enyhítésében.

objektív, például a hatékonysághoz, a költségekhez vagy más releváns körülményekhez kapcsolódó megfontolásokon kell alapulnia. Az említett indokolásokban adott esetben a 4.1.3.4. szakasz szerinti nyilvános konzultáció során összegyűjtött bizonyítékokra lehet támaszkodni.

83. A Bizottság értékelni fogja az adott indokolást, és például mérlegelni fogja, hogy a korlátozottabb támogathatóság nem torzítja-e indokolatlanul a versenyt, ha:
- a) egy intézkedés egy konkrét, az uniós jogban meghatározott ágazati vagy technológiai alapú célra – például megújuló energiára vagy energiahatékonysági programra –irányul⁵⁴;
 - b) egy intézkedés célja kifejezetten demonstrációs projektek támogatása;
 - c) egy intézkedés nemcsak a dekarbonizáció, hanem a levegőminőség vagy egyéb szennyezés kezelésére is irányul;
 - d) egy tagállam bizonyítékot szolgáltat arra vonatkozóan, hogy a támogatható ágazatok vagy innovatív technológiák hosszabb távon jelentősen hozzájárulhatnak a környezetvédelemhez és az átfogó dekarbonizációhoz (különösen a költséghatékonyság szempontjából);
 - e) az intézkedésre szükség van a hálózat stabilitásával kapcsolatos súlyosbodó problémák elkerüléséhez szükséges diverzifikáció eléréséhez⁵⁵;
 - f) vagy egy szelektívebb megközelítés várhatóan a környezetvédelem alacsonyabb elérési költségeihez (például a hálózat integrációs költségeinek csökkentésével), és/vagy kisebb mértékű versenytorzulást okoz.
84. A tagállamoknak folyamatosan felül kell vizsgálniuk a támogathatósági és kapcsolódó szabályokat annak biztosítása érdekében, hogy a korlátozottabb támogathatóságra előírt indokok továbbra is érvényesek legyenek az egyes rendszerek élettartama alatt, vagyis annak biztosításához, hogy a támogathatóság korlátozása továbbra is indokolt legyen, amikor új technológiákat vagy megközelítéseket dolgoznak ki, vagy több adat válik elérhetővé⁵⁶.

⁵⁴ Ilyen esetben a támogathatóságot csak a vonatkozó meghatározásokkal összhangban kell korlátozni, amennyiben ezek az ágazati jogszabályokban rendelkezésre állnak. Például a megújuló energiaforrásokra vonatkozó egyedi programoknak nyitva kell állniuk minden olyan technológia előtt, amely megfelel a „megújuló energiaforrások” a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvben adott meghatározásnak (HL L 328., 2018.12.21., 8. o.).

⁵⁵ Ebben az esetben a tagállamnak bizonyítania kell, hogy a megfelelő lépéseket először a piaci és kiegészítő szolgáltatások azt szolgáló tervezésével tette meg, hogy a befektetőket a hálózat stabilitását támogató, helyszínrre és technológiára vonatkozó megszorításokkal és annak jutalmazásával kapcsolatos kockázatoknak tegyék ki. Ha a tagállam olyan tartós helyi ellátásbiztonsági problémát állapít meg, amelyet középtávon nem lehet megoldani a piactervezés javításával vagy a hálózat megfelelő megerősítésével, az aggály kezelésére intézkedést kell kidolgozni és azt a 4.8. szakasz szerint értékelni.

⁵⁶ Ez a pont nem érinti az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet 4. cikkét (HL L 140., 2004.4.30., 1. o.).

4.1.3.4 Nyilvános konzultáció

85. A támogatás bejelentését megelőzően – kellően indokolt kivételes körülmények kivételével – a tagállamoknak nyilvánosan konzultálniuk kell az e szakasz alapján bejelentendő intézkedésekről. A konzultációs kötelezettség nem vonatkozik a már jóváhagyott intézkedések olyan módosításaira, amelyek nem változtatják meg azok hatályát/támogathatóságát, továbbá a 86. pontban említett esetekre. A következő nyilvános konzultációra van szükség annak megállapításához, hogy valamely intézkedés – figyelembe véve ezen iránymutatás kritériumait – indokolt-e:

a) olyan intézkedések esetében, amelyekben a nyújtott éves támogatás becsült átlaga legalább évi 150 millió EUR, legalább 8 hetes időtartamú nyilvános konzultáció, a következőkre kiterjedően:

- i. támogathatóság;
- ii. az elkerült szén-dioxid-kibocsátás tonnánkénti támogatásának módszere és becslése (referenciaprojektenként);
- iii. a versenyeztetési ajánlattételi eljárások javasolt felhasználása és hatóköre, valamint a javasolt kivételek;
- iv. a támogatás elosztási folyamatának fő paraméterei⁵⁷, beleértve a különféle típusú kedvezményezetttek közötti verseny lehetővé tételét⁵⁸;
- v. az ösztönző hatás, a szükségesség és az arányosság bemutatásához használt számszerűsítést megalapozó főbb feltételezések;
- vi. amennyiben támogathatóak a földgázalapú termelésbe vagy az ipari termelésbe történő új beruházások, az uniós éghajlat-politikai célkitűzésekkel való összeegyeztethetőség biztosításához javasolt biztosítékok (lásd a 110. pontot).

b) olyan intézkedések esetében, amelyeknél a nyújtott becsült átlagos éves támogatás értéke 150 millió EUR/év alatti, legalább 4 hetes nyilvános konzultáció, a következőkre kiterjedően:

- i. támogathatóság;
- ii. a versenyeztetési ajánlattételi eljárások javasolt felhasználása és hatóköre, valamint a javasolt kivételek;
- iii. amennyiben támogathatóak a földgázalapú termelésbe vagy az ipari termelésbe történő új beruházások, az uniós éghajlat-politikai

⁵⁷ Például a versenyeztetési eljárás és a teljesítési időszak közötti átfutási idő, licitálási/ajánlattételi szabályok, árképzési szabályok.

⁵⁸ Például, ha a szerződések időtartama eltérő, a különböző technológiákból származó elszámolható kapacitás/kibocsátás összegének kiszámítása különféle módszerei, a támogatások kiszámításának vagy kifizetésének különféle módszerei.

célkitűzésekkel való összeegyeztethetőség biztosításához javasolt biztosítékok (lásd a 110. pontot).

86. A 85. pont b) alpontjának hatálya alá tartozó intézkedések esetében nincs szükség nyilvános konzultációra, amennyiben versenyeztetési ajánlattételi eljárásokat alkalmaznak, és az intézkedés nem fosszilis tüzelőanyag-alapú energiatermelésbe vagy ipari termelésbe történő beruházásokat támogat.
87. A konzultációs kérdőíveket nyilvános weboldalon kell közzétenni. A tagállamoknak a kapott hozzászólások összefoglalásával és megválaszolásával kell közzétenniük a konzultációra adott reakciójukat. Ennek tartalmaznia kell annak magyarázatát, hogy a javasolt intézkedés alkalmazási köre vagy támogathatósága révén miként minimalizálták a versenyre gyakorolt lehetséges negatív hatásokat. A tagállamoknak az e szakasz szerinti támogatási intézkedésekről szóló bejelentés részeként meg kell adniuk a konzultációs válaszukra mutató hivatkozást.
88. Kivételes és kellően indokolt esetekben a Bizottság mérlegelhet alternatív konzultációs módszereket, feltéve, hogy az érdekelt felek véleményét figyelembe veszik a támogatás (folytatódó) végrehajtása során. Ilyen esetekben előfordulhat, hogy a konzultációt korrekciós intézkedésekkel kell kombinálni az intézkedés lehetséges torzító hatásainak minimalizálása érdekében.

4.1.3.5 Arányosság

89. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló támogatást általában a 48. és 49. pontban leírt versenyeztetési ajánlattételi eljárás útján kell nyújtani.
90. Az ajánlattételi eljárásnak elvileg minden támogatható kedvezményezett előtt nyitva kell állnia a támogatás költséghatékony elosztása és a verseny torzulásainak csökkentése érdekében. Az ajánlattételi eljárás azonban korlátozódhat a kedvezményezettek egy vagy több konkrét kategóriájára, amennyiben bizonyítékokat adnak erre, ideértve adott esetben a nyilvános konzultáció során összegyűjtött releváns bizonyítékokat is, amelyek például azt igazolják, hogy:
- a) az összes támogatható kedvezményezett számára nyitott egyetlen eljárás eredménye nem lenne optimális vagy nem tenné lehetővé az intézkedés céljainak elérését; ez az indokolás hivatkozhat a 83. pontban szereplő kritériumokra;
 - b) jelentősen eltér az a támogatási szint, amelyre a kedvezményezettek különböző kategóriáinak várhatóan szüksége lesz⁵⁹; ebben az esetben külön versenyeztetési ajánlattételi eljárásokat lehet alkalmazni annak érdekében, hogy a hasonló költségekkel rendelkező kedvezményezettek kategóriái versengjenek egymással.
91. Ha egyetlen versenyeztetési ajánlattételi eljárásba kerül a kedvezményezettek több olyan kategóriája, amely várhatóan jelentősen eltérő szintű támogatást igényel, a tagállamoknak mérlegelniük kell az olcsóbb technológiák túlkompenzálásának lehetőségét. A Bizottság az értékeléskor ezt is figyelembe veszi. Adott esetben ajánlati

⁵⁹ Általában ez az eset akkor áll fenn, amikor a költségek eltérése 15 %-nál nagyobb.

felső korlátokra lehet szükség az adott kategóriába tartozó egyes ajánlattevők maximális ajánlatainak lekorlátozásához. A felső korlátokat az 50. és 51. pontban említett referenciaprojektek számszerűsítésére hivatkozással kell indokolni.

92. A támogatás elosztása és a támogatási szint versenyeztetési ajánlattételi eljárás útján történő meghatározásának követelménye alóli kivételek indokolhatók, ha bizonyítékokat – ideértve adott esetben a nyilvános konzultáció során gyűjtött bizonyítékokat is – adnak arra, hogy az alábbiak egyike fennáll:
- a) nincs elegendő potenciális kínálat a verseny biztosításához; ebben az esetben a tagállamnak bizonyítania kell, hogy a költségvetés csökkentésével vagy a rendszer támogathatóságának bővítésével a versenyt nem lehet növelni;
 - b) a kedvezményezettek a következőképpen meghatározott kis projektek:
 - i. villamosenergia-termelési vagy -tárolási projektek esetében – az (EU) 2019/943 rendelet 5. cikkében alkalmazandó küszöbértéket el nem érő projektek;
 - ii. villamosenergia-fogyasztás esetében – 400kW-nál alacsonyabb maximális teljesítményigényű projektek;
 - iii. hőtermelő és gáztermelő technológiák esetében – 400kW teljesítményű beépített kapacitás alatti projektek.
93. Egyedi támogatás versenyeztetési ajánlattételi eljárás nélküli odaítélése esetén a tagállamoknak indokolniuk kell a javasolt támogatási szinteket az adott támogatandó projekt egyedi üzleti terve alapján, beleértve az 50–51. pontban felsorolt összes elemet.
94. A tagállamok versenyalapú tanúsítványokat/szállítói kötelezettségvállalási rendszereket is alkalmazhatnak a támogatás összegének megállapításához és a támogatás elosztásához, feltéve hogy:
- a) a rendszerben a keresletet a potenciális kínálat alatt határozzák meg;
 - b) az olyan fogyasztó/szállító vonatkozásában érvényes vásárlási/kötbérár, amely nem vásárolta meg a szükséges számú tanúsítványt (azaz az ár, amely a támogatásért fizetendő maximális összeg), a kötelezettség betartásának ösztönzéséhez kellően magas szinten kerül meghatározásra. A kötbérárnak azonban az 50. és az 51. pontban említett számszerűsítésen kell alapulnia, annak elkerülése érdekében, hogy a túl magas szint túlkompenzációt eredményezzen.
95. A tagállamok a dekarbonizációt célzó támogatási rendszereket adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában is kialakíthatnak. Az ilyen rendszerek esetében a versenyeztetési ajánlattételi eljárás alkalmazása nem kötelező. Az ilyen támogatást azonban elvileg ugyanolyan módon kell nyújtani minden olyan támogatható vállalkozás számára, amely ugyanabban a gazdasági tevékenységi ágazatban működik, és amelyek a támogatási intézkedés céljainak vagy célkitűzéseinek szempontjából azonos vagy hasonló ténybeli helyzetben vannak. A bejelentő tagállamnak éves ellenőrzési mechanizmust kell létrehoznia annak ellenőrzésére, hogy az intézkedésre továbbra is szükség van-e.

96. Ha a támogatást működési támogatás vagy adókedvezmény formájában nyújtják a bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók vagy biogáz támogatása céljából, és olyan kvóta vagy ellátási kötelezettség áll fenn, amely ténylegesen külön piaci árat határoz meg a bioüzemanyagok esetében, a támogatás összege nem haladhatja meg termelési költségeik és piaci árak különbségét. A gyártási költségek tartalmazhatnak észszerű is nyereséget.
- 4.1.4 *A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés*
97. A 3.2.2. és 3.3. szakasz nem vonatkozik az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentését célzó intézkedésekre.
98. A CO₂-egyenértékben kifejezett üvegházhatásúgáz-kibocsátás tonnánkénti támogatását minden egyes kedvezményezettre és referenciaprojektre meg kell becsülni, és meg kell adni az ennek kiszámításához használt feltételezéseket és módszertant. Ennek lehetőség szerint a tevékenységből származó nettó kibocsátás-csökkentés megállapítására kell törekednie, figyelembe véve az életciklus alatt keletkező vagy csökkentett kibocsátásokat. A különböző környezetvédelmi intézkedések költségeinek összehasonlítása érdekében ennek a módszertannak általában hasonlóknak kell lennie a tagállamok⁶⁰ által támogatott valamennyi intézkedés esetében.
99. A dekarbonizációval kapcsolatos pozitív környezeti hatások elérése érdekében a támogatás nem helyezheti át csupán az egyik szektorból a másikba a kibocsátásokat, hanem az üvegházhatásúgáz-kibocsátás átfogó csökkentését is el kell érnie. Mérlegelni kell minden más vonatkozó politikával vagy intézkedéssel való rövid és hosszú távú kölcsönhatásokat, beleértve az uniós ETS-t is.
100. A kettős támogatások elkerülése és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátás-csökkentése igazolásának biztosítása érdekében az ipari tevékenységek dekarbonizációjához nyújtott támogatásnak csökkentenie kell az adott ipari tevékenységből közvetlenül eredő kibocsátásokat. Az ipari tevékenységek energiahatékonyságának javításához nyújtott támogatásnak javítania kell a kedvezményezettek tevékenységeinek energiahatékonyságát.
101. Annak elkerülése érdekében, hogy a költségvetést olyan projektekre osszák ki, amelyek nem valósulnak meg, és amelyek akadályozhatják az új szereplők piacra belépését, a tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy észszerű intézkedéseket fognak hozni a támogatott projektek tényleges fejlesztésének biztosítása érdekében, például a projekt teljesítésére egyértelmű határidők meghatározását, a projekt megvalósíthatóságának ellenőrzését a támogatás igénybevételének előminősítése részeként, biztosíték fizetésének megkövetelését a résztvevők részéről vagy a projekt építésének/fejlesztésének figyelemmel kísérését.

⁶⁰ Hasznos hivatkozási pontot nyújtanak az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése kiszámításának az EU Innovációs Alapjánál alkalmazott alapelvei, amelyek elérhetők a következő címen: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf

102. Az intézkedés kedvezményezettjei olyan kockázatoknak lehetnek kitéve, amelyek kezeléséhez hozzá tudnak járulni, például a megújuló energia visszaszorításához kapcsolódó kockázatoknak, amelyek a túlzott termelési időszakokhoz vagy az elégtelen átvitelhez kapcsolódnak.
103. A dekarbonizációhoz nyújtott támogatás különféle formákat ölthet, ideértve az előzetes támogatásokat és a folyamatban lévő támogatási kifizetésekre vonatkozó szerződéseket, például a karboncsökkentési célú szerződéseket⁶¹. A főként üzemeltetéshez kapcsolódó költségeket, nem pedig beruházást fedező támogatást csak akkor használható, ha a tagállam egyértelműen bizonyítja, hogy ez környezetbarátabb üzemeltetési döntéseket eredményez.
104. A támogatást úgy kell megtervezni, hogy megakadályozza a piacok hatékony működésének bármely indokolatlan torzulását, és megtartsa különösen a hatékony működési ösztönzőket és az árjelzéseket. Például a kedvezményezetteknek továbbra is kitéttnek kell maradniuk az árváltozásnak és a piaci kockázatnak, kivéve, ha ez hátrányosan befolyásolja a támogatás céljának elérését. A kedvezményezetteket különösen nem szabad ösztönözni arra, hogy termelésüket a határköltségeik alatt kínálják fel, és nem kaphatnak támogatást a termeléshez olyan időszakokban, amikor az adott termelés piaci értéke negatív⁶².
105. A Bizottság eseti értékelést készít azokról az intézkedésekről, amelyeknek külön infrastrukturális projektek képezik a részét. Értékelésében a Bizottság többek között figyelembe veszi az infrastruktúra érintett piachoz viszonyított nagyságát, a további piaci alapú beruházások valószínűségére gyakorolt hatást, azt, hogy az infrastruktúrát induláskor mennyiben szánják egyedi felhasználó vagy felhasználói csoport számára, valamint hogy van-e hihető terv vagy szilárd kötelezettségvállalás a szélesebb hálózathoz való csatlakozásra, a belső piaci jogszabályoktól való eltérések vagy mentességek időtartamát, az érintett piac szerkezetét és a kedvezményezettek e piacon meglevő helyzetét.
106. Amennyiben például az infrastruktúra kezdetben csak korlátozott számú felhasználót köt össze, a torzító hatás enyhíthető, ha egy szélesebb uniós hálózat fejlesztésére irányuló terv részét képezi a következő kritériumok alapján:
- a) az infrastruktúra elszámolását el kell különíteni minden egyéb tevékenységtől, valamint a hozzáférés és a használat költségeit átláthatóvá kell tenni;

⁶¹ A karboncsökkentési célú szerződés feljogosítja a kedvezményezettet a fix „kötési” ár és a kibocsátási egységenkénti referenciaár – például piaci ár – különbségével megegyező összegű kifizetésre. Ezeket az elmúlt években villamosenergia-termelési intézkedésekhez használták fel, de magukban foglalhatnak az ETS-hez kapcsolódó referenciaárat is, azaz a karboncsökkentési célú szerződéseket. A karboncsökkentési célú szerződéseknek része lehet a kedvezményezettektől visszafizetés az adófizetők vagy a fogyasztók számára olyan időszakokra, amikor a referenciaár meghaladja a kötési árat.

⁶² A kisleptékű megújuló villamosenergia-létesítmények részesülhetnek olyan közvetlen ártámogatásban, amely fedezi az üzemeltetés teljes költségét, és nem teszi számukra szükségessé, hogy villamos energiájukat a piacon adják el, az (EU) 2018/2001 irányelv 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt mentességnek megfelelően. A létesítményeket akkor kell kisleptékűnek tekinteni, ha kapacitásuk nem éri el az (EU) 2019/943 rendelet 5. cikke szerinti, vonatkozó küszöbértéket.

- b) amennyiben a támogatás célját nem veszélyezteti, a támogatás feltételül kell szabni az infrastruktúra harmadik felek előtt tisztességes, észszerű és megkülönböztetésmentes feltételek mellett történő megnyitását (ideértve a csatlakozási kérelmek esetében az azonos feltételek melletti nyilvános felhívást);
 - c) előfordulhat, hogy kompenzálni kell azt az előnyt, amelyet a kedvezményezettek az ilyen szélesebb körű fejlesztés eléréséig kapnak, például a hálózat további bővítéséhez hozzájárulással;
 - d) előfordulhat, hogy a kijelölt felhasználók által elért előnyöket korlátozni kell és/vagy meg kell osztani más szereplőkkel.
107. Az intézkedés vagy más uniós környezetvédelmi célkitűzés veszélyeztetésének elkerülése érdekében nem szabad ösztönzőket biztosítani olyan energiatermelésre, amely kizorítja a kevésbé szennyező energiahajtókat. Például, ha a nem megújuló forrásokon alapuló kapcsolt energiatermeléshez vagy a biomasszához adnak támogatást, ez nem ösztönözheti a villamosenergia-termelést olyan időszakokban, amikor ez a légszennyezésmentes megújuló energiahajtók lekorlátozását jelentené.
108. A dekarbonizációhoz nyújtott támogatás indokolatlanul torzíthatja a versenyt, ha kizorítja a piacon már elérhető tisztább alternatívákba történő befektetéseket, vagy ha bizonyos technológiáktól való függést kelt, akadályozva a tisztább megoldások használatát és piacuk szélesebb körű fejlődését. A Bizottság ezért azt is ellenőrizni fogja, hogy a támogatási intézkedés nem ösztönzi-e a fosszilis alapú tüzelőanyagok és energia⁶³ fogyasztását, ezáltal gátolva a tisztább alternatívák kifejlesztését és jelentősen csökkentve a beruházás általános környezeti előnyeit. A tagállamoknak ki kell fejteniük, hogy miként kívánják ezt a kockázatot elkerülni, többek között olyan kötelező jellegű kötelezettségvállalások útján, amelyek főleg megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású tüzelőanyagok használatára vagy a fosszilis tüzelőanyag-források fokozatos kivezetésére vonatkoznak.
109. A Bizottság megítélése szerint egyes támogatási intézkedések olyan negatív hatással járnak a versenyre és a kereskedelemre, amelyeket valószínűleg nem kompenzálhatók. Bizonyos támogatási intézkedések súlyosbíthatják a piaci hiányosságokat, a fogyasztók és a szociális jólét kárára hatékonyságihiányok létrehozásával. Például a legszennyezőbb fosszilis tüzelőanyagok, mint például a szén-, a gázolaj-, a lignit-, az olaj-, a tőzeg- és a olajpala-alapú energia- vagy ipari termelésbe történő új beruházásokat ösztönző intézkedések növelik a piacon a negatív környezeti externáliákat. Ezek nem fognak pozitív környezeti hatásokkal járó befektetésnek minősülni, tekintettel arra, hogy ezek a tüzelőanyagok összeegyeztethetetlenek az Unió éghajlat-politikai céljaival.
110. Hasonlóképpen, az energiába vagy a földgázon alapuló ipari termelésbe történő új beruházásokat ösztönző intézkedések rövid távon csökkenthetik az üvegházhatást okozó gázok és más szennyező anyagok kibocsátását, de hosszabb távon az alternatív beruházásokkal összevetve súlyosbíthatják a negatív környezeti externáliákat. Ahhoz, hogy a földgázberuházásokat pozitív környezeti hatással járónak lehessen tekinteni, a

⁶³ Beleértve azokat az energiahordozókat, amelyek kibocsátása nem kipufogócsőből történik, hanem a karbonintenzív folyamatok során keletkeznek.

tagállamoknak ki kell fejteniük, hogy miként fogják biztosítani, hogy a beruházás hozzájáruljon az Unió 2030-as éghajlat-politikai céljának és 2050-es klímasemlegességi célkitűzésnek az eléréséhez. Különösen a tagállamoknak magyarázatot kell adniuk arra, hogy miként fogják elkerülni ennek a gáztüzelésű vagy gáztüzelésű termelő berendezésektől való függés kialakulását. Ez magában foglalhatja például a kedvezményezett dekarbonizációs technológia, például a CLT/CLH megvalósítására vagy a földgáz megújuló vagy alacsony széndioxid-kibocsátású gázzal való kiváltására, vagy az erőműnek az Unió éghajlat-politikai céljával összhangban álló ütemterv szerinti bezárására⁶⁴ vonatkozó kötelező érvényű kötelezettségvállalásait.

111. Amennyiben további versenytorzulások kockázat nyer megállapítást, vagy az intézkedések különösen újszerűek vagy összetettek, a Bizottság előírhatja a 72. pont szerinti feltételeket.
112. Különösen korlátozott számú kedvezményezettnek vagy már piacon lévő kedvezményezettnek juttatott egyedi támogatási intézkedések vagy rendszerek esetében a tagállamoknak ezenfelül be kell mutatniuk, hogy a javasolt támogatási intézkedés nem vezet a piaci erő növekedéséhez.
113. Amennyiben minden más összeegyeztethetőségi feltétel teljesül, a Bizottság jellemzően pozitívnak találja a dekarbonizációs intézkedések egyensúlyát (azaz a belső piac torzulásait a pozitív hatások ellensúlyozzák), tekintettel az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulásukra, amelyet az (EU) 2020/852 rendeletben célként határoztak meg, feltéve, hogy nincs nyilvánvaló jel arra, hogy nem tartják be a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet.

4.2 Támogatás az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javításához

4.2.1 A támogatás indokoltsága

114. Az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javítását célzó intézkedések a negatív externáliákra irányulnak azáltal, hogy egyéni ösztönzőket hoznak létre az energiatakarékosságra és az üvegházhatású gázok és légszennyező anyagok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó célok elérése érdekében. A 3. fejezetben meghatározott általános piaci hiányosságokon túlmenően konkrét hiányosságok az épületek energetikai és környezeti teljesítménye terén merülhetnek fel. Például az épületek felújításával összefüggésben az energetikai és környezeti teljesítményre vonatkozó intézkedések előnyeit gyakran nem csak a – felújítás költségeit általában viselő – épülettulajdonos, hanem a bérlő is élvezi. A Bizottság ezért úgy véli, hogy szükség lehet állami támogatásra az épületek energetikai és környezeti teljesítményének javítását célzó beruházások ösztönzéséhez.

⁶⁴ Ezen túlmenően, ha egy projektnek része földgázalapú energiatermelő vagy ipari termelő létesítménybe történő beruházás, ennek a létesítménynek a költségei általában nem számolhatók el állami támogatásból e szakasz alapján, mivel ez általában olyan alternatív beruházásnak minősül, amely támogatás hiányában is megvalósulna. Ehelyett az olyan kiegészítő elemek lennének támogathatóak, amelyek ténylegesen csökkentik a kibocsátást, mint például a CCS vagy a kapcsolt energiatermeléssel járó többletköltségek.

4.2.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

115. Nyújtható támogatás az épületek energiahatékonyságának javítására.

116. Ez a támogatás kombinálható az alábbi intézkedések bármelyikével vagy mindegyikével:

- a) villamos energiát, hőt vagy hűtést termelő, integrált helyszíni megújuló energiaforrások létesítése;
- b) berendezések telepítése a helyszíni megújulóenergia-létesítmények által termelt energia tárolására;
- c) elektromos töltő infrastruktúra építése és telepítése az épület használói számára, valamint a kapcsolódó infrastruktúra, például a vezetékek, amennyiben a parkoló az épületen belül helyezkedik el vagy fizikailag szomszédos az épülettel;
- d) az épület helyszíni digitalizálásához szükséges berendezések telepítése, különösen az okosfunkció-fogadási alkalmasság növelése érdekében. A támogatható beruházások közé tartozhatnak adathálózatok esetében az épületen belüli passzív vezetékekre vagy strukturált kábelezésre korlátozódó beavatkozások, vagy szükség esetén a passzív hálózat épületen kívüli, magánterületen lévő, adathálózathoz tartozó része. Az adathálózatok magánterületen kívüli vezetékezése vagy kábelezése nem tartozik ezen beruházások körébe;
- e) egyéb olyan beruházások, amelyek javítják az épület energetikai vagy környezeti teljesítményét, ideértve a zöldtetőkbe és az esővíz visszanyerésére szolgáló berendezésekbe történő beruházásokat.

117. Támogatás nyújtható az épületen belüli fűtő- vagy hűtőberendezések energiahatékonyságának javítására is. A termelési folyamatok energiahatékonyságának javításához és a gépek meghajtásához használt energiatermelő berendezésekhez nyújtott támogatás nem e szakasz, hanem a 4.1. szakasz hatálya alá tartozhat. A távfűtési rendszerekhez kapcsolódó fűtő- vagy hűtőberendezések támogatására a 4.10. szakasz vonatkozik.

118. A támogatásnak az alábbi hatást kell kiváltania:

- a) meglévő épületek felújítása esetén az energetikai teljesítmény olyan javulása, amely a beruházást megelőző helyzethez képest a primer energiaigény legalább 20 %-os csökkenését eredményezi. Eltérés útján, amennyiben a fejlesztés egy szakaszos felújítás része, ennek a beruházást megelőző helyzethez képest a primer energiaigény legalább 30 %-os csökkenését kell eredményeznie egy hároméves időszak alatt;
- b) új épületek esetében az energetikai teljesítmény olyan javulása, amely a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtását célzó nemzeti intézkedésekben a közel nulla energiaigényű építési követelményekre

meghatározott küszöbértékkel összehasonlítva legalább 10 %-os primerenergia-megtakarítást eredményez⁶⁵.

119. Az épületek energetikai teljesítményének javításához támogatás nyújtható azoknak a kkv-knak és kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatoknak is, amelyek a 2012/27/EU irányelv 2. cikkének 27. pontja értelmében vett energiahatékonyság-alapú szerződések elősegítésére szolgáló energetikai teljesítményt javító intézkedéseket nyújtanak.

4.2.3 Ösztönző hatás

120. A 121. és 122. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
121. A Bizottság megítélése szerint az öt évnél rövidebb megtérülési idővel rendelkező projekteknek nyújtott támogatásnak elvileg nincs ösztönző hatása. A tagállam azonban bizonyítékot nyújthat be annak igazolására, hogy a magatartás megváltozásához támogatásra van szükség, még rövidebb megtérülési idővel rendelkező projektek esetében is.
122. Az elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványokhoz való alkalmazkodás költségeinek fedezésére nyújtott támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető, ha a beruházást az uniós szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal megvalósítják és befejezik.

4.2.4 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.2.4.1 Megfelelőség

123. A 124. pontban meghatározott feltétel a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesül.
124. Az energiahatékonyság-alapú szerződések elősegítésére nyújtott támogatás kölcsön vagy garancia formájában nyújtható az energiahatékonyság-alapú szerződések keretében az energiahatékonyságot javító intézkedések nyújtójának, vagy állhat olyan pénzügyi termékből, amelynek célja az adott szolgáltató refinanszírozása (pl. faktoring, forfetírozás).

4.2.4.2 Arányosság

125. Az elszámolható költségek kizárólag azoknak a beruházási költségeknek felelnek meg, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az energetikai vagy a környezeti teljesítmény magasabb szintjének eléréséhez.
126. Az alap támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 30 %-át.

⁶⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/31/EU irányelve (2010. május 19.) az épületek energiahatékonyságáról (HL L 153., 2010.6.18., 13. o.).

127. A meglévő épületek energetikai teljesítményének javítására nyújtott támogatást illetően a támogatási intenzitás 15 százalékponttal növelhető, ha az energiahatékonyság javítása a primer energiaigény legalább 40 %-os csökkenését eredményezi.
128. A támogatási intenzitás kisvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében 20 százalékponttal, középvállalkozásoknak nyújtott támogatás esetében pedig 10 százalékponttal növelhető.
129. A támogatási intenzitás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében 15 százalékponttal, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében pedig 5 százalékponttal növelhető.
130. Kivételesen, az intézkedés sajátos jellemzőitől függően, a tagállam a finanszírozási hiány 47., 50. és 51. pontban meghatározott elemzése alapján igazolhatja, hogy magasabb támogatási összegre van szükség. A támogatási összeg nem haladhatja meg az 50. és 51. pontban meghatározott finanszírozási hiányt.
131. Amennyiben a támogatást a 48. és 49. pontban meghatározott kritériumok szerint lefolytatott versenyeztetési ajánlattételi eljárás nyomán nyújtják, a támogatási összeg arányosnak minősül.
132. A pénzügyi eszközök formájában nyújtott támogatásra nem vonatkozik a 126–130. pontban meghatározott maximális támogatási intenzitás. Amennyiben a támogatást garancia formájában nyújtják, az nem haladhatja meg az alapul szolgáló hitel 80 %-át. Az épülettulajdonosok által az energiahatékonysági vagy megújulóenergia-alap vagy más pénzügyi közvetítő számára visszafizetendő összegnek el kell érnie legalább a kölcsön névértékét.
- 4.2.5 *A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés*
133. A 134–136. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
134. Az épületek energiahatékonyságának javítását célzó, a földgáztüzelésű berendezésekbe történő új beruházásokat ösztönző intézkedések rövid távon csökkenthetik az energiaigényt, de hosszabb távon az alternatív beruházásokhoz képest súlyosbíthatják a negatív környezeti externáliákat. Emellett a földgáztüzelésű berendezések telepítéséhez nyújtott támogatás indokolatlanul torzíthatja a versenyt, ha kizorítja a piacon már elérhető tisztább alternatívákba történő beruházásokat, vagy ha bizonyos technológiáktól való függést kelt, akadályozva a tisztább megoldások használatát és piacuk szélesebb körű fejlődését. A Bizottság úgy véli, hogy az ilyen függést okozó hatást kiváltó intézkedések pozitív hatásai valószínűleg nem múlják felül azok negatív hatásait. A Bizottság az értékelés részeként megvizsgálja, hogy a földgázüzemű berendezések helyettesítik-e a legszennyezőbb fosszilis tüzelőanyagokat, például olajat és szénét használó energetikai berendezéseket.

135. A leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagokat (például olajat és szenet) használó energetikai berendezések alternatívái már elérhetőek a piacon. Ebben az összefüggésben az ilyen tüzelőanyagokat használó, energiatakarékos energetikai berendezések telepítéséhez nyújtott támogatás nem tekinthető ugyanolyan pozitív hatást eredményezőnek, mint a tisztább energetikai berendezések telepítéséhez nyújtott támogatás. Először is, az energiaigény csökkenésének szempontjából a csekély javulást ellensúlyozza a fosszilis tüzelőanyagok használatához kapcsolódó nagyobb szén-dioxid-kibocsátás. Másodszor, az olaj- vagy széntüzelésű energetikai berendezések telepítéséhez nyújtott támogatás jelentős kockázatot jelent a fosszilis alapú technológiáktól való függés kialakításával, és a piacon elérhető tisztább és innovatívabb alternatívákba történő beruházások kiszorításával, elterelve a keresletet azoktól. Ez egyben visszatartó erő a tiszta, időálló, nem fosszilis alapú technológiák piacának további fejlődése tekintetében is. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy az olaj- vagy széntüzelésű energetikai berendezésekre nyújtott támogatás negatív hatásai valószínűleg nem ellensúlyozhatók.
136. Ha a támogatást dotáció, tőke, garancia vagy kölcsön formájában nyújtják egy energiahatékonysági alapnak vagy más pénzügyi közvetítőnek, a Bizottság ellenőrzi, hogy fennállnak-e feltételek annak biztosítására, hogy az energiahatékonysági vagy megújulóenergia-alap vagy más pénzügyi közvetítők ne jussanak indokolatlan előnyhöz, és az energiahatékonysági támogatási intézkedés végrehajtása céljából kereskedelmileg megalapozott befektetési stratégiát alkalmazzanak. Különösen a következő feltételeknek kell teljesülniük:
- a) a pénzügyi közvetítőket vagy alapkezelőket nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes eljárással kell kiválasztani, amelyet az alkalmazandó uniós és nemzeti jogszabályokkal összhangban folytatnak le;
 - b) fennállnak az annak biztosítását szolgáló feltételek, hogy a pénzügyi közvetítők – beleértve az energiahatékonysági vagy megújulóenergia-alapokat – irányítása üzleti alapon történjen, és biztosítani fogják a nyereségorientált finanszírozási döntéseket;
 - c) az energiahatékonysági vagy megújulóenergia-alap vagy más pénzügyi közvetítők vezetői az előnyt a lehető legnagyobb mértékben továbbadják a végső kedvezményezetteknek (az épület tulajdonosainak vagy bérlőinek), nagyobb finanszírozási volumen, alacsonyabb fedezeti követelmények, alacsonyabb garanciadíjak vagy alacsonyabb kamatlábak formájában.

4.3 Támogatás a tiszta mobilitásért

137. A 4.3.1. és a 4.3.2. szakasz meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a légi, közúti, vasúti, belvízi, tengeri és part menti személyszállítási és áruszállítási ágazatban a tiszta mobilitáshoz nyújtott állami támogatás elősegítheti a gazdasági tevékenység környezetbarát módon történő fejlődését, anélkül, hogy a kereskedelem feltételeit az uniós közös érdekekkel ellentétes mértékben befolyásolná.

4.3.1 *Tiszta szállító járművek beszerzéséhez és lízingjéhez, tiszta szervizberendezésekhez, valamint a járművek utólagos átalakításához nyújtott támogatás*

4.3.1.1 A támogatás indokoltsága

138. Az EU jogilag kötelező érvényű klímasemlegességi célkitűzésének 2050-re történő elérése érdekében a zöld megállapodásról szóló közlemény megállapította, hogy a közlekedési ágazatból származó kibocsátásokat az 1990-es szinthez képest 2050-ig legalább 90 %-kal kell csökkenteni. A Bizottság fenntartható és intelligens mobilitási stratégiáról szóló közleménye⁶⁶ megerősíti a zöld megállapodás törekvését, és különféle mérőföldköveket tűz ki az ágazatok e célkitűzés elérése felé az egyes szállítási módok és az egész szállítási lánc dekarbonizációján keresztül vezető útjának kijelölése érdekében⁶⁷.
139. Míg a létező szakpolitikák ösztönzőket nyújthatnak a tiszta szállító járművek elterjedéséhez a gyártók új közúti járműparkjára kötelező CO₂-kibocsátási célok kitűzésével⁶⁸, az éghajlat és a környezeti externáliák internalizálásával⁶⁹, vagy a járművek iránti kereslet közbeszerzéssel történő növelésével⁷⁰, ezek nem feltétlenül elegendők az érintett ágazatot érintő piaci hiányosságok teljes körű kezeléséhez. A létező politikák ellenére bizonyos piaci akadályok és piaci hiányosságok kezelése továbbra sem megoldott, ideértve a hagyományos járművekhez képest a tiszta szállító járművek megfizethetőségét, az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra korlátozott rendelkezésre állását és a környezeti externáliák meglétét. Ezért a tagállamok nyújthatnak támogatást a fennmaradó piaci hiányosságok orvoslásához, és támogathatják a tiszta mobilitási ágazat fejlődését.

4.3.1.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

140. Támogatás nyújtható új vagy használt légi, közúti, vasúti, belvízi, tengeri és part menti tiszta személyszállító és teherszállító járművek beszerzéséhez vagy lízingjéhez, valamint tiszta földi kiszolgáló berendezések és tiszta szervizberendezések beszerzéséhez és lízingjéhez.
141. Támogatás nyújtható a szállító járművek utólagos átalakításához is, lehetővé téve azok tiszta szállító járművé minősítését.

⁶⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Fenntartható és intelligens mobilitási stratégia – az európai közlekedés időtálló pályára állítása” (COM(2020) 789 final).

⁶⁷ Ennek része többek között az a törekvés, hogy 2030-ig legalább 30 millió kibocsátásmentes gépkocsi, 80 000 kibocsátásmentes tehergépjármű közlekedjen az utakon, és hogy 2050-re majdnem minden személygépkocsi, kisteherautó, busz, valamint új nehézgépjármű kibocsátásmentes legyen.

⁶⁸ Az (EU) 2019/631 rendelet és az (EU) 2019/1242 rendelet.

⁶⁹ Például a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló 1999. június 17-i 1999/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 187., 1999.7.20., 42. o.) és az uniós ETS révén.

⁷⁰ Például az (EU) 2019/1161 irányelven keresztül.

4.3.1.3 Ösztönző hatás

142. A 143–147. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
143. A tagállamnak hihető, támogatás nélküli helyzetre vonatkozó kontrafaktuális forgatókönyvet kell benyújtania. A kontrafaktuális forgatókönyv egy olyan beruházás, amelynek kapacitása, élettartama és adott esetben egyéb releváns műszaki jellemzői megegyeznek a környezetbarát beruházásával. Ha a beruházás tiszta szállító járművek beszerzésére vagy lízingelésére vonatkozik, a kontrafaktuális forgatókönyv általában legalább az uniós szabványoknak megfelelő olyan azonos kategóriájú és azonos kapacitású járművek beszerzése vagy lízingelése, amelyeket a támogatás nélkül megvásárolnának vagy lízingbe vennének.
144. Egy másik kontrafaktuális forgatókönyv lehet, hogy a meglévő járművet tovább üzemeltetik a zöld beruházás élettartamának megfelelő időn át. Ebben az esetben figyelembe kell venni az adott időszakban felmerült, diszkontált karbantartási, javítási és korszerűsítési költségeket.
145. Bizonyos esetekben a kontrafaktuális forgatókönyv a szállító jármű későbbi cseréjéből állhat, ebben az esetben figyelembe kell venni a szállító jármű diszkontált értékét, és ki kell egyenlíteni a berendezések gazdasági élettartamának különbségét. Ez a megközelítés különösen releváns lehet a hosszabb gazdasági élettartamú szállító járművek, például hajók, vonatok és légi járművek esetében.
146. Lízingelt szállító járművek esetében a környezetbarát berendezés lízingjének diszkontált értékét össze kell hasonlítani azon kevésbé környezetbarát szállító jármű beszerzésének vagy lízingjének diszkontált értékével, amelyet a támogatás hiányában használnának.
147. Néhány esetben a zöld beruházás olyan berendezésekből állhat, amelyeket már meglévő járműbe szerelnek (például: kibocsátáscsökkentő berendezések utólagos beszerelése). Ebben az esetben az elszámolható költség a teljes beruházási költség.

4.3.1.4 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.3.1.4.1 Megfelelőség

148. A 149. és 150. pontban meghatározott feltételek a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
149. Az alternatív szakpolitikai eszközök megfelelőségének ellenőrzésénél meg kell fontolni a tiszta mobilitás piacának ösztönzésére az állami támogatástól különböző típusú beavatkozások lehetőségét, és azok várható hatását a javasolt intézkedéshez képest. Ezenkívül a támogatás megfelelőségének értékelésénél számításba kell venni az ugyanazon célkitűzésének elérését célzó alternatív intézkedések, például az ETS vagy azon szabályozási kötelezettségek (ideértve az érintett tagállamban az alacsony kibocsátású övezetek meglétét) és közbeszerzési szabályok hatásait, amelyeket például az (EU) 2019/1161 irányelv rögzít.

150. Tiszta szállító járművek beszerzéséhez és lízingjéhez, valamint a járművek utólagos, tiszta szállító járművé való minősítést lehetővé tevő átalakításához nyújtott támogatás bármilyen formában nyújtható, beleértve a vissza nem térítendő támogatásokat, kölcsönöket vagy garanciákat is. A tagállamnak meg kell indokolnia a támogatási eszköz megválasztását, és magyarázatot kell adnia arra, hogy a kevésbé torzító támogatási eszközök miért nem eredményeznének ugyanolyan hatékony eredményeket.

4.3.1.4.2 Arányosság

151. A támogatás nem haladhatja meg a szóban forgó gazdasági tevékenység környezetvédelem szintjét fokozó módon (azaz a hagyományos járművekről a tiszta szállító járművekre való átállás révén) történő fejlesztésének elősegítéséhez szükséges költségeket, a kontrafaktuális forgatókönyvhez képest. Az állami támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha a 152–159. pontban meghatározott feltételek teljesülnek.
152. A nettó többletköltség (elszámolható költségek) az állami támogatással megszerezni vagy lízingelni kívánt tiszta szállító járművek teljes tulajdonlási költségének és a kontrafaktuális forgatókönyv teljes tulajdonlási költségének különbsége.
153. Nem számolhatók el azok a költségek, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a környezetvédelem magasabb szintjének eléréséhez.
154. A járművek olyan utólagos átalakítását illetően, amely lehetővé teszi azok 146. pontnak megfelelően tiszta járművé minősítését, az elszámolható költségek megegyeznek az utólagos átalakítás összes költségével, feltételezve, hogy kontrafaktuális forgatókönyv esetén a jármű gazdasági élettartama utólagos átalakítás nélkül ugyanolyan hosszú lenne.
155. A támogatást versenyeztetési ajánlattételi eljárást követően kell nyújtani, amelyet a 48. és 49. pontban meghatározott kritériumoknak megfelelően folytatnak le.
156. Ha a pályázó által kért támogatási összegtől eltérő kritériumok szerepelnek a pályázati eljárásban, a 49. pontot kell alkalmazni. A kiválasztási szempontok vonatkozhatnak például a beruházás CO₂- vagy más szennyezőanyag- kibocsátás csökkentése tekintetében a teljes élettartam alatt várható környezeti előnyeire. Ilyen esetekben a környezeti előnyök meghatározásának elősegítése érdekében a tagállam megkövetelheti a pályázóktól, hogy ajánlatukban tüntessék fel a beruházásból eredő kibocsátáscsökkentés várható szintjét, összehasonlítva adott esetben az uniós szabványoknak megfelelő hasonló jármű kibocsátási szintjével. A versenyeztetési ajánlattételi eljárás során alkalmazott környezeti szempontok között lehetnek az életciklussal kapcsolatos szempontok is, például a termék életciklus végi kezelésének környezeti hatásai.
157. A versenyeztetési ajánlattételi eljárás kialakításának biztosítania kell, hogy a pályázók továbbra is elegendő ösztönzést kapjanak a kevésbé környezetbarát alternatíváknál általában drágább kibocsátásmentes szállító járművek beszerzésére irányuló pályázatokon indulásra, amennyiben ezek az adott szállítási módban elérhetőek. Ennek része annak biztosítása, hogy a kiválasztási kritériumok alkalmazása a többi tiszta szállító járműhöz képest ne hozza hátrányos helyzetbe azokat a projekteket, amelyek nem minősülnek kibocsátásmentesnek. Például a környezeti szempontok

betervezhetőek többlettámogatásként, amelyekre magasabb pontszám adható olyan projektek esetében, amelyek a támogathatósági követelményekből vagy a program elsődleges célkitűzéseiből eredő előnyöket meghaladó környezeti előnyökkel járnak.

158. Eltérve a 155., 156., 157. ponttól, amennyiben a várható résztvevők száma nem elegendő a tényleges verseny biztosításához vagy a stratégiai ajánlattétel elkerüléséhez, vagy amennyiben nem lehet megszervezni a 48. és 49. pontban ismertetett versenyeztetési ajánlattételi eljárást, a támogatás enélkül is odaítélhető. Ilyen esetekben az alaptámogatás intenzitása nem haladhatja meg az elszámolható költségek 40 %-át. Ez a támogatási intenzitás kibocsátásmentes szállító járművek esetében 10 százalékponttal, középvállalkozások esetében 10 százalékponttal, kisvállalkozások esetében pedig 20 százalékponttal növelhető.
159. Kivételesen, az intézkedés sajátos jellemzőitől függően, a tagállam a finanszírozási hiány 47., 50. és 51. pontban meghatározott elemzése alapján igazolhatja, hogy magasabb támogatási összegre van szükség. Ilyen esetben a tagállamnak utólagos nyomon követést kell végeznie a szükséges támogatás szintjére vonatkozó feltételezések igazolása érdekében, és a 53. pontban meghatározottak szerinti visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie. A támogatási összeg nem haladhatja meg az 50. és 51. pontban meghatározott finanszírozási hiányt.
- 4.3.1.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés
160. A 161–166. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
161. A Bizottság megítélése szerint egyes támogatási intézkedések olyan negatív hatással járnak a versenyre és a kereskedelemre, amelyeket valószínűleg nem kompenzálhatók. Különösen a földgázüzemű (ideértve a CNG-t és az LNG-t is) szállító járművekbe történő új beruházásokat ösztönző intézkedések vezethetnek rövid távon az üvegházhatást okozó gázok és más szennyező anyagok kibocsátásának csökkenéséhez, de hosszabb távon az alternatív beruházásokhoz képest súlyosbíthatják a negatív környezeti externáliákat. Emellett tiszta szállító járművek beszerzéséhez nyújtott támogatás indokolatlanul torzíthatja a versenyt, amennyiben kiszorítja a piacon már elérhető tisztább alternatívákba történő beruházásokat, vagy ha bizonyos technológiáktól való függést kelt, akadályozva a tisztább megoldások használatát és piacuk szélesebb körű fejlődését. Ezért ezekben az esetekben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a földgázüzemű tiszta szállító járművek, például a CNG és az LNG járművek beszerzéséhez vagy lízingjéhez nyújtott támogatás versenyre gyakorolt negatív hatásai valószínűleg nem ellensúlyozhatók.
162. A CNG- és LNG-üzemű járművek beszerzéséhez vagy lízingjéhez nyújtott támogatás akkor tekinthető úgy, hogy az nem kelt hosszú távú függést okozó hatásokat és nem szorítja ki a tisztább technológiákba történő beruházásokat, ha akkor, amikor a tagállam értesíti a Bizottságot a támogatási intézkedés végrehajtására vonatkozó terveiről, vagy amikor a támogatási intézkedést végrehajtják, a tagállam bebizonyítja, hogy tisztább alternatívák a piacon nem érhetőek el, és rövid távon várhatóan nem is fognak

rendelkezésre állni⁷¹. A támogatás úgy is tekinthető, hogy nincs függést okozó hatása, illetve a tisztább technológiákba történő beruházásokat nem szorítja ki elmozdítja, ha a tagállam vállalja, hogy ezeket a járműveket biogáz vagy nem biológiai eredetű, gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó közlekedési célú üzemanyagok bekeverésével használják (legalább 20 %-ban).

163. A leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagokat (például gázolajat vagy folyékony PB-gázt, LPG-t) használó járművek alternatívái már elérhetőek a piacon a közúti, a szárazföldi, tengeri és part menti vízi szállításban, valamint a vasúti közlekedésben való használatra. Ezért az említett járművek – még adott esetben az uniós szabványokat túlteljesítő új generációs járművek –beszerzéséhez vagy lízingjéhez nyújtott támogatás nem tekinthető ugyanolyan pozitív hatásúnak, mint az alacsonyabb közvetlen (kipufogógáz-) CO₂-kibocsátású tiszta járművek beszerzéséhez vagy lízingjéhez adott támogatás. Először is, a közvetlen CO₂ és szennyezőanyag-kibocsátás csekély javulását ellensúlyozza a fosszilis tüzelőanyagok használatához kapcsolódóan a folytatódó széndioxid-kibocsátás. Másodsor, az ilyen típusú járművek beszerzéséhez nyújtott támogatás jelentős kockázatot jelent a fosszilis alapú technológiáktól való függés kialakításával, és a piacon elérhető tisztább és innovatívabb alternatívákba történő beruházások kiszorításával, elterelve a keresletet a nem fosszilis alternatív tüzelőanyaggal működő járművektől. Ez egyben visszatartó erő a tiszta, időálló, nem fosszilis alapú technológiák piacának további fejlődése tekintetében is. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a gázolajat vagy LPG-t használó járművekre nyújtott támogatás versenyre gyakorolt negatív hatásai valószínűleg nem ellensúlyozhatók.
164. A tiszta szállító járművek beszerzéséhez nyújtott támogatás esetében a versenytorzulás értékelésekor a Bizottság mérlegelni fogja, hogy új szállító járművek üzembe helyezése az érintett ágazatban piaci hiányosságokat eredményez-e vagy meglevő piaci hiányosságot, például többletkapacitást súlyosbít-e.
165. A vasúti közlekedést illetően, tekintettel az e szállítási mód használatának célzott növelésével kapcsolatos további kapacitásigényekre, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a támogatás ne eredményezze a kibocsátásmentes vasúti járművek idő előtti leselejtezését. Ebből a célból a támogatás következtében már nem használt, kibocsátásmentes vasúti járművet legalább három hónapos időszakon át megfelelően népszerűsített, nyílt, átlátható, nem diszkriminatív és feltétel nélküli értékesítési folyamatban, piaci áron kell a piacon elérhetővé tenni.
166. A légi közlekedést illetően a tagállamnak biztosítani kell, hogy amennyiben a támogatást egy már az érintett ágazatban tevékenykedő vállalkozás kapja, a támogatást egy kevésbé környezetbarát légi jármű hasonló légijármű-osztályú, tiszta légi járműre történő lecseréléséhez nyújtsák, és hogy az ne eredményezze a kedvezményezett flottájának bővítését.

⁷¹ Az ilyen értékeléshez a Bizottság általában a támogatási intézkedés bejelentését vagy végrehajtását követő négyéves időszakot veszi figyelembe. Értékelését a tagállam által benyújtott független piaci tanulmányokra vagy bármely más megfelelő bizonyítékra alapozza.

4.3.2 Az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez nyújtott támogatás

4.3.2.1 A támogatás indokoltsága

167. A tiszta szállító járművek széleskörű elterjedése és a kibocsátásmentes mobilitásra történő átállás lehetővé tételéhez az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra átfogó hálózatára van szükség. Valójában a tiszta szállító járművek piaci elterjedésének különösen kritikus akadálya az a járművek elektromos vagy hidrogénnel történő feltöltésére szolgáló infrastruktúra korlátozott elérhetősége. Emellett az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra nem is egyenletesen oszlik el a tagállamok között. Ugyanakkor, amíg az üzemelő tiszta szállító járművek aránya továbbra is alacsony, a piac önmagában nem feltétlenül biztosítja a szükséges elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra rendelkezésre állását.
168. A 2014/94/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁷² közös keretet hoz létre a közlekedési célú alternatív tüzelőanyagok infrastruktúráján az Unióban történő kiépítésére, és rendelkezéseket határoz meg a tagállamok számára az ilyen infrastruktúra kiépítése vonatkozásában. Ezenkívül a tiszta szállító járművek elterjedését elősegítő egyéb szakpolitikák már befektetési jelzéseket is adhatnak az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez. Ezek a szakpolitikák azonban önmagukban nem lehetnek elegendők a feltárt piaci hiányosságok teljes körű kezeléséhez. Ezért a tagállamok nyújthatnak támogatást a fennmaradó piaci hiányosságok orvoslásához, és támogathatják az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítését.

4.3.2.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

169. Támogatás nyújtható az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra megépítéséhez és telepítéséhez vagy korszerűsítéséhez.
170. A projekteknek részét képezhetik intelligens elektromos töltőműveleteket végző és villamos energiát vagy hidrogént megújuló erőforrásokból a helyszínen előállító létesítmények is, amelyek közvetlen kapcsolattal az elektromos töltő vagy hidrogéntöltő infrastruktúrához kapcsolódnak, valamint a közlekedési célú üzemanyagként szállítandó villamos energia és hidrogén helyszíni tárolói is.

4.3.2.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.3.2.3.1 A támogatás szükségessége

171. A tagállamnak egy előzetes nyílt nyilvános konzultáció vagy független piaci tanulmány segítségével kell igazolnia a támogatás szükségességét az azonos kategóriájú elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítésének ösztönzéséhez⁷³. A

⁷² Az Európai Parlament és a Tanács 2014/94/EU irányelve (2014. október 22.) az alternatív tüzelőanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről (HL L 307., 2014.10.28., 1. o.).

⁷³ Például normál vagy nagyfeszültségű elektromos töltő infrastruktúra.

tagállamnak különösen azt kell igazolnia, hogy rövid távon valószínűleg nem fejlődne ki hasonló infrastruktúra kereskedelmi feltételekkel⁷⁴.

172. A harmadik felek által hozzáférhető elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez – ideértve a nyilvánosan hozzáférhető elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrát – nyújtott támogatás szükségességének értékelésekor figyelembe lehet venni az olyan tiszta szállító járművek piaci elterjedését, amelyeket az ilyen infrastruktúra kiszolgálna.

4.3.2.3.2 Megfelelőség

173. A 174. és 175. pontban meghatározott feltételek a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
174. Az alternatív szakpolitikai eszközök megfelelőségének ellenőrzésénél meg kell fontolni a tiszta mobilitásra átállás ösztönzésére az új szabályozási beavatkozások lehetőségét, és azok várható hatását a javasolt intézkedéshez képest. A tagállamnak különösen mérlegelnie kell adott esetben az ETS és az (EU) 2014/94 irányelvben megállapított kötelezettségek hatását.
175. A különböző támogatási eszközök megfelelőségének igazolását illetően az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez bármilyen formában nyújtható támogatás, ideértve a vissza nem térítendő támogatásokat, kölcsönöket vagy garanciákat is. A tagállamnak meg kell indokolnia a támogatási eszköz megválasztását, és magyarázatot kell adnia arra, hogy a kevésbé torzító támogatási eszközök miért nem eredményeznének ugyanolyan hatékony eredményeket.

4.3.2.3.3 Arányosság

176. A támogatás nem haladhatja meg a szóban forgó gazdasági tevékenység fejlesztésének a környezetvédelem szintjét növelő módon történő elősegítéséhez szükséges költségeket. A támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha a 177–182. pontban meghatározott feltételek teljesülnek.
177. Az elszámolható költségek az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítésével és telepítésével, vagy korszerűsítésével kapcsolatos beruházás költségei. Ezek az alábbiak költségeit foglalhatják magukban:
- a) maga az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra;
 - b) azon elektromos vagy más alkotóelemek telepítése vagy korszerűsítése – például az elektromos töltő infrastruktúra okos funkciók fogadására való alkalmassá tétele tekintetében –, ideértve a villamosáram-transzformátorokat is, amelyek szükségesek az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrának a hálózathoz vagy

⁷⁴ Az ilyen értékeléskor a Bizottság általában azt mérlegeli, hogy kereskedelmi feltételekkel az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrát várhatóan kiépítik-e három éven belül. Értékelését a 171. pontban említett előzetes nyilvános konzultáció eredményeire, a tagállam által benyújtott független piaci tanulmányokra vagy bármely más megfelelő bizonyítékra alapozza.

helyi villamosenergia- vagy hidrogéntermelő vagy -tároló egységhez való csatlakoztatásához;

- c) a kapcsolódó műszaki berendezések;
 - d) a kapcsolódó mélyépítési munkák;
 - e) a kapcsolódó földmunkák vagy útépítési munkák;
 - f) a kapcsolódó engedélyek megszerzése.
178. Ha egy projektnek része a megújuló forrásokból előállított villamos energia vagy megújuló hidrogén helyszíni előállítása, vagy a megújuló forrásokból előállított villamos energia vagy megújuló hidrogén helyszíni tárolása, az elszámolható költségek magukban foglalhatják a helyszíni megújuló forrásokból előállított villamosenergia-termelő egységek vagy a helyszínen megújuló forrásokból előállított villamosenergia-vagy megújuló hidrogén-tárolók beruházási költségeit.
179. A támogatást a 48. és 49. pontban meghatározott kritériumoknak megfelelően lefolytatott, versenyeztetési ajánlattételi eljárást követően kell nyújtani. A versenyeztetési ajánlattételi eljárás kialakításának biztosítania kell, hogy megfelelő ösztönzők maradjanak fenn a pályázók számára a csak megújuló forrásokból előállított villamosenergiát vagy megújuló hidrogént kiszolgáló elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrára vonatkozó projektek vonatkozásában történő ajánlattételre. Az odaítélési kritériumok alkalmazása nem eredményezheti azt, hogy a kizárólag megújuló forrásokból előállított villamosenergiát vagy megújuló hidrogént kiszolgáló elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrával kapcsolatos projektek hátrányos helyzetbe kerüljenek a karbonintenzív villamos energiát vagy hidrogént is kiszolgáló elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrával kapcsolatos projektekhez képest.
180. A 179. ponttól eltérve, a támogatást a versenyeztetési ajánlattételi eljárástól eltérő módszerek alapján lehet nyújtani a következő esetekben:
- a) amennyiben a résztvevők várható száma nem elegendő a tényleges verseny biztosításához vagy a stratégiai ajánlattétel elkerüléséhez; vagy
 - b) a 48. és 49. pontban leírt versenyeztetési ajánlattételi eljárás nem szervezhető.
181. A 180. pontban felsorolt esetekben a támogatás összege a 47., 50. és 51. pontban meghatározott finanszírozási hiányelemzés alapján határozható meg. A tagállamnak utólagos nyomon követést kell végeznie a szükséges támogatás szintjére vonatkozó feltételezések igazolása érdekében, és az 53. pontban meghatározottak szerinti visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie.
182. A 181. pont helyett az alaptámogatás intenzitása nem haladhatja meg az elszámolható költségek 30 %-át vagy az elszámolható költségek 40 %-át, ha az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra csak megújuló forrásokból előállított villamosenergiát vagy megújuló hidrogént szolgáltat. Ez a támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások tekintetében. A támogatási intenzitás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások

esetében 15 százalékponttal, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében pedig 5 százalékponttal növelhető.

4.3.2.4 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés

183. A 184–189. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
184. Az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrájának kiépítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás indokolatlanul torzíthatja a versenyt, ha kizorítja a piacon már elérhető tisztább alternatívákba történő beruházásokat, vagy ha bizonyos technológiáktól való függést kelt, akadályozva a tisztább megoldások használatát és piacuk szélesebb körű fejlődését. Ezért ezekben az esetekben a Bizottság megítélése szerint a földgázalapú üzemanyagot, például CNG-t és LNG-t kiszolgáló töltő infrastruktúra telepítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás versenyre gyakorolt negatív hatásai valószínűleg nem ellensúlyozhatók.
185. A CNG- és LNG-töltő infrastruktúra kiépítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás akkor tekinthető úgy, hogy az nem kelt hosszú távú függést okozó hatásokat és nem szorítja ki a tisztább technológiákba történő beruházásokat, ha akkor, amikor a tagállam értesíti a Bizottságot a támogatási intézkedés végrehajtására vonatkozó terveiről, vagy amikor a támogatási intézkedést végrehajtják, a tagállam bebizonyítja, hogy tisztább alternatívák a piacon nem érhetőek el, és rövid távon várhatóan nem is fognak rendelkezésre állni⁷⁵. A CNG- és LNG-töltő infrastruktúra kiépítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás úgy is tekinthető, hogy nem eredményez hosszú távú függést okozó hatást, ha a tagállam vállalja, hogy biztosítja a CNG és az LNG biogázzal vagy nem biológiai eredetű, gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó közlekedési célú üzemanyagokkal való keverését (minimum 20 %-ban).
186. A fosszilis alapú tüzelőanyagok alternatívái már elérhetőek a piacon a közúti közlekedési, a szárazföldi, tengeri és part menti vízi közlekedési, valamint a vasúti közlekedési ágazatban történő felhasználásra. Ezért a fosszilis alapú tüzelőanyagokat szállító töltő infrastruktúra kiépítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás nem tekinthető ugyanolyan pozitív hatást keltőnek, mint a nem fosszilis alapú alternatív tüzelőanyag-infrastruktúra kiépítéséhez nyújtott támogatás. Először is, a szállítási ágazatban a CO₂-kibocsátás tekintetében elért javulást valószínűleg ellensúlyozza a fosszilis alapú tüzelőanyagok előállításához és használatához kapcsolódóan a folytatódó szén-dioxid-kibocsátás. Másodszor, a tagállam azon kötelezettségvállalásának hiányában, hogy a töltő infrastruktúra megújuló vagy legalább alacsony szén-dioxid-tartalmú hidrogént fog kiszolgáló, a hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítéséhez nyújtott támogatás a karbonintenzív hidrogén előállításától való függés kockázatával járhat, ezáltal kizorítva a tisztább alternatívákba történő beruházásokat azáltal, hogy áthelyezi a keresletet a nem fosszilis alapú termelési folyamatoktól. Ez egyben visszatartó erő a

⁷⁵ Az ilyen értékeléshez a Bizottság általában a támogatási intézkedés bejelentését vagy végrehajtását követő négyéves időszakot veszi figyelembe. Értékelését a tagállam által benyújtott független piaci tanulmányokra vagy bármely más megfelelő bizonyítékra alapozza.

tiszta, időálló, nem fosszilis alapú technológiák, a kibocsátásmentes mobilitás, valamint a nem fosszilis tüzelőanyagok és energia előállítása piacának további fejlődése tekintetében is. A Bizottság ezért úgy véli, hogy általában valószínűtlen az, hogy az LPG-t vagy karbonintenzív hidrogént kiszolgáló töltő infrastruktúra kiépítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás versenyre gyakorolt negatív hatásai ellensúlyozhatók lennének.

187. Megfelelő biztosítékok hiányában a támogatás a piaci erőpozíciók kialakulását és megerősödését eredményezheti, ami a kialakulóban lévő vagy fejlődő piacokon veszélyeztetheti a tényleges verseny kialakulását vagy azt rontja. A tagállamnak ezért biztosítani kell, hogy e kockázat kezelésére a támogatási intézkedésbe megfelelő biztosítékokat tervezzenek be. Ide tartozhat például azon maximális százalékos mérték meghatározása, amely az intézkedés költségvetéséből egy vállalkozás számára kiosztható.
188. Az elektromos és hidrogéntöltő infrastruktúra működtetésének koncesszióba adását vagy egyéb módon harmadik félre bízását versenyeztetés alapján, átlátható és megkülönböztetésmentes módon kell lefolytatni, adott esetben az uniós közbeszerzési szabályok kellő figyelembevételével.
189. Ha a támogatást harmadik felek előtt nyitva álló elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra – ideértve a nyilvánosan hozzáférhető elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúrát – kiépítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtják, ez utóbbinak hozzáférhetőnek kell lennie a nyilvánosság számára, és megkülönböztetésmentes hozzáférést kell biztosítani a felhasználók számára, ideértve adott esetben a díjszabást, a hitelesítési és fizetési módokat, valamint egyéb használati feltételeket. Ezenkívül a tagállamnak biztosítani kell, hogy az elektromos vagy hidrogéntöltő infrastruktúra használatáért a harmadik fél felhasználóknak felszámított díjak megfeleljenek a piaci áraknak.

4.4 Erőforrás-hatékonysági támogatás és a körforgásos gazdaságra történő átállás elősegítéséhez nyújtott támogatás

4.4.1 A támogatás indokoltsága

190. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv⁷⁶ jövőorientált menetrendet nyújt, amelynek célja az Unió körforgásos gazdaságra való átállásának felgyorsítása az európai zöld megállapodásról szóló közlemény által ösztönzött, gyökeres változás részeként. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv előmozdítja a körforgásos gazdasághoz szükséges folyamatokat, ösztönzi a fenntartható fogyasztást és termelést, és célja annak biztosítása, hogy a hulladék keletkezését megelőzzék, és hogy a felhasznált erőforrásokat a lehető legtovább tartsák az uniós gazdaságban. Ezek a célok egyben az Unió 2050-re vonatkozó klímasemlegességi célja elérésének, valamint a tisztább és fenntarthatóbb gazdaság megvalósításának is előfeltételei.

⁷⁶ A Bizottság közleménye: A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv, COM(2020) 98 final.

191. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv kifejezetten megemlíti a körforgásos gazdasággal kapcsolatos célkitűzések megjelenítésének szükségességét a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás felülvizsgálatával összefüggésben. Ebben a tekintetben az állami támogatás formájában nyújtott pénzügyi támogatás átfogó, világos és következetes szabályokkal kombinálva kulcsfontosságú szerepet játszhat a termelési folyamatok körforgásos jellegének támogatásában, az EU iparának a klímasemlegesség és hosszú távú versenyképesség irányába történő átfogó átalakítása részeként. Fontos szerepet játszhat a másodlagos nyersanyagok jól működő uniós piacának létrehozásában is, amely csökkenti majd a természeti erőforrásokra nehezedő nyomást, és fenntartható növekedést és munkahelyeket teremt.

4.4.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

192. E szakasz alapján a következőkre nyújtható támogatás:

- a) az erőforrás-hatékonyságot az alábbiak közül az egyik vagy mindkét módon javító beruházások:
 - i. az azonos mennyiségű kibocsátás előállításához felhasznált erőforrások nettó csökkenése⁷⁷;
 - ii. az elsődleges nyersanyagok vagy alapanyagok kiváltása másodlagos (újrahasznált vagy újrahasznosított) nyersanyagokkal vagy alapanyagokkal;
- b) a kedvezményezett által termelt olyan hulladék csökkentését, megelőzését, újrahasználatra előkészítését, újrahasznosításra előkészítését és újrahasznosítását⁷⁸ célzó beruházások, vagy a harmadik felek által termelt olyan hulladék újrahasználatra előkészítését, újrahasznosításra előkészítését és újrahasznosítását célzó beruházások, amelyet egyébként a hulladékhierarchia⁷⁹ prioritási sorrendjében alacsonyabban elhelyezkedő kezelési móddal vagy kevésbé erőforrás-hatékony⁸⁰ módon vagy rosszabb minőségű újrafeldolgozást eredményezően ártalmatlanítának vagy kezelnének;
- c) a kedvezményezett vagy harmadik felek által termelt olyan termékek, anyagok vagy vegyi anyagok újrahasználatra előkészítését, újrahasznosításra előkészítését és újrahasznosítását célzó beruházások, amelyeket egyébként⁸¹ nem használnának

⁷⁷ Az felhasznált források tartalmazhatják az összes felhasznált anyagi erőforrást, az energia kivételével. A csökkentés meghatározható a támogatási intézkedés végrehajtása előtti és utáni felhasználás mérésével vagy becslésével, ideértve az erőforrás-felhasználást esetlegesen befolyásoló külső körülmények miatti kiigazítást is.

⁷⁸ Lásd az újrahasználat, az újrahasználatra való előkészítés, az újrafeldolgozás és a hulladék fogalmát a 18. pont 54., 57., 66. és 79. alpontjában.

⁷⁹ A hulladékhierarchia részei: a) megelőzés; b) újrahasználatra való előkészítés; c) újrafeldolgozás; d) egyéb hasznosítás, például energetikai hasznosítás; valamint e) ártalmatlanítás. Lásd a 2008/98/EK irányelv 4 cikkének (1) bekezdését.

⁸⁰ A 192. pont a) i és ii alpontjában leírt erőforrás-hatékonyságot javító beruházásokra tekintettel.

⁸¹ Az egyéb termékek, anyagok vagy vegyi anyagok közé tartozhatnak melléktermékek (a 2008/98/EK irányelv 5. cikkében említettek szerint), mezőgazdasági és erdészeti maradványok, szennyvíz, esővíz és lefolyó víz, ásványi anyagok, tápanyagok, a gyártási folyamatokból származó maradék gázok, felesleges

fel, vagy kevésbé erőforrás-hatékony módon⁸² vagy rosszabb minőségű újrafeldolgozást eredményezően ártalmatlanítanak vagy hasznosítanak;

- d) hulladékok vagy más termékek, anyagok vagy vegyi anyagok újrahasználatra előkészítése vagy újrafeldolgozása céljából történő elkülönített gyűjtésével⁸³, valamint válogatásával kapcsolatos beruházások.

193. Bizonyos feltételek mellett nyújtható támogatás a működési költségeket fedezésére a hulladék elkülönített gyűjtéséhez és válogatásához, meghatározott hulladékok vagy hulladéktípusok vonatkozásában (lásd a 216. pontot).
194. A gyártási folyamatokból származó maradék hő visszanyerésével kapcsolatos támogatást vagy a CLH-val kapcsolatos támogatást az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére nyújtott támogatásra alkalmazandó, a 4.1. szakaszban meghatározott feltételek szerint kell értékelni.
195. Ez a szakasz nem vonatkozik a 192. pont a)–d) alpontjában említett intézkedésekre, amelyeket általános gazdasági érdekű szolgáltatásokért adott ellentételezés támogat.

4.4.3 Ösztönző hatás

196. A 197–201. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
197. A tagállamnak hihető kontrafaktuális forgatókönyvet kell benyújtania. A kontrafaktuális forgatókönyv általában egy olyan beruházás, amelynek kapacitása, élettartama és adott esetben egyéb releváns műszaki jellemzői megegyeznek a környezetbarát beruházásával.
198. A kontrafaktuális forgatókönyv jelentheti azt is, hogy a meglévő létesítményeket vagy berendezéseket tovább üzemeltetik a környezetbarát beruházás élettartamának megfelelő időn át. Ebben az esetben figyelembe kell venni az adott időszakban felmerült, diszkontált karbantartási, javítási és korszerűsítési költségeket.
199. Bizonyos esetekben a kontrafaktuális forgatókönyv lehet a létesítmények vagy berendezések későbbi lecserélése. Ebben az esetben figyelembe kell venni a létesítmények vagy berendezések diszkontált értékét, és ki kell egyenlíteni a berendezések gazdasági élettartamának különbségét.
200. Lízingelt berendezések esetében a környezetbarát berendezés lízingjének diszkontált értékét össze kell hasonlítani azon kevésbé környezetbarát berendezés lízingjének diszkontált értékével, amelyet a támogatás hiányában használnának.

termékek, alkatrészek és anyagok, stb. A felesleges termékek, alkatrészek és anyagok olyan termékek, alkatrészek vagy anyagok, amelyekre a tulajdonosának már nincs szüksége vagy nem hasznosak számára, de alkalmasak újrahasználatra.

⁸² Lásd a 95. lábjegyzetet.

⁸³ Lásd az „elkülönített gyűjtés” fogalmának meghatározását a 2008/98/EK irányelv 3. cikkének 11. pontjában.

201. Néhány esetben a zöld beruházás olyan létesítményekből vagy berendezésekből állhat, amelyekkel már meglévő beruházást egészítenek ki. Ebben az esetben az elszámolható költségnek a teljes beruházási költségéből kell állnia.

4.4.4 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.4.4.1 A támogatás szükségessége

202. A 203–205. pontban meghatározott feltételek a 3.2.1.1. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.
203. A támogatás csak akkor tekinthető szükségesnek, ha a hulladékot vagy más anyagokat vagy vegyi anyagokat egyébként a hulladékhierarchia prioritási sorrendjében alacsonyabban elhelyezkedő kezelési művelettel vagy kevésbé erőforrás-hatékony módon kezelnék, vagy egyébként nem használnák fel.
204. Gazdaságilag jövedelmező gyakorlat nem lehet támogatott beruházás. Ezért az a folyamat vagy folyamatok, amelyek során a hulladékokat vagy más termékeket, anyagokat vagy vegyi anyagokat újrahasználatra vagy újrafeldolgozásra előkészítik vagy újrafeldolgozzák, nem képezhetnek gazdaságilag nyereséges vagy bevett kereskedelmi gyakorlatot. Ezt adott esetben az Unióban és több technológiában általánosan alkalmazott gyakorlatok szemszögéből kell igazolni⁸⁴.
205. A hulladék vagy más termék, anyag vagy vegyi anyag elkülönített gyűjtésére és válogatására nyújtott támogatás esetében a tagállamnak bizonyítania kell, hogy az ilyen elkülönített gyűjtés és válogatás az adott tagállamban fejletlen. Amennyiben a támogatást működési költségek fedezésére nyújtják, a tagállamnak bizonyítania kell, hogy az ilyen támogatásra egy átmeneti időszakban van szükség a körforgásos gazdaságra való átállás elősegítése érdekében, a teljesség igénye nélkül ideértve az újrahasználatra való előkészítést, az újrafeldolgozásra való előkészítést, vagy az újrafeldolgozást. A tagállamnak figyelembe kell vennie a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekből eredő kötelezettségeket.

4.4.4.2 Megfelelőség

206. A 207. pontban meghatározott feltételek a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.
207. A „szennyező fizet” elvnek⁸⁵ megfelelően a hulladék keletkezéséért felelős vállalkozások nem mentesülhetnek a hulladék kezelésének költségei alól. A támogatás ezért nem mentesítheti a hulladékot termelő vállalkozásokat az említett hulladék kezelésével kapcsolatos semmiféle olyan költség vagy kötelezettség alól, amelyért az uniós vagy a nemzeti jog alapján – beleértve a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket is – felelnek. Ezenkívül a támogatás nem mentesítheti a vállalkozásokat azon költségek alól, amelyeket a vállalkozás szokásos költségeinek kell tekinteni.

⁸⁴ Technológiai szempontból például helyénvaló lehet ellenőrizni, hogy a tervezett beruházás a normál gyakorlathoz képest magasabb fokú újrafeldolgozhatóságot vagy jobb minőségű újrahasznosított anyagot eredményez-e.

⁸⁵ Lásd a fogalommeghatározást a 18. pont 53. alpontjában.

4.4.4.3 Arányosság

208. Az elszámolható költségek a támogatott beruházás vagy tevékenység költségei és a kontrafaktuális forgatókönyv szerinti beruházás költségei különbségének megfelelő többletköltségek, amelyek adódhatnak az alábbiak egyikéből:
- a) a 197. pontban leírt hasonló befektetés, amely támogatás nélkül hihetően megvalósulna, és amely nem éri el ugyanazt az erőforrás-hatékonysági szintet;
 - b) a hulladék kezelése a hulladékhierarchia prioritási sorrendjében alacsonyabban elhelyezkedő kezelési művelettel vagy kevésbé erőforrás-hatékony módon történne;
 - c) az elsődleges nyersanyagra vagy termékre vonatkozó hagyományos gyártási folyamat, ha az újrahasznált vagy újrafeldolgozott (másodlagos) termék technikailag és gazdaságilag helyettesíthető az elsődleges nyersanyaggal vagy termékkel; vagy
 - d) bármely más, indokolt feltételezéseken alapuló kontrafaktuális forgatókönyv.
209. Ha a termék, anyag vagy vegyi anyag újrahasználat nélkül hulladéknak minősül, és nincs jogi követelmény az adott termék, anyag vagy vegyi anyag ártalmatlanítására vagy egyéb kezelésére, az elszámolható költségek megegyezhetnek az érintett termék, anyag vagy vegyi anyag visszanyeréséhez szükséges beruházással.
210. Az alap támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 40 %-át.
211. A támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, és 20 százalékponttal a kisvállalkozások tekintetében.
212. A támogatási intenzitás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében 15 százalékponttal, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében pedig 5 százalékponttal növelhető.
213. A támogatási intenzitás ökoinnovációs tevékenységek esetében 10 százalékponttal növelhető, amennyiben teljesülnek az alábbi kumulatív feltételek:
- a) az ökoinnovációs tevékenységnek vagy projektnek újnak vagy az iparágában legkorszerűbbnek tekintett uniós szintnél jelentős mértékben jobbnak kell lennie⁸⁶;
 - b) a várt környezeti előnyöknek jelentős mértékben meg kell haladniuk az hasonló tevékenységek terén a legkorszerűbb technológiák általános fejlődéséből származó javulást⁸⁷;

⁸⁶ Az újdonságot a tagállamok például az innováció, valamint a bevezetés és elterjesztés piaci viszonyainak pontos leírása alapján igazolhatják, összevetve az ugyanazon iparágban tevékenykedő más vállalkozások által általában alkalmazott legkorszerűbb folyamatokkal vagy szervezési technikákkal.

- c) a tevékenység innovatív jellege – technológiai, piaci vagy pénzügyi tekintetben – egyértelműen kockázatot hordoz magában, amely magasabb a hasonló nem innovatív eszközökhöz vagy projektekhez általában társuló kockázatnál⁸⁸.
214. A 210–213. ponttól eltérve a tagállam a finanszírozási hiány 47., 50. és 51. pontban meghatározott elemzése alapján is igazolhatja, hogy magasabb támogatási intenzitásra van szükség. Ilyen esetben a tagállamnak utólagos nyomon követést kell végeznie a szükséges támogatás szintjére vonatkozó feltételezések igazolása érdekében, és az 53. pontban meghatározottak szerinti visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie. A támogatási összeg nem haladhatja meg az 50. és az 51. pontban meghatározott finanszírozási hiányt.
215. Amennyiben a támogatást a 48. és 49. pontban meghatározott kritériumok szerint lefolytatott versenyeztetési ajánlattételi eljárás nyomán nyújtják, a támogatási összeg arányosnak minősül.
216. A támogatás fedezheti a működési költségeket is, ha meghatározott hulladékáramokhoz vagy hulladéktípusokhoz kapcsolódóan a hulladék vagy más termék, anyag vagy vegyi anyag újrahasználatra való előkészítés vagy újrafeldolgozás céljából elkülönített gyűjtésével és válogatásával kapcsolatos, ebben az esetben a következő feltételeknek kell teljesülniük:
- a) a támogatást versenyeztetési ajánlattételi eljárást követően kell nyújtani, amelyet a 48. és 49. pontban meghatározott kritériumoknak megfelelően folytatnak le, és amelynek megkülönböztetéstől mentesen nyitva kell állnia minden egyes elkülönített gyűjtési és válogatási szolgáltatást nyújtó gazdasági szereplő előtt;
 - b) amennyiben az intézkedés időtartama alatt nagy bizonytalanság övezi a működési költségek jövőbeli alakulását, az ajánlattételi eljárás kialakításába felvehetők olyan szabályok, amelyek bizonyos jól körülhatárolt körülmények között korlátozzák a kompenzációt, feltéve, hogy ezeket a szabályokat és körülményeket előzetesen, átláthatóan állapítják meg;
 - c) a hulladék elkülönített gyűjtésére és válogatására használt létesítmény számára nyújtott minden beruházási támogatást le kell vonni az ugyanannak a létesítménynek nyújtott működési támogatásból, ha mindkét támogatási forma ugyanazokat az elszámolható költségeket fedezi;

⁸⁷ Ha mennyiségi paraméterek alkalmazhatók az ökoinnovációs tevékenységek szabványos, nem innovatív tevékenységekkel való összehasonlítására, a „jelentős mértékben meghaladják” azt jelenti, hogy az ökoinnovációs tevékenységektől elvárt marginális javulás – a csökkent környezeti kockázat vagy szennyezés, vagy az energia- vagy erőforrás-felhasználás nagyobb hatékonysága tekintetében – legalább kétszer akkora, mint a hasonló jellegű, nem innovatív tevékenységek általános fejlődésétől elvárt marginális javulás. Amennyiben a javasolt megközelítés valamely esetben nem alkalmazható, vagy a számszerű összehasonlítás elvégzése nem lehetséges, az állami támogatásra irányuló kérelemnek tartalmaznia kell az e szempont értékeléséhez használt módszer részletes leírását, amely biztosítja, hogy a javasolt módszernek megfelelő szabványt használjanak.

⁸⁸ A tagállamok ezt a kockázatot például a következőkön keresztül szemléltethetik: a vállalkozás forgalmához viszonyított költségek, a fejlesztéshez szükséges idő, az ökoinnovációból várt haszon a költségekkel összevetve, valamint a meghiúsulás valószínűsége.

d) a támogatás legfeljebb ötéves időszakra nyújtható.

4.4.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

217. A 218–221. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.
218. A támogatás nem ösztönözheti a hulladék keletkezését.
219. A támogatás nem növelheti pusztán az újrahasználatra, újrafeldolgozásra vagy hasznosításra szánt hulladék vagy egyéb anyagok és erőforrások iránti keresletet anélkül, hogy fokozná ezen anyagok gyűjtését.
220. A támogatás piacra gyakorolt hatásának értékelésekor a Bizottság figyelmet fordít majd a támogatás által az érintett termékekkel kapcsolatos elsődleges és másodlagos anyagok piacának működésére gyakorolt lehetséges hatásokra.
221. Különösen, a meghatározott hulladékaámokhoz vagy hulladéktípusokhoz kapcsolódóan az újrahasználatra vagy újrafeldolgozásra előkészítés céljából a hulladék vagy más termék, anyag vagy vegyi anyag elkülönített gyűjtésével és válogatásával kapcsolatos működési költségek piacra gyakorolt hatásának értékelésénél a Bizottság figyelembe fogja venni a kiterjesztett gyártói felelősséggel kapcsolatos intézkedéseket.

4.5 Támogatás az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezés megelőzéséhez vagy csökkentéséhez

4.5.1 A támogatás indokoltsága

222. A zöld megállapodásról szóló közlemény toxikus anyagoktól mentes környezetre irányuló szennyezőanyag-mentességi célkitűzésének biztosítania kell, hogy 2050-re a szennyezés olyan szintre csökkenjen, amely már nem káros az emberekre és a természetes ökoszisztémákra, és tiszteletben tartja a bolygónk által kezelni képes határértékeket, ezzel toxikus anyagoktól mentes környezetet teremtve, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendnek⁸⁹ és a nyolcadik környezetvédelmi cselekvési program⁹⁰ hosszú távú célkitűzéseinek megfelelően. Az Unió konkrét célokat tűzött ki a szennyezés szintjének csökkentésére, például a tisztább levegő⁹¹ és a víztestek szennyezésének megszüntetése⁹², a zaj, a műanyag szemét, a

⁸⁹ Lásd: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030_Agenda_for_Sustainable_Development_web.pdf

⁹⁰ Javaslat: az Európai Parlament és a Tanács határozata a 2030-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról, COM(2020) 652 final.

⁹¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A Tiszta levegőt Európának program, COM(2013) 0918 final. Lásd még a talajszintű ózon és részecskék, nitrogén-oxidok, veszélyes nehézfémek és számos más szennyező anyag vonatkozásában a környezeti levegőben található arzénról, kadmiumról, higanyról, nikkelről és policiklusos aromás szénhidrogénekéről szóló, 2004. december 15-i 2004/107/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL L 23., 2005.1.26., 3. o.), valamint a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL L 152., 2008.6.11., 1. o.). Lásd továbbá: az egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. december 14-i (EU) 2016/2284 európai

mikroműanyag-szennyezés és –hulladék⁹³ mérséklése tekintetében, és célokat tűzött ki a felesleges tápanyagok és műtrágyák, a veszélyesebb növényvédő szerek és az antimikrobiális rezisztenciát okozó anyagok vonatkozásában⁹⁴.

223. Az állami támogatás formájában nyújtott pénzügyi támogatás tehát jelentős mértékben hozzájárulhat az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásától eltérő egyéb szennyező anyagok csökkentéséhez.

4.5.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

224. Az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezés megelőzéséhez vagy csökkentéséhez nyújtott támogatás olyan beruházásoknak ítéltethető oda, amelyek lehetővé teszik a vállalkozások számára, hogy túlteljesítsék az uniós környezetvédelmi szabványokat, uniós szabványok hiányában növeljék a környezetvédelem szintjét, vagy hogy megfeleljenek a még nem hatályos uniós szabványoknak.
225. Amennyiben a támogatást kibocsátáskereskedelmi egységek⁹⁵ formájában nyújtják, a támogatási intézkedést olyan módon kell kialakítani, hogy magasabb szintű környezetvédelmi célok valósuljanak meg, mint amelyeket az érintett vállalkozásoknak a kötelező uniós szabványok alapján meg kell valósítaniuk.
226. A támogatásnak elsősorban a kedvezményezett saját tevékenységeihez közvetlenül kapcsolódó szennyezés megelőzésére vagy csökkentésére kell irányulnia.
227. A támogatás nem eredményezheti azt, hogy a szennyező anyagokat pusztán áthelyezik egyik ágazatból, illetve egyik környezeti közegből egy másikba (például a levegőből a vízbe). Amennyiben a támogatás célja a szennyezés csökkentése, átfogó szennyezéscsökkenést kell elérnie.
228. Ez a szakasz nem vonatkozik a 4.1. szakasz hatálya alá tartozó támogatási intézkedésekre. Ha egy intézkedés egyaránt hozzájárul az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának, és az üvegházhatást okozó gázoktól eltérő szennyezésnek a megelőzéséhez vagy csökkentéséhez, az intézkedés összeegyeztethetőségének értékelése a 4.1. szakasz vagy e szakasz alapján történik attól függően, hogy a két cél közül melyik a domináns.

parlamenti és tanácsi irányelvet (HL L 344., 2016.12.17., 1. o.) a legfontosabb, országhatárokon áttérjedő légszennyezés tekintetében: kén-dioxidok, nitrogén-oxidok, ammónia, a metántól eltérő illékony szerves vegyületek, lebegő részecskék.

⁹² A vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.) előírja a jó kémiai állapotot minden felszíni és felszín alatti víztest esetében, ha kivételek nem érvényesülnek.

⁹³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv: Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé, COM(2021) 400 final.

⁹⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért, COM(2020) 381 final.

⁹⁵ A kibocsátáskereskedelmi egységek állami támogatásnak minősülhetnek, különösen akkor, ha a tagállamok a piaci értékük alatt adnak ki engedélyeket és juttatásokat.

4.5.3 Ösztönző hatás

229. A 230. és 231. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.
230. Az olyan beruházásokhoz nyújtott támogatás, amelyek lehetővé teszik a kedvezményezett számára, hogy túlteljesítse az alkalmazandó uniós szabványokat, hozzájárul a környezeti vagy energetikai célkitűzéshez. Annak érdekében, hogy ne tántorítsák el a tagállamokat a megfelelő uniós szabványoknál szigorúbb, kötelező nemzeti szabványok létrehozásától, a támogatási intézkedéseknek lehet ösztönző hatása, az uniós szabványoknál szigorúbb kötelező nemzeti szabványok meglététől függetlenül. Ide tartoznak például a víz- és levegőminőséget a kötelező uniós szabványban meghatározott szintet meghaladó mértékben javító intézkedések. Ez a pozitív hozzájárulás az uniós szabványok hiányában elfogadott kötelező nemzeti szabványok megléte esetén is megvalósul.
231. Az elfogadott, de még nem hatályos uniós szabványokhoz való alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető, ha a beruházást az uniós szabvány hatálybalépése előtt legalább 18 hónappal megvalósítják és befejezik.

4.5.4 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.5.4.1 A támogatás szükségessége

232. A 233. pontban meghatározott feltételek a 3.2.1.1. szakaszban meghatározott feltételeken túlmenően alkalmazandók.
233. Kibocsátáskereskedelmi egységek formájában nyújtott támogatás⁹⁶ esetében a tagállamnak bizonyítania kell, hogy a következő együttes feltételek teljesülnek:
- a) a teljes körű árverés a termelési költségek jelentős növekedését eredményezi minden ágazatban, illetve az egyes kedvezményezettek minden kategóriájában;
 - b) a termelési költségek jelentős növekedését nem lehet áthárítani a fogyasztóra úgy, hogy ez ne eredményezne jelentős értékesítéscsökkenést.⁹⁷
 - c) az ágazat egyes vállalkozásainak nincs lehetőségük csökkenteni a kibocsátási szinteket annak érdekében, hogy elviselhető legyen az igazolások ára. A nem csökkenthető fogyasztás igazolása úgy történik, hogy meg kell adni az Európai Gazdasági Térségben a legjobb teljesítményt biztosító technika kibocsátási szintjeit, és ezeket kell viszonyítási szintnek használni. A legjobb teljesítményű technikát elérő vállalkozás legfeljebb a kibocsátáskereskedelmi egységek rendszeréből adódó, a fogyasztókra nem áthárítható termelési költségnövekedésnek megfelelő támogatásban részesülhet. Az ennél rosszabb

⁹⁶ A kibocsátási egységek tartalmazhatnak állami támogatást, különösen akkor, amikor a tagállamok a piaci értékük alatt adnak ki engedélyeket és juttatásokat.

⁹⁷ Az elemzés elvégezhető többek között az adott ágazat termékár-rugalmasságának becslése alapján, többek között az elmaradt eladásokra, valamint azoknak a kedvezményezett nyereségességére gyakorolt hatására vonatkozó becslések alapján.

környezetvédelmi teljesítményű vállalkozások ennél alacsonyabb, a környezetvédelmi teljesítményükkel arányos támogatásban részesülhetnek.

4.5.4.2 Arányosság

234. Az elszámolható költségek azok a beruházási többletköltségek, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a környezetvédelem magasabb szintjének eléréséhez.
235. A beruházási többletköltséget a támogatott beruházás költségeinek és a 197–201. pontban ismertetett kontrafaktuális forgatókönyv költségeinek különbsége adja. Ha a projekt a még nem hatályos uniós szabványokhoz való korai alkalmazkodásból áll, akkor a kontrafaktuális forgatókönyv elvileg a 199. pontban ismertetett helyzet.
236. Az alap támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 40 %-át.
237. A támogatási intenzitás 10 százalékponttal növelhető a középvállalkozások, 20 százalékponttal pedig a kisvállalkozások tekintetében.
238. A támogatási intenzitás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében 15 százalékponttal, a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő támogatott területeken található beruházások esetében pedig 5 százalékponttal növelhető.
239. A támogatási intenzitás ökoinnovációs tevékenységek esetében 10 százalékponttal növelhető, amennyiben teljesülnek a 213. pont feltételei.
240. A 236–239. ponttól eltérve a tagállam a finanszírozási hiány 47., 50. és 51. pontban meghatározott elemzése alapján is igazolhatja, hogy magasabb támogatási összegre van szükség. Ilyen esetben a tagállamnak utólagos nyomon követést kell végeznie a szükséges támogatás szintjére vonatkozó feltételezések igazolása érdekében, és az 53. pontban meghatározottak szerinti visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie. A támogatási összeg nem haladhatja meg az 50. és az 51. pontban meghatározott finanszírozási hiányt.
241. Amennyiben a támogatást a 48. és 49. pontban meghatározott kritériumok szerint lefolytatott versenyeztetési ajánlattételi eljárás nyomán nyújtják, a támogatási összeg arányosnak minősül.
242. A kibocsátáskereskedelmi egységek formájában nyújtott támogatások esetében a Bizottság azt is ellenőrzi, hogy:
 - a) a kiosztást átlátható módon hajtják végre, objektív kritériumok és a rendelkezésre álló lehető legjobb minőségű adatok alapján;
 - b) az egyes vállalkozások tekintetében megállapított, piaci értékük alatti áron nyújtott kibocsátáskereskedelmi egységek vagy juttatások teljes összege nem lehet magasabb a várható szükségleteknél, amelyeket az értékesítési rendszerek nélkül fennálló helyzet alapján kell becsülni;

4.5.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

243. A 244. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
244. A kibocsátáskereskedelmi egységek formájában nyújtott támogatások esetében a Bizottság azt is ellenőrzi, hogy:
- a) a kedvezményezettek kiválasztása objektív és átlátható kritériumokon alapul, és a támogatást egyazon ágazatban minden versenytárs számára alapvetően azonos módon nyújtják, ha azok tényszerűen hasonló helyzetben vannak;
 - b) az összegek megállapításának módszere nem kedvez bizonyos vállalkozásoknak⁹⁸ vagy ágazatoknak, kivéve, ha azt magának a rendszernek a környezetvédelmi logikája indokolja, vagy ha szükség van ilyen szabályokra a környezetvédelmi politikáknak való megfeleléshez;
 - c) az új belépők nem kapnak az adott piacon már működő vállalkozásoknál kedvezőbb feltételekkel nyújtott engedélyeket vagy juttatásokat;
 - d) amennyiben a meglévő létesítmények az új belépőkénél magasabb támogatást kapnak, ez nem képezhet indokolatlan belépési akadályt.

4.6 Támogatás szennyezett területek szennyeződésmegszüntetése, természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállításához és biológiai sokféleséghez és a természetén alapuló megoldások

4.6.1 A támogatás indokoltsága

245. A 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégia⁹⁹ célja a természet védelme, az ökoszisztémák degradációjának megfordítása és az Unió biológiai sokféleségének a 2030-ig történő helyreállítás pályájára állítása. A zöld megállapodásról szóló közlemény központi részeként ambiciózus célokat és kötelezettségeket határoz meg az egészséges és ellenálló ökoszisztémák 2030-ig történő elérése érdekében.
246. Az állami támogatás formájában nyújtott pénzügyi támogatás többféle módon is jelentősen hozzájárulhat a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelmének és helyreállításának környezeti célkitűzéséhez, többek között a szennyezett területek kárainak helyreállítására, a degradált természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállítására vagy az ökoszisztémák védelmét célzó beruházásokra ösztönzők nyújtásával.
247. Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia¹⁰⁰ célja a természet-alapú alkalmazkodási megoldásokba történő beruházások ösztönzése¹⁰¹,

⁹⁸ Például új belépők, vagy éppen ellenkezőleg, meglévő vállalkozások vagy létesítmények.

⁹⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe! (COM(2020) 380 final).

¹⁰⁰ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Unió

tekintettel arra, hogy széleskörű végrehajtásuk növelné az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességet és hozzájárulna az Európai Zöld Megállapodás több célkitűzéséhez.

4.6.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

248. Ez a szakasz a szennyezett terület szennyeződésmentesítéséhez, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállításához, valamint a biológiai sokféleség védelméhez és helyreállításához, és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás természetetalapú megoldásaihoz nyújtott támogatási intézkedések összeegyeztethetőségi szabályait tartalmazza.

249. E szakasz nem vonatkozik az alábbiakra:

- a) a 4.12. szakasz hatálya alá tartozó erőművek és bányászati műveletek bezárását követő rehabilitáció;
- b) a szennyezett terület szennyeződésmentesítésére, a természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállítására vagy a biológiai sokféleség védelmére vagy helyreállítására, és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás természetetalapú megoldásaira irányuló intézkedések, amelyek általános gazdasági érdekű szolgáltatások ellentételezésével támogatottak;
- c) támogatás természeti katasztrófák, földrengések, lavinák, földcsuszamlások, áradások, tornádók, hurrikánok, vulkánkitörések és természetes eredetű vad tüzvészek által okozott károk helyreállítására¹⁰².

250. Az e szakasz szerinti támogatás a következő tevékenységekre nyújtható:

- a) környezeti károk mérséklése, ideértve a talaj, illetve a felszíni vagy felszín alatti vizek minőségének romlását is;
- b) a természetes élőhelyek és ökoszisztémák leromlott állapotból történő rehabilitációja;
- c) a biológiai sokféleség vagy az ökoszisztémák védelméhez vagy helyreállításához hozzájáruló beruházások, amennyiben ezek a beruházások hozzájárulnak az ökoszisztémák jó állapotának eléréséhez vagy a már jó állapotban lévő ökoszisztémák védelméhez;
- d) természetetalapú alkalmazkodási megoldások történő beruházások.

4.6.3 Ösztönző hatás

251. A 252–255. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.

létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia, COM(2021) 82 final.

¹⁰¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>

¹⁰² Az ilyen károk megtérítésére nyújtott támogatásra a 651/2014/EU rendelet 50. cikke vonatkozik.

252. A szennyezett területek szennyeződésmegelőzéséhez, valamint a természetes élőhelyek és ökoszisztémák helyreállításához, a biológiai sokféleség védelméhez és helyreállításához, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó természet alapú megoldásokhoz nyújtott támogatás csak akkor tekinthető ösztönző hatásúnak, ha a szennyezőt nem azonosítják, vagy a „szennyező fizet” elvnek megfelelően nem vonható jogilag felelősségre a környezeti állapotromlás és szennyezés megelőzéséhez és kijavításához szükséges munkák finanszírozásáért. A szennyező az egyes tagállamokban irányadó jog szerint felelős jogalany, a 2004/35/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁰³ vagy más uniós szabályok¹⁰⁴ sérelme nélkül.
253. A „szennyező fizet” elvnek sérelme nélkül az alkalmazandó uniós szabályok vagy nemzeti jog szerint felelős szervezetnek nyújtott támogatás ösztönző hatású lehet, amennyiben fedezi azokat a többletköltségeket, amelyek a mentesítési vagy rehabilitációs projekt hatókörének vagy ambíciójának növeléséhez szükségesek az alkalmazandó uniós szabályok szerinti jogi kötelezettségeken túlmenően. A tagállamnak bizonyítania kell, hogy minden észszerű erőfeszítést megtettek a felelős gazdasági szereplő azonosítása érdekében. Ha az alkalmazandó jogszabályok szerint felelős személy kilétét nem állapították meg, vagy nem lehet rákényszeríteni a költségek viselésére, a teljes mentesítési vagy rehabilitációs munkálatokra nyújtott állami támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető. Amennyiben a szennyezést vagy más környezeti kárt okozó személyt azonosították, a tagállamnak bizonyítania kell, hogy minden jogi lépést megtesz annak érdekében, hogy a szennyező viselje a költségeket, ideértve a jogi fellépést is. A Bizottság mérlegelheti, hogy egy vállalkozás nem kötelezhető az általa okozott szennyezés orvoslásának költségeinek viselésére, ha jogilag már nem létezik, és a helyreállítás költségeinek fedezésére pénzügyi biztosíték nincsen vagy nem elegendő¹⁰⁵.
254. Az állami támogatásnak nincs ösztönző hatása, ha azt a 92/43/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (4) bekezdése értelmében vett kompenzációs intézkedések végrehajtására nyújtják¹⁰⁶. Mindazonáltal ösztönző hatásúnak bizonyulhat az a támogatás, amely fedezi az ezen intézkedések hatályának vagy ambícióinak az említett irányelv 6. cikkének 4. pontjában előírt jogi kötelezettségeken felüli növeléséhez szükséges többletköltségeket.
255. Ezenkívül a szennyezett terület szennyeződésmegelőzéséhez, valamint a természetes élőhelyek és ökoszisztémák rehabilitációjához nyújtott támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető, ha a helyreállítási vagy rehabilitációs költségek meghaladják a föld értékének növekedését.

¹⁰⁴ Lásd: a Bizottság közleménye – Iránymutatások a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkében meghatározott „környezeti károk” kifejezés közös értelmezésének kialakítására 2021/C 118/01 (HL C 118., 2021.4.7., 1. o.).

¹⁰⁵ Lásd az SA.33496 (2011/N) – Ausztria – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH ügyben 2012. október 17-én hozott COM(2012) 558 final bizottsági határozat (65)–(69) preambulumbeközlését (HL C 14., 2013.1.17., 1. o.).

¹⁰⁶ A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

4.6.4 Arányosság

256. Az elszámolható költségek az alábbiak:

- a) a helyreállítandó környezeti károk körébe a talaj, illetve a felszíni vagy felszín alatti vizek minőségének romlása tartozik;
- b) a rehabilitációs munkákkal kapcsolatban felmerült költségek;
- c) a biológiai sokféleség védelme vagy helyreállítása érdekében felmerült munkálatok költségei;
- d) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás természet alapú megoldásainak megvalósításához szükséges munkák költségei.

257. A terület helyreállításával, rehabilitációjával, a biológiai sokféleség megőrzésével vagy helyreállításával kapcsolatban felmerült összes költség elszámolható költségnek tekinthető a szennyezett terület szennyeződésmeg tisztítása és rehabilitációja, vagy a biológiai sokféleség védelme vagy helyreállítása érdekében.

258. A támogatás az elszámolható költségek 100 %-át fedezheti, a föld értéke növekedésének levonásával. A föld értékének a szennyeződésmeg tisztítás eredményeképpen történő növekedését független szakértőnek kell felbecsülnie.

4.7 Adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás

4.7.1 *A környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás*

4.7.1.1 A támogatás indokoltsága

259. A környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak kivetésének célja a környezeti szempontból káros magatartás költségeinek növelése és ezáltal az ilyen magatartás visszaszorítása, valamint a környezetvédelem szintjének javítása. Elvileg a környezeti adóknak és adójellegű díjaknak tükrözniük kell a társadalom teljes költségeit, és ennek megfelelően a kibocsátási egységekre; más szennyező anyagokra vagy az elfogyasztott forrásokra fizetett adó vagy adójellegű díj összegének minden olyan vállalkozás számára azonosnak kell lennie, amely a környezetre káros tevékenységért felelős. A környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése ugyan hátráltathatja a célkitűzés megvalósítását, ennek ellenére szükség lehet alkalmazására akkor, ha a kedvezményezettek máskülönben olyan versenyhátrányba kerülnének, hogy a környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj bevezetése eleve nem lenne megvalósítható.

4.7.1.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenység

260. A környezetvédelmi adók és adójellegű díjak magasabb általános szintjének kedvez, ha egyes vállalkozások számára kedvezőbb elbánást határoznak meg. Ennek megfelelően a környezetvédelmi adók vagy díjak csökkentése legalább közvetetten hozzájárulhat a környezetvédelem szintjének javításához. A környezetvédelmi adóknak vagy adójellegű díjaknak a környezeti szempontból káros magatartás visszaszorításával kapcsolatos általános célkitűzése azonban nem szorulhat háttérbe.

261. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az adó vagy a díj csökkentése nem hátráltatja a kitűzött általános célok elérését, és legalább közvetett módon hozzájárul a környezetvédelem szintjének javításához, ha a tagállam bizonyítja, hogy mindkét alábbi feltétel teljesül:
- a) a csökkentés megfelelően a magasabb adók által leginkább érintett vállalkozásoknak szól;
 - b) az általánosan alkalmazandó adómérték magasabb, mint a csökkentés nélkül lenne.
262. Ebből a célból a Bizottság értékeli a tagállamok által benyújtott információkat. Ezen információknak tartalmazniuk kell az adócsökkentés kedvezményezettjeinek gazdasági ágazatát vagy kategóriáit, és az egyes érintett ágazatok főbb kedvezményezettjeinek helyzetét, valamint arra vonatkozó magyarázatot, hogy az adózás miként járul hozzá a környezetvédelemhez. A csökkentésben részesülő ágazatokról megfelelő leírást kell adni, valamint be kell nyújtani egy listát az egyes ágazatok legnagyobb kedvezményezettjeiről (különösen a forgalom volumenére, a piaci részesedésre és az adóalap nagyságára vonatkozóan).

4.7.1.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.7.1.3.1 Szükségesség

263. A 264. pontban meghatározott feltétel a 3.2.1.1. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesül.
264. A Bizottság akkor tekinti a támogatást szükségesnek, ha az alábbi kumulatív feltételek teljesülnek:
- a) a kedvezményezettek kiválasztása objektív és átlátható kritériumokon alapul, és a támogatást egyazon ágazatban minden versenytárs számára alapvetően azonos módon nyújtják, ha azok tényszerűen hasonló helyzetben vannak;
 - b) a csökkentés nélküli környezetvédelmi adó a bruttó hozzáadott érték arányában kiszámított termelési költségek jelentős növekedését okozza minden ágazat vagy a kedvezményezettek minden egyes kategóriája számára;
 - c) a termelési költségek jelentős növekedését nem lehet áthárítani a fogyasztóra úgy, hogy ez ne eredményezne jelentős csökkenést az értékesítésben.

4.7.1.3.2 Megfelelőség

265. A 266. és 267. pontban meghatározott feltétel a 3.2.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesül.
266. A Bizottság legfeljebb 10 évre engedélyezi a támogatási programokat. Ezen időszakot követően a tagállam ismét bejelentheti az intézkedést, ha újraértékeli az érintett támogatási intézkedés megfelelőségét.
267. A tagállamok a támogatást nyújthatják az adókulcs csökkentése formájában, rögzített összegű éves kompenzációként (adó vagy díj visszatérítéseként) vagy a kettő kombinációjaként. Az adó-visszatérítés felfogás előnye, hogy a vállalkozásnál továbbra

is jelentkezik a környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj árjelzése. Alkalmazása esetén az adó-visszatérítés összegét a múltbeli adatok, vagyis a vállalkozást illetően egy adott referenciaévben mért termelési, fogyasztási vagy szennyezési szint alapján kell kiszámítani.

4.7.1.3.3 Arányosság

268. A 3.2.1.3. szakasz nem vonatkozik a környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatásra.
269. A Bizottság akkor tekinti a támogatást arányosnak, ha legalább az alábbi feltételek egyike teljesül:
- a) a támogatás kedvezményezettjei a nemzeti környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj legalább 20 %-át megfizetik;
 - b) az adó vagy adójellegű díj nemzeti környezetvédelmi adó vagy adójellegű díj legfeljebb 100 %-ának megfelelő csökkentése, és a tagállam és a kedvezményezettek vagy a kedvezményezettek társulásai közötti megállapodások megkötésétől függ, amelyek keretében a kedvezményezettek vagy a kedvezményezettek társulásai olyan környezetvédelmi célok megvalósítását vállalják, amelyeknek hatása azonos azzal, mintha a kedvezményezettek megfizetnék a nemzeti adó legalább 20 %-át. Az ilyen megállapodások vagy vállalások többek között kapcsolódhatnak az energiafelhasználás csökkentéséhez, a kibocsátások vagy más szennyezések csökkentéséhez, vagy bármely más környezetvédelmi intézkedéshez.
270. Az ilyen megállapodásoknak meg kell felelniük az alábbi kumulatív feltételeknek:
- a) a megállapodások lényegét a tagállamok megtárgyalják, és rögzítik a szükséges célokat, valamint a célok elérésére vonatkozó ütemtervet;
 - b) a tagállamok gondoskodnak a megállapodásokban rögzített kötelezettségvállalások független és rendszeres ellenőrzéséről;
 - c) a megállapodásokat bizonyos időszakonként felülvizsgálják a technológiai és egyéb fejlemények figyelembevételével, és hatékony szankciókat állapítanak meg arra az esetre, ha a kötelezettségvállalásokat nem teljesítik.

4.7.2 Környezetvédelmi támogatás adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában

4.7.2.1 A támogatás indokoltsága

271. A tagállamok megfontolhatják a környezetvédelem szintjének az adók vagy adójellegű díjak csökkentésével történő javítását. Ha e csökkentések célja a kedvezményezettek olyan projektek vagy tevékenységek megvalósítására ösztönzése, amelyek következménye a kevesebb szennyezés vagy erőforrás-felhasználás, a Bizottság az intézkedéseket a 4.7.2. szakaszban meghatározott követelményekre figyelemmel értékeli.

4.7.2.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenység

272. Ez a szakasz a 4.2–4.6. szakasz hatálya alá tartozó környezetbarát projektekhez és tevékenységekhez adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatást szabályozza.
273. Amennyiben az adó vagy adójellegű díj csökkentése elsősorban dekarbonizációs célt szolgál, a 4.7.2. szakasz helyett a 4.1. szakaszt kell alkalmazni.

4.7.2.3 Ösztönző hatás

274. A 275. és 276. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
275. A kedvezményezett kategóriák esetében a tagállamnak minden egyes támogatható projektre vagy referenciaprojektre a 3.2.1.3. szakaszban (50. pont) meghatározottak szerinti számszerűsítést vagy azzal egyenértékű adatokat kell benyújtania a Bizottság általi értékelésre, összehasonlítva a referenciaprojekt vagy tevékenység jövedelmezőségét az adó- vagy adójellegű díj csökkentésével és anélkül, bemutatva, hogy a csökkentés ösztönzi a környezetbarát projekt vagy tevékenység megvalósítását.
276. A támogatási kérelem benyújtása előtt kezdődő projekteknek nyújtott támogatás akkor tekinthető ösztönző hatásúnak, ha a következő együttes feltételek teljesülnek:
- a) az intézkedés objektív és megkülönböztetésmentes kritériumoknak megfelelően és további tagállami mérlegelési jogkör gyakorlása nélkül biztosítja a támogatás igénybevételének jogát;
 - b) az intézkedést azelőtt fogadták el és léptették hatályba, hogy a támogatott projekttel vagy tevékenységgel kapcsolatos munka megkezdődött volna, kivéve az adóintézkedés formájában megvalósuló módosított támogatási programok esetében, amennyiben a tevékenységre adó- vagy adójellegű díj-kedvezmény formájában megvalósuló korábbi támogatási programok vonatkoztak.

4.7.2.4 Arányosság

277. A 3.2.1.3. szakasz nem vonatkozik a környezetvédelmi adók vagy adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott környezetvédelmi támogatásra.
278. A támogatás nem haladhatja meg az egyébként alkalmazandó adó vagy adójellegű díj szokásos mértékét vagy összegét.
279. Ha az adó- vagy adójellegű díj-csökkentés a beruházási költségekhez kapcsolódik, a támogatást arányosnak kell tekinteni, feltéve, hogy az nem haladja meg a 4.2–4.6. szakaszban előírt támogatási intenzitásokat és maximális támogatási összegeket. Amennyiben ezek a szakaszok versenyeztetési ajánlattételi eljárást írnak elő, ez a követelmény nem vonatkozik az adó- vagy adójellegű díj-csökkentésekre.
280. Amennyiben az adó- vagy adójellegű díj-csökkentés csökkenti az ismétlődő működési költségeket, a támogatás összege nem haladhatja meg a környezetbarát megoldás és a kevésbé környezetbarát kontrafaktuális forgatókönyv működési költségeinek a

különbségét. Figyelembe kell venni a környezetbarátabb tevékenységből származó potenciális költségmegtakarításokat vagy többletbevételeket is. Ha nincs alternatív tevékenység vagy beruházás, a támogatás nem haladhatja meg a működési költségek és a bevételek különbségét, beleértve az adott időszak észszerű nyereségét, és a tagállamnak visszakövetelési mechanizmust kell bevezetnie annak igazolására, hogy a működési költségek a bevételeknél magasabbak.

4.7.2.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

281. A 282–283. pontban meghatározott feltételek a 3.2.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
282. Állami támogatást elvileg azonos módon kell nyújtani minden olyan támogatható vállalkozás számára, amely azonos gazdasági tevékenységi ágazatban működik, és amely a támogatási intézkedés céljainak vagy célkitűzéseinek szempontjából azonos vagy hasonló ténybeli helyzetben van.
283. Ha az adó- vagy adójellegűdíj-csökkentés a 4.3.1. szakasz hatálya alá tartozó projektekre vonatkozik, a 161–166. pontot kell alkalmazni. Ha az adó- vagy adójellegűdíj-csökkentés a 4.3.2. szakasz hatálya alá tartozó projektekre vonatkozik, a 184–189. pontot kell alkalmazni.

4.8 A villamosenergia-ellátás biztonsága érdekében nyújtott támogatás

4.8.1 A támogatás indokoltsága

284. A piaci és szabályozási hiányosságok azt jelenthetik, hogy az árjelzések nem nyújtanak hatékony befektetési ösztönzőket, aminek következménye például a villamosenergia-erőforrások nem megfelelő összetétele, kapacitása, rugalmassága vagy elhelyezkedése. Ezenkívül a villamosenergia-ágazatban a technológiai változások és az éghajlati kihívások miatti jelentős átalakulás új kihívásokat vet fel a villamosenergia-ellátás biztonságának biztosítása terén. Míg az egyre integráltabb villamosenergia-piac általában lehetővé teszi a villamos energia EU egészére kiterjedő cseréjét, enyhítve ezáltal a nemzeti ellátásbiztonsági problémákat, előfordulhatnak olyan helyzetek, amikor az összekapcsolt piacokon egyes tagállamokban vagy régiókban még mindig nem biztosítható az ellátás biztonsága. Ennek eredményeként a tagállamok megfontolhatják olyan intézkedések bevezetését, amelyek biztosítják a villamosenergia-ellátás meghatározott szintjeinek biztonságát.

4.8.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenység

285. Ez a szakasz a villamosenergia-ellátás biztonságának növelését célzó támogatási intézkedések összeegyeztethetőségi szabályait tartalmazza. Ez magában foglalja az ellátásbiztonság villamosenergia-termelési kapacitás, a tárolás vagy a kereslet kielégítéséhez szükséges beruházások megakadályozását eredményező piaci hiányosságokból fakadó hosszú és rövid távú problémáinak kezelésére szolgáló kapacitásmechanizmusokat és megszakíthatósági rendszereket, valamint azon hálózati villamosenergia-tartalékokat, amelyek célja a villamosenergia-átviteli és/vagy -elosztó hálózatok elégtelenségének kezelése.

286. Ezek az intézkedések úgy is megtervezhetők, hogy támogassák a környezetvédelmi célkitűzéseket, például a szennyezőbb kapacitás kizárásával vagy a kiválasztási folyamatban a környezeti szempontból előnyösebb kapacitás számára előnyt biztosító intézkedésekkel.

4.8.3 *A támogatásnak elő kell segítenie egy gazdasági tevékenység fejlődését*

4.8.3.1 Egyes gazdasági tevékenységek fejlődésének elősegítése

287. A tagállamoknak bejelentésük részeként meg kell határozniuk azokat a gazdasági tevékenységeket, amelyeket a támogatás eredményeként fejlesztenek. A villamosenergia-ellátás biztonságának növelésére nyújtott támogatás közvetlenül elősegíti a villamosenergia-termeléshez kapcsolódó gazdasági tevékenységek fejlődését, ideértve a tárolást és a kereslet kielégítését, ideértve az új beruházásokat, valamint a meglévő eszközök hatékony felújítását és karbantartását. Közvetett módon támogathatja azon gazdasági tevékenység széles körét is, amelyek a villamos energiára támaszkodnak, beleértve a hőtermelés és a szállítás villamosítását.

4.8.3.2 Ösztönző hatás

288. A 25–27. pont helyett a villamosenergia-ellátás további biztonsága ösztönzésének szükségességét eredményező piaci hiányosságok általános jellege miatt a tagállamok támaszkodhatnak a 4.8.4.1. szakasz szerint benyújtott bizonyítékokra is a javasolt intézkedés általános ösztönző hatásának bemutatásához. Az ellátásbiztonsági intézkedés szükségességének bizonyításához, elemzéséhez és számszerűsítéséhez szükséges értékelés lehetővé teszi az ellátásbiztonsági helyzet és az intézkedés, valamint az intézkedés nélküli kontrafaktuális forgatókönyv összehasonlítását.

289. Az ösztönző hatásra vonatkozó 28–31. pont szabályait kell alkalmazni.

4.8.4 *A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése*

4.8.4.1 Szükségesség

290. A 3.2.1.1. szakasz nem vonatkozik a villamosenergia-ellátás biztonságának növelését célzó intézkedésekre.
291. A villamosenergia-ellátás biztonságának problémája jellegét és okait, így az állami támogatás szükségességét a villamosenergia-ellátás biztonságának biztosításához megfelelően elemezni és számszerűsíteni kell, arra is kiterjedően, hogy a probléma várhatóan mikor és hol merül fel, az (EU) 2019/943 rendelet 25. cikkében meghatározott megbízhatósági követelményre hivatkozással. Ismertetni kell a számszerűsítéshez használt mértékegységet, és fel kell tüntetni az érték kiszámításához alkalmazott módszert, adott esetben az ágazati jogszabályok vonatkozó követelményeire hivatkozással.
292. Adott esetben a villamosenergia-ellátás biztonsági problémája azonosításának összhangban kell állnia az ENTSO-E által a belső energiapiaci jogszabályokkal összhangban a villamos energiára vonatkozóan készített legfrissebb rendelkezésre álló elemzéssel, nevezetesen az alábbiakkal:

- a) az erőforrások megfelelőségét célzó intézkedések esetében a (EU) 2019/943 rendelet 23. cikkében említett európai erőforrás-megfelelőségi értékelések;
 - b) a strukturális szűk keresztmetszetekre irányuló intézkedések esetében az (EU) 2019/943 rendelet 14. cikkének (2) bekezdésében említett jelentések a strukturális szűk keresztmetszetekről és az ajánlattételi övezetek közötti és azokon belüli egyéb jelentős fizikai szűk keresztmetszetekről.
293. A tagállamok az ellátásbiztonsági intézkedések szükségességének igazolásához támaszkodhatnak az erőforrások megfelelőségének nemzeti értékelésére is, az (EU) 2019/943 rendelet 24. cikkében megengedett mértékben.
294. A rövid távú villamosenergia-válság kockázatával kapcsolatos intézkedéseket az (EU) 2019/941 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁰⁷ 11. cikkében előírt nemzeti kockázat-felkészültségi tervben kell meghatározni.
295. Azoknak a tagállamoknak, amelyek több, a villamosenergia-ellátás biztonságát célzó intézkedés bevezetését javasolják, világosan meg kell magyarázniuk, azok miként hatnak egymásra a megbízhatósági szint elérésében (de nem azon túlmenően).
296. Meg kell határozni azokat a szabályozási vagy piaci hiányosságokat, amelyek beavatkozás hiányában megakadályozzák a villamosenergia-ellátás (és adott esetben a környezetvédelem) kellő szintű biztonságának elérését.
297. Meg kell határozni azokat a meglévő intézkedéseket is, amelyek a már azonosított piaci hiányosságokat célozzák.
298. A tagállamoknak egyértelműen bizonyítaniuk kell, miért nem várható, hogy állami támogatás hiányában a piac megfelelő villamosenergia-ellátást képes biztosítani, amelyhez figyelembe kell venni a jelenlegi piaci és technológiai fejleményeket.
299. Ebben az értékelésben a Bizottság figyelembe veszi a tagállamok által biztosítandó alábbi tényezőket:
- a) a különböző forrásokból – többek között a szomszédos rendszerekből származó – energiafajták hatásának értékelése;
 - b) a keresletoldali részvétel hatásának értékelése, ideértve a keresletoldali gazdálkodás ösztönzésére irányuló intézkedések ismertetését;
 - c) a rendszerösszekötők és a főbb átvitelirendszer-hálózati infrastruktúra potenciális és tényleges meglétének értékelése, ideértve a folyamatban lévő vagy tervezett projektek leírását;
 - d) a villamosenergia-ellátás biztonságának problémáját előidéző vagy súlyosbító bármely más tényező, például a nagykereskedelmi árak maximalizálása vagy más

¹⁰⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/941 rendelete (2019. június 5.) a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről (a kockázatokra való felkészültségről szóló rendelet)(*HL L 158., 2019.6.14., 1. o.*).

szabályozási vagy piaci hiányosságok értékelése. Amennyiben az (EU) 2019/943 rendelet előírja, az említett rendelet 20. cikkének (3) bekezdésében említett végrehajtási tervről a támogatás odaítélése előtt a Bizottságnak véleményt kell adnia. A végrehajtási tervet és a véleményt figyelembe fogják venni a szükségesség értékelésében.

4.8.4.2 Megfelelőség

300. A 3.2.1.2. szakasz nem vonatkozik a villamosenergia-ellátás biztonságának növelését célzó intézkedésekre.
301. A tagállamoknak elsősorban a villamosenergia-ellátás biztonságának elérésének alternatív módjait kell mérlegelniük, különösen egy olyan hatékonyabb villamosenergia-piac kialakítását, amely enyhítheti a villamosenergia-ellátás biztonságát veszélyeztető piaci hiányosságokat. Például a villamos kiegyenlítőenergia-elszámolás működésének javítása, a változó termelés jobb integrálása, a kereslet kielégítése és a tárolás ösztönzése és integrálása, hatékony árjelzések lehetővé tétele, a határokon átnyúló kereskedelem akadályainak felszámolása vagy az infrastruktúra, közte az összeköttetések javítása. Az ellátásbiztonsági intézkedések megfelelősége megállapítható abban az esetben, ha a piaci szerkezet megfelelő fejlesztése és a hálózati eszközökbe történő, végrehajtott vagy tervezett beruházások ellenére továbbra is fennáll az ellátás biztonságával kapcsolatos aggály.

4.8.4.3 Támogathatósági feltételek

302. A támogatási intézkedésnek nyitva kell állnia minden olyan kedvezményezett/projekt előtt, amely technikailag képes hatékonyan hozzájárulni az ellátásbiztonság célkitűzésének eléréséhez. Ez magában foglalja a termelést, a tárolást és az igények kielégítését, valamint az ilyen kapacitásformák kis méretű egységeinek nagyobb blokkokká történő egyesítését.
303. Megfelelőnek minősülnek az ellátásbiztonsági intézkedésekben való részvétel azon korlátozásai, amelyek célja annak biztosítása, hogy ezek az intézkedések ne veszélyeztessék a környezetvédelmet (lásd a 325. és 326. pontot).
304. A tagállamok számára szorgalmazott ellátásbiztonsági intézkedéseikbe további kritériumok vagy jellemzők bevezetése a zöldebb technológiák részesedésének elősegítése (vagy a szennyező technológiák részesedésének csökkentése) érdekében, amelyek szükségesek az Unió környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósításához. Az ilyen kiegészítő kritériumoknak vagy jellemzőknek objektívnak, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük az egyértelműen meghatározott környezetvédelmi célokhoz képest, és nem eredményezhetnek a kedvezményezetteknek túlkompenzációt.
305. Amennyiben ez technikailag kivitelezhető, a villamosenergia-ellátás biztonságát szolgáló intézkedéseknek nyitva kell állniuk a másik tagállamban található kapacitásszolgáltatók határokon átnyúló közvetlen részvétele előtt. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a belföldi kapacitásokkal egyenértékű műszaki jellemzőket biztosítani képes külföldi kapacitásnak lehetősége legyen részt venni minden olyan versenyeljárásban, amelyben a belföldi kapacitás részt vehet. A tagállamok

megkövetelhetik, hogy a kapacitás olyan tagállamban helyezkedjen el, amely közvetlen hálózati összeköttetéssel rendelkezik az intézkedést alkalmazó tagállammal. Az (EU) 2019/943 rendelet 26. cikkében előírt szabályokat be kell tartani.

4.8.4.4 Nyilvános konzultáció

306. A támogatás bejelentését megelőzően – kellően indokolt kivételes körülmények kivételével – a tagállamoknak nyilvánosan konzultálniuk kell az e szakasz alapján bejelentendő intézkedésekről. A konzultációs kötelezettség nem vonatkozik a már jóváhagyott intézkedések olyan módosításaira, amelyek nem változtatják meg azok hatályát/támogathatóságát, továbbá a 307. pontban említett esetekre. A következő nyilvános konzultációra van szükség annak megállapításához, hogy valamely intézkedés – figyelembe véve ezen iránymutatás kritériumait – indokolt-e:

- a) olyan intézkedések esetében, amelyekben a nyújtott éves támogatás becsült átlaga legalább évi 100 millió EUR, legalább 8 hetes időtartamú nyilvános konzultáció, a következőkre kiterjedően:
 - i. támogatathatóság;
 - ii. a versenyeztetési ajánlattételi eljárások javasolt felhasználása és hatóköre, valamint a javasolt kivételek;
 - iii. a támogatás elosztási folyamatának fő paraméterei¹⁰⁸, beleértve a különféle típusú kedvezményezetttek közötti verseny lehetővé tételét¹⁰⁹;
 - iv. ha nem alkalmaznak versenyeztetési ajánlattételi eljárást, a támogatás arányosságának igazolására használt feltételezéseket és a számszerűsítést megalapozó adatokat, ideértve a költségeket, a bevételeket, a működési feltételezéseket és az élettartamot, valamint a WACC-t; valamint
 - v. amennyiben a földgázalapú termelésbe történő új beruházások támogathatók, az Unió klímasemlegességi céljaival való összhang biztosítása érdekében javasolt garanciák.
- b) olyan intézkedések esetében, amelyeknél a nyújtott becsült átlagos éves támogatás értéke 100 millió EUR/év alatti, legalább 4 héten át, a következőkre kiterjedően:
 - i. támogatathatóság;
 - ii. a versenyeztetési ajánlattételi eljárások javasolt felhasználása és hatóköre, valamint a javasolt kivételek; valamint

¹⁰⁸ Például a versenyeztetési eljárás és a teljesítési időszak közötti átfutási idő, licitálási/ajánlattételi szabályok, árképzési szabályok.

¹⁰⁹ Például, ha a szerződések időtartama eltérő, a különböző technológiákból származó elszámolható kapacitás/kibocsátás összegének kiszámítása különféle módszerei, a támogatások kiszámításának vagy kifizetésének különféle módszerei.

- iii. amennyiben a földgázalapú termelésbe történő új beruházások támogathatók, az Unió klímasemlegességi céljaival való összhang biztosítása érdekében javasolt garanciák.
307. A 306. pont b) alpontjának hatálya alá tartozó intézkedések esetében nincs szükség nyilvános konzultációra, amennyiben versenyeztetési ajánlattételi eljárásokat alkalmaznak, és az intézkedés nem támogat fosszilis tüzelőanyag-alapú energiatermelésbe történő beruházásokat.
308. A konzultációs kérdőíveket nyilvános weboldalon kell közzétenni. A tagállamoknak a kapott hozzászólások összefoglalásával és megválaszolásával kell közzétenniük a konzultációra adott reakciójukat. Ennek tartalmaznia kell annak magyarázatát, hogy a javasolt intézkedés alkalmazási köre/támogathatósága révén miként minimalizálták a versenyre gyakorolt lehetséges hatásokat. A tagállamoknak az e szakasz szerinti támogatási intézkedésekről szóló bejelentés részeként meg kell adniuk a konzultációs válaszukra mutató hivatkozást.
309. Kivételes és kellően indokolt esetekben a Bizottság mérlegelhet alternatív konzultációs módszereket, feltéve, hogy az érdekelt felek véleményét figyelembe veszik a támogatás (folytatódó) végrehajtása során. Ilyen esetekben előfordulhat, hogy a konzultációt korrekciós intézkedésekkel kell kombinálni az intézkedés lehetséges torzító hatásainak minimalizálása érdekében.

4.8.4.5 Arányosság

310. A 311., a 312., a 313. és a 314. pontban meghatározott feltételek a 48., 49. és 50. pontban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
311. A támogatás nyújtásának időpontja és a projektek átadási határideje közötti átfutási időnek lehetővé kell tennie a tényleges versenyt a gyakorlatban a különböző támogatható projektek között.
312. A támogatás elosztása és a támogatási szint versenypályázati eljárás útján történő meghatározásának követelménye alóli kivételek csak bizonyítékkal igazolhatók, ideértve adott esetben a nyilvános konzultáció során összegyűjtött bizonyítékokat is, amely szerint az említett ajánlattételi eljárásban valószínűleg nincs a verseny biztosításához elegendő potenciális résztvevő.
313. A nem versenyeztetési ajánlattételi eljárás útján odaítélt egyedi támogatások esetében a tagállamoknak a támogatni kívánt projekt egyedi üzleti tervei alapján kell megindokolniuk a javasolt támogatási szinteket, beleértve az 50. és 51. pontban felsorolt összes elemet.
314. A tagállamok versenyalapú tanúsítványokat/szállítói kötelezettségvállalási rendszereket is alkalmazhatnak, feltéve hogy:
- a) a rendszerben a keresletet a potenciális kínálat alatt határozzák meg; valamint
 - b) az olyan fogyasztó/szállító vonatkozásában érvényes vásárlási/kötbérár, amely nem vásárolta meg a szükséges számú tanúsítványt (azaz az ár, amely a

támogatásért fizetendő maximális összeg), az elveszett terhelés értéke alapján kerül meghatározásra.

4.8.5 *A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés*

315. A 3.2.2. szakasz nem vonatkozik a villamosenergia-ellátás biztonságára vonatkozó intézkedésekre.
316. Az ellátásbiztonsági intézkedések gyakran a rendszer egészére kiterjedő teljes beruházás hatékony ösztönzőinek létrehozására irányulnak, a megcélzott megbízhatósági követelmény elérése céljából, és ezért nem mindig kapcsolódnak minden kedvezményezett konkrét, azonosítható beruházásaihoz.
317. A támogatást úgy kell megtervezni, hogy fenntartsa a piacok hatékony működését, és megtartsa különösen a hatékony működési ösztönzőket és az árjelzéseket.
318. Nem szabad ösztönözni az olyan energiatermelést, amely kiszorítja a kevésbé szennyező energiahajtókat.
319. A 317. és 318. pont követelményei általában akkor fognak teljesülni, ha egy intézkedés a kapacitásért (EUR/MW), nem pedig a villamosenergia-kibocsátásért (EUR/MWh) fizet. Amennyiben MWh-onkénti fizetés létezik, külön figyelmet kell fordítani a káros piaci hatások elkerülésére, és arra, hogy a kevésbé szennyező termelési források ne kerüljenek kiszorításra.
320. Az ellátásbiztonsági intézkedéseknek meg kell felelniük az (EU) 2019/943 rendelet¹¹⁰ 22. cikkében szereplő minden vonatkozó tervezési feltételnek.
321. Azon stratégiai tartalékok és egyéb intézkedések esetében, ahol a kapacitást a piacon kívül tartják, annak biztosítása érdekében, hogy a piaci árképzés ne torzuljon, a következő további együttes követelményeket kell alkalmazni:
- a) az intézkedés erőforrásait csak abban az esetben szabad felhasználni, ha az átvitelrendszer-üzemeltetők valószínűleg kimerítik kiegyenlítő erőforrásaikat, hogy egyensúlyt teremtsenek a kereslet és a kínálat között.¹¹¹;
 - b) a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakokban, amennyiben felhasználásra kerültek az intézkedés forrásai, a piacon fennálló kiegyenlítetlenség elszámolásának legalább a terheléskiesés¹¹² értékén vagy – ha ez magasabb – a technikai árkorlátnál¹¹³ magasabb áron kell történnie;

¹¹⁰ Az (EU) 2019/941 rendeletben említett kockázatkészültségi tervben szereplő intézkedésekről lásd még az említett rendelet 16. cikkének (1) bekezdését.

¹¹¹ Ez a követelmény nem érinti az erőforrások tényleges felhasználás előtti aktiválását az erőforrások felterhelési korlátainak és működési követelményeinek tiszteletben tartása érdekében. A stratégiai tartaléknak a működésbe hozás során keletkező teljesítménye nem rendelhető mérlegkörökhöz a nagykereskedelmi piacokon, és az nem változtathatja meg azok kiegyenlítetlenségét.

¹¹² Az (EU) 2019/943 rendelet 11. cikkének megfelelően meghatározottak szerint.

¹¹³ Az (EU) 2019/943 rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében foglaltak szerint.

- c) az intézkedés teljesítményét a teherelosztást követően a kiegyenlítőenergia-elszámolási mechanizmus révén kell a mérlegkörfelelősökhöz rendelni;
 - d) az intézkedés erőforrásait legalább a szerződés időszaka alatt az energiapiacokon kívül kell tartani.
322. A kapacitásmechanizmusok esetében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a kapacitáskötelezettségek a jogosult kapacitásszolgáltatók között átruházhatók legyenek.
323. A villamosenergia-ellátás biztonságára vonatkozó intézkedések:
- a) nem idézhetnek elő indokolatlan piactorzulásokat, és nem korlátozhatják az övezetközi kereskedelmet sem;
 - b) nem csökkenthetik az összekapcsolási kapacitásba való befektetés ösztönzőit – például a meglévő vagy új rendszerösszekötők szűk keresztmetszetének csökkentésével;
 - c) nem veszélyeztethetik a piac-összekapcsolást, többek között a napon belüli és kiegyenlítési piacokat sem;
 - d) nem veszélyeztethetik az intézkedést megelőző kapacitásbefektetési döntéseket.
324. A kereslet kielégítésére adott ösztönzők veszélyeztetésének és az ellátásbiztonsági intézkedések szükségességét eredményező piaci hiányosságok súlyosbításának megelőzésére, és hogy az ellátás biztonságba való intervenció a lehető legkorlátozottabb legyen, az ellátásbiztonsági intézkedés költségeit azon piaci szereplőknek kell viselniük, akik hozzájárulnak az intézkedés szükségességéhez. Ez például úgy érhető el, hogy a villamosenergia-fogyasztás csúcsidőszakában az ellátásbiztonsági intézkedés költségeit elosztják a villamosenergia-fogyasztók között.
325. A Bizottság megítélése szerint egyes támogatási intézkedések olyan negatív hatással járnak a versenyre és a kereskedelemre, amelyeket valószínűleg nem kompenzálhatók. Bizonyos támogatási intézkedések súlyosbíthatják a piaci hiányosságokat, a fogyasztók és a szociális jólét kárára hatékonysághiányok létrehozásával. Például az olyan intézkedések – ideértve a hálózati tartalékokat és a megszakíthatósági rendszereket –, amelyek nem tartják be az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikkében meghatározott, a kapacitásmechanizmusokra alkalmazandó kibocsátási küszöböt, és amelyek ösztönözhetik a leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagok, például a szén, a gázolaj, a lignit, az olaj, a tőzeg és az olajpala alapú új energetikai beruházásokat, növelhetik a negatív környezeti externáliákat a piacon.
326. A földgázon alapuló energiatermelés új beruházásait ösztönző intézkedések támogathatják a villamosenergia-ellátás biztonságát, de hosszabb távon súlyosbíthatják a negatív környezeti externáliákat, szemben a nem kibocsátó technológiákba irányuló alternatív beruházásokkal. Annak érdekében, hogy a Bizottság ellenőrizhesse, hogy az ilyen intézkedések negatív hatásait kiegyenlíthetik-e az egyensúlyi teszt pozitív hatásai, a tagállamoknak magyarázatot kell adniuk arra, hogy miként fogják biztosítani, hogy az ilyen beruházások hozzájáruljanak az Unió 2030-ig érvényes éghajlat-politikai, és 2050-es klímasemlegességi céljának eléréséhez. A tagállamoknak különösen magyarázatot kell adniuk arra, hogyan fogják elkerülni a gáztüzelésű energiatermeléstől

való függés kialakulását. Ez magában foglalhatja például a kedvezményezett dekarbonizációs technológia, például a CLT/CLH megvalósítására vagy a földgáz megújuló vagy alacsony széndioxid-kibocsátású gázzal való kiváltására, vagy az erőműnek az Unió éghajlat-politikai céljával összhangban álló ütemterv szerinti bezárására vonatkozó kötelező érvényű kötelezettségvállalásait.

327. Különösen a csak korlátozott számú kedvezményezettnek vagy már piacon lévő kedvezményezettnek juttatott egyedi támogatási intézkedések vagy rendszerek esetében a tagállamoknak ezenfelül be kell mutatniuk, hogy a javasolt támogatási intézkedés nem vezet a piaci erő növekedéséhez.

4.9 Energetikai infrastruktúrára irányuló támogatás

4.9.1 A támogatás indokoltsága

328. Az Unió éghajlat-politikai célkitűzéseinek teljesítése érdekében jelentős beruházásokra és az energetikai infrastruktúra korszerűsítésére lesz szükség. A modern energetikai infrastruktúra létfontosságú egy olyan integrált energiapiac esetében, amely teljesíti ezeket az éghajlat-politikai célokat, miközben biztosítja az Unió ellátásbiztonságát. A megfelelő energiainfrastruktúra a hatékony energiapiac szükséges eleme. Az energetikai infrastruktúra fejlesztése fokozza a rendszer stabilitását, az erőforrások megfelelőségét, a különböző energiaforrások integrálását és a kevésbé fejlett hálózatokon belüli energiaellátást.

329. Ha a piaci szereplők nem tudják megteremteni a szükséges infrastruktúrát, állami támogatásra lehet szükség a piaci hiányosságok leküzdéséhez és annak biztosításához, hogy az Unió jelentős infrastrukturális igényei megvalósuljanak. Az energetikai infrastruktúra területén potenciálisan felmerülő piaci hiányosságok egyike koordinációs problémákkal kapcsolatos. A beruházók eltérő érdekei, valamint az együttműködés eredményével és a hálózatra gyakorolt hatásokkal kapcsolatos bizonytalanságok megakadályozhatják egy projekt kidolgozását vagy eredményes tervezését. Ugyanakkor az energetikai infrastruktúra jelentős mértékű pozitív externáliákat idézhet elő, amikor az infrastruktúra költségei és előnyei nem egyenletesen jelentkeznek a különböző piaci szereplőknél és tagállamokban. A Bizottság úgy véli, hogy az energetikai infrastruktúrára irányuló támogatás előnyös lehet a belső piac szempontjából e piaci hiányosságok kezeléséhez való hozzájárulása révén. Különösen igaz ez a határokon átnyúló vagy a regionális kohéziót előmozdító infrastrukturális projektek esetében, például a 347/2013/EK rendelet 4. cikkében meghatározott közös érdekű projektek esetében.

4.9.2 Alkalmazási kör

330. Ez a szakasz az energetikai infrastruktúra építésének vagy korszerűsítésének a 2.4. szakasz 18. pontja 35. alpontjában meghatározott támogatására vonatkozik. Amennyiben a projekt nincs kizárva az állami támogatások ellenőrzése alól (lásd a 331. pontot), a Bizottság ezt az ebben a szakaszban meghatározott módon értékeli.
331. Nem vonatkoznak az állami támogatási szabályok azokra az energiainfrastruktúra-beruházásokra, amelyeket jogi monopólium keretében hajtanak végre. Az energiaágazatban ez különösen fontos azon tagállamok esetében, ahol bizonyos

infrastruktúrák építését és üzemeltetését jogilag kizárólag az átvitelrendszer-üzemeltetők vagy az elosztórendszer-üzemeltetők számára tartják fenn.

332. A Bizottság úgy véli, hogy létezik olyan jogi monopólium, amely kizárja a verseny torzulását, amennyiben a következő együttes feltételek teljesülnek:
- a) az infrastruktúra kiépítése és üzemeltetése olyan jogi monopólium alá tartozik, amelyet az uniós joggal összhangban hoztak létre. Ez az eset áll fenn, amikor az átvitelrendszer-üzemeltető/elosztórendszer-üzemeltető jogilag az egyetlen jogalany, amely bizonyos típusú befektetésre jogosult, és egyetlen más szervezet sem működtethet alternatív hálózatot¹¹⁴;
 - b) a jogi monopólium nemcsak a piacon folyó, hanem a piacért folyó versenyt is kizárja, amennyiben kizárja, hogy valamely lehetséges versenytárs az adott szolgáltatást nyújtó kizárólagos gazdasági szereplővé váljon;
 - c) a szolgáltatás nem áll versenyben más szolgáltatásokkal;
 - d) ha az energetikai infrastruktúra üzemeltetője egy másik, a verseny előtt megnyitott (földrajzi vagy termék) piacon is működik, a kereszttámogatás kizárt; ez megköveteli, hogy külön könyvelést vezessenek, a költségeket és a bevételeket megfelelő módon osszák el, valamint a jogi monopólium tárgyát képező szolgáltatásra nyújtott állami finanszírozást más tevékenységekre ne lehessen igénybe venni. Ami a villamosenergia- és gázinfrastruktúrát illeti, mivel a 2009/72/EK és a 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 31. cikke egyaránt megköveteli a vertikálisan integrált jogalanyoktól, hogy minden tevékenységük esetében külön könyvelést vezessenek, ez a követelmény minden valószínűség szerint teljesül.
333. A Bizottság hasonlóképpen úgy véli, hogy nincs állami támogatás a beruházásban, ha az energiainfrastruktúrát „természetes monopólium” alatt működtetik, amelyet a következő együttes feltételek teljesülésekor tekintenek fennállónak:
- a) valamely infrastruktúra nem áll közvetlen versenyben, amennyiben az energetikai infrastruktúrát nem lehet gazdaságosan újból előállítani, és ezért az átvitelrendszer-üzemeltetőn/elosztórendszer-üzemeltetőn kívül más üzemeltető nem vesz részt abban;
 - b) az érintett ágazatban és tagállamban az alternatív finanszírozás a hálózati infrastruktúrában a hálózati finanszírozás mellett jelentéktelen;
 - c) az infrastruktúrát nem úgy tervezték, hogy egy adott vállalkozást vagy szektort szelektív előnyben részesítsen, hanem a társadalom egésze számára nyújt

¹¹⁴ Jogi monopólium létezik, ha egy adott szolgáltatást törvény vagy szabályozási intézkedések egy kizárólagos szolgáltatónak tartanak fenn egy meghatározott földrajzi területen (egy tagállamon belül is), egyértelműen megtiltva minden más szolgáltató számára az említett szolgáltatás nyújtását (még bizonyos vevőcsoportok esetleges maradványigénye kielégítése céljából sem). Azonban önmagában az a körülmény, hogy közszolgáltatás nyújtásával egy konkrét vállalkozást bízhatnak meg, nem jelenti azt, hogy ez a vállalkozás jogi monopóliumot élvez.

előnyöket, ami a gáz- és villamosenergia-infrastruktúra esetében általában érvényes.

334. A tagállamoknak arról is gondoskodniuk kell, hogy az energiahálózati infrastruktúra kiépítéséhez biztosított finanszírozást ne lehessen felhasználni más gazdasági tevékenységek keresztf finanszírozására vagy közvetett támogatására, ideértve az infrastruktúra üzemeltetését is. A villamos energia és a gáz infrastruktúrájával kapcsolatban lásd a 332. pont d) alpontját.

4.9.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.9.3.1 Szükségesség és megfelelés

335. A 3.2.1.1. és a 3.2.1.2. szakasz nem alkalmazható az energetikai infrastruktúra támogatására.
336. Az energiainfrastruktúrát általában felhasználói díjakból finanszírozzák. Számos infrastruktúra-kategória esetében ezek a tarifák szabályozottak, a szükséges beruházási szint biztosítása érdekében, a felhasználói jogok megőrzése mellett.
337. A piaci hiányosságok a kötelező felhasználói díjszabáson kívül többek között állami támogatással orvosolhatók. Ezért az állami támogatás szükségességének bemutatásához a következő elveket kell alkalmazni:
- a) A Bizottság úgy véli, hogy a 347/2013/EK rendelet 4. cikkében meghatározott, teljes mértékben a belső piaci jogszabályok hatálya alá tartozó közös érdekű projektek vonatkozásában a koordinációs problémák formájában jelentkező piaci hiányosságok olyan mértékűek, hogy a díjakból történő finanszírozás elégtelen lehet, és állami támogatás nyújtható;
 - b) a belső energiapiaci jogszabályok alól részben vagy egészen mentesülő közös érdekű projektek, valamint az infrastruktúra más kategóriái esetében a Bizottság eseti alapon értékeli az állami támogatás szükségességét. Ezen értékelés keretében a Bizottság az alábbi tényezőket vizsgálja: i. az, hogy a piaci hiányosság milyen mértékben oka a szükséges infrastruktúra optimális el nem érő biztosításának; ii. hogy harmadik felek számára milyen mértékben hozzáférhető az infrastruktúra, és azon a díjszabályozás érvényesül-e; és iii. hogy a projekt mennyiben járul hozzá az Unió energiaellátásának biztonságához.

4.9.3.2 A támogatás arányossága

338. Az arányosságot a finanszírozási hiány 47., 50. és 51. pontban meghatározott elve alapján fogják értékelni. Az infrastruktúrához nyújtott támogatás esetében az 51. pontban kifejtettek szerint feltételezett, hogy a kontrafaktuális forgatókönyv az a helyzet, amikor a projekt nem valósulna meg. A visszakövetelési mechanizmusok bevezetésére akkor van szükség, ha jelentős az előre nem látható nyereség kockázata – azaz amennyiben a támogatás megközelíti a maximálisan megengedett mértéket –, ugyanakkor ösztönzőket kell fenntartani a kedvezményezettek számára, hogy minimalizálják költségeiket és idővel hatékonyabban fejlesszék vállalkozásukat.

4.9.4 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés

339. A 3.2.2. szakasz nem vonatkozik az energetikai infrastruktúra támogatására. Az energetikai infrastruktúrához nyújtott állami támogatás versenyre gyakorolt hatásának elemzése során a Bizottság megközelítése az alábbi:

- a) Tekintettel a belső energiapiaci jogszabályoknak a verseny fokozását célzó, meglévő előírásaira, a Bizottság általában úgy véli, hogy a belső piaci szabályozás hatálya alá tartozó, energetikai infrastruktúrára irányuló támogatás nem torzító hatású.
- b) Azon infrastruktúra projektek esetében, amelyek részben vagy egészen mentesülnek a belső energiapiaci jogszabályok alól, a Bizottság eseti alapon értékeli a verseny lehetséges torzulásait, figyelembe véve különösen azt, hogy harmadik felek milyen mértékben férnek hozzá a támogatott infrastruktúrához, az alternatív infrastruktúrákhoz való hozzáférés lehetőségét, a magánberuházások kizorítását, valamint a kedvezményezett(ek) versenyhelyzetét. A belső energiapiaci jogszabályok alól teljes egészében mentesített infrastruktúra esetében a versenyre gyakorolt negatív torzító hatásokat különösen súlyosnak tekintik.
- c) A fent vázolt megközelítésen túl a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a földgázt érintő infrastruktúra-beruházások esetében a versenyre gyakorolt pozitív hatások nyilvánvalóan felülmúlják a versenyre gyakorolt negatív hatásokat, amennyiben a létrejövő infrastruktúra alkalmas a nem biológiai eredetű hidrogén és megújuló gázok/tüzelőanyagok használatára. Ha nem ez a helyzet, a versenyre gyakorolt negatív hatások ellensúlyozása érdekében az érintett tagállamnak igazolnia kell a következőket: i. miért nem lehet úgy megtervezni a projektet, hogy alkalmas legyen hidrogén és megújuló gázok vagy nem biológiai eredetű üzemanyagok felhasználására; ii. a projekt miért nem hoz létre a földgáz felhasználása tekintetében függőséget okozó hatást; iii. a beruházás miként járul hozzá a 2030-as uniós éghajlat-politikai célok, illetve a 2050-es klímasemlegességi célok eléréséhez.

4.10 A távfűtéshez vagy távhűtéshez nyújtott támogatás

4.10.1 A támogatás indokoltsága

340. A távfűtési és -hűtési rendszerek kiépítése vagy korszerűsítése pozitívan járulhat hozzá a környezetvédelemhez azáltal, hogy növeli a támogatott rendszer energiahatékonyságát és fenntarthatóságát. A távfűtés és -hűtés üzemeltetésével összefüggő környezeti externáliák azonban a távfűtési és -hűtési rendszerek építéséhez és korszerűsítéséhez nem elegendő mértékű beruházásokat eredményezhetnek. Az állami támogatás további hatékony beruházások elindításával hozzájárulhat a piaci hiányosság kezeléséhez.

4.10.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenység

341. Ez a szakasz az energiatakarékos távfűtési és -hűtési rendszerek építésének vagy korszerűsítésének támogatására vonatkozik. A támogatott beruházások érinthetik a fűtő-/hűtőhő termelő és tároló erőműveket, az elosztó hálózatot vagy mindkettőt.

342. Az ilyen támogatási intézkedések általában a megújuló energia, a hulladékhő vagy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésépítésére vagy korszerűsítésére – beleértve a hőtárolási megoldásokat is, vagy a veszteségek – intelligens és digitális megoldásokon keresztül is történő – csökkentése és a hatékonyság növelése érdekében az elosztóhálózat korszerűsítésére terjednek ki.
343. Ha egy tagállam egy távfűtési és -hűtési rendszer korszerűsítésébe fektet be anélkül, hogy teljesítené az energiahatékonysági szabványokat, el kell köteleznie magát, hogy a korszerűsítés után három éven belül megkezdi a munkálatokat e szabvány elérésére.

4.10.3 Szükségesség és megfelelés

344. A 3.2.1.1. és 3.2.1.2. szakasz nem vonatkozik a távfűtés vagy -hűtés támogatására. A Bizottság úgy véli, hogy az állami támogatás hozzájárulhat a piaci hiányosságok kezeléséhez az energiahatékony távfűtési és -hűtési rendszerek létrehozásához szükséges beruházások elindításával. Emellett a tüzelőanyag-forrásként hulladékot – többek között hulladékhőt – felhasználó távfűtő és távhűtő létesítményeknek nyújtott állami támogatás kedvező hatást gyakorolhat a környezetvédelemre, feltéve hogy a hulladékhierarchia elvét¹¹⁵ nem kerüli meg.

4.10.4 A támogatási intézkedés arányossága

345. Az arányosságot a finanszírozási hiány 47., 50. és 51. pontban meghatározott elve alapján fogják értékelni.
346. Az elosztóhálózatok kiépítése és korszerűsítése esetében az 51. pontban foglaltak szerint a kontrafaktuális forgatókönyv az a helyzet, amelyben a projektre nem kerülne sor.

4.10.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, valamint kiegyenlítés

347. A 3.2.2. szakasz nem vonatkozik a távfűtés vagy -hűtés támogatására. A Bizottság úgy véli, hogy a leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagokra, például a szénre, a lignitre, az olajra és a gázolajra támaszkodó távfűtési és -hűtési rendszerek korszerűsítése vagy építése tekintetében olyan negatív következmények vannak a versenyre és a kereskedelemre, amelyek valószínűleg nem kompenzálhatók, a következő együttes feltételek érvényesülnek:

- a) a támogatás az elosztó hálózat korszerűsítésére korlátozódik;
- b) ez az elosztó hálózat alkalmas vagy alkalmassá válik a megújuló energiaforrásokból előállított fűtő- vagy hűtőhő szállítására;

¹¹⁵ A hulladékhierarchia részei: a) megelőzés; b) újrahasználatra való előkészítés; c) újrafeldolgozás; d) egyéb hasznosítás, például energetikai hasznosítás; és e) ártalmatlanítás. Lásd a 2008/98/EK irányelv 4 cikkének 1. pontját.

- c) a beruházás nem eredményezi a leginkább szennyező fosszilis tüzelőanyagokból történő energiatermelés növekedését (például további ügyfelek bekapcsolásával);
 - d) egyértelmű ütemterv áll rendelkezésre, amely határozott kötelezettségvállalásokat tartalmaz az legszennyezőbb fosszilis tüzelőanyagokról való átállásra, az Unió 2030-as éghajlat-politikai és 2050-es klímasemlegességi céljával összeegyeztethetően.
348. A távhőtermelő létesítmények építése vagy korszerűsítése kapcsán a földgázon alapuló energiába történő új beruházásokat ösztönző intézkedések rövid távon csökkenthetik az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, de hosszabb távon az alternatív beruházásokkal összevetve súlyosbíthatják a negatív környezeti externáliákat. Ahhoz, hogy ezeket a földgázberuházásokat pozitív környezeti hatással járónak lehessen tekinteni, a tagállamoknak ki kell fejteniük, hogy miként fogják biztosítani, hogy a beruházás hozzájáruljon az Unió 2030-as éghajlat-politikai és 2050-es klímasemlegességi céljának eléréséhez, és különösen a gáztüzelésű energiatermeléstől vagy a gáztüzelésű termelő berendezésektől való függés elkerülését. Ez magában foglalhatja például a kedvezményezett CLT/CLH megvalósítására vagy a földgáz megújuló vagy alacsony széndioxid-kibocsátású gázzal való kiváltására, vagy az erőműnek az Unió éghajlat-politikai céljával összhangban álló ütemterv szerinti bezárására vonatkozó kötelező érvényű kötelezettségvállalásait.
349. A távfűtési és -hűtési rendszereknek nyújtott állami támogatás versenyre gyakorolt hatásának elemzésekor, valamint a támogatott gazdasági tevékenység és a támogatott gazdasági tevékenység közötti egyensúly mérlegelésekor a Bizottság eseti értékelést készít, amelyben kiegyenlíti a projekt energiahatékonyság és a fenntarthatóság szempontjából fennálló előnyeit a versenyre, és különösen a fűtési és hűtési szolgáltatások alternatív technológiáira vagy a hálózatok szolgáltatóira esetlegesen gyakorolt negatív hatásokkal szemben.

4.11 Az energiaigényes felhasználók villamosenergia-fogyasztására kivetett adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtott támogatás

4.11.1 A támogatás indokoltága

350. Az Unió gazdaságának a zöld megállapodásról szóló közleménynek megfelelő átalakítását részben a villamosenergia-fogyasztására kivetett adójellegű díjakból finanszírozzák. A zöld megállapodás megvalósítása megköveteli, hogy a tagállamok ambiciózus dekarbonizációs szakpolitikákat vezessenek be az Unió üvegházhatásúgáz-kibocsátásának 2030-ig történő jelentős csökkentése és a klímasemlegesség 2050-ig történő elérése érdekében. Ebben az összefüggésben valószínű, hogy a tagállamok továbbra is adóztatásból finanszírozzák az említett szakpolitikákat, és ezért lehetséges, hogy ezek a kivetett díjak emelkedhetnek.
351. Bizonyos gazdasági ágazatokban, amelyek különösen ki vannak téve a nemzetközi kereskedelemnek, és amelyek értékteremtésükben nagymértékben támaszkodnak a villamos energiára, az ilyen adójellegű díjak teljes összegének megfizetésére vonatkozó kötelezettség jelentős többletterhet keletkeztethet. Ez a teher növelheti annak kockázatát, hogy ezek az ágazatok az Európai Uniót kívülre költözzek olyan helyekre, ahol a környezeti fegyelem hiányzik vagy kevésbé ambiciózus. Ezenkívül az ilyen

adójellegű díjak megnövelik a villamos energia költségét a közvetlen kibocsátás költségeihez képest, és ezáltal visszatárhathják a termelési folyamatok villamosítását, aminek központi szerepe van az uniós gazdaság sikeres dekarbonizálásában. E kockázatok csökkentése érdekében a tagállamok csökkentéseket biztosíthatnak az ilyen adójellegű díjakból az érintett gazdasági ágazatokban tevékenykedő vállalatok számára.

352. Ez a szakasz meghatározza azokat a kritériumokat, amelyeket a Bizottság alkalmazni fog a villamos energiával kapcsolatos adójellegű díjak csökkentésének a gazdasági tevékenység fejlődését, ösztönző hatását, szükségességét, megfelelőségét, arányosságát érintő és versenyre gyakorolt hatásait értékelve. A 3. fejezetben foglalt összeegyeztethetőségi kritériumokat csak azokra a szempontokra kell alkalmazni, amelyekre konkrét rendelkezések ebben a szakaszban nem kerültek meghatározásra.
353. A Bizottság megfelelő intézkedéseket alkalmazott azon ágazatok meghatározására, amelyek különösen ki vannak téve a 351. pontban említett kockázatoknak, és arányossági követelményeket vezetett be, figyelembe véve, hogy ha túl nagy mértékben csökkentik az adójellegű díjakat vagy e csökkentéseket túl sok villamosenergia-fogyasztónak ítélik oda, a megújuló forrásokból előállított energia támogatásának átfogó finanszírozása veszélybe kerülhet, és a verseny és a kereskedelem torzulásai különösen magasak lehetnek.

4.11.2 *Alkalmazási kör: Adójellegű díjak, amelyekből csökkentés adható*

354. E szakasz alapján a tagállamok csökkentéseket engedélyezhetnek a villamosenergia-fogyasztásra kivetett olyan adójellegű díjakból, amelyek valamely energiapolitikai célkitűzést finanszíroznak. Ez magában foglalja a megújuló források vagy a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés finanszírozásának támogatását, valamint az elszigetelt régiókban a szociális tarifák vagy az energiaárak finanszírozását szolgáló díjakat. Ez a szakasz nem terjed ki azokra a díjakra, amelyek az érintett kedvezményezettek villamosenergia-ellátásának költségeit tükrözik. Például a hálózati díjak vagy a kapacitásmechanizmusokat finanszírozó díjak alóli mentességekre ez a szakasz nem vonatkozik. Ez a szakasz nem terjed ki az energia egyéb formái – különösen a földgáz – fogyasztásának adójellegű díjaira sem.
355. A csökkenthető adójellegű díjaknak az Európai Unió kívüli áthelyezés kockázatára gyakorolt hatása az összes érintett adójellegű díj együttes pénzügyi hatásától és a jogosult kedvezményezetteknek nyújtott ilyen adójellegű díjak összes csökkentésétől függ. Az e szakasz alapján értékelendő intézkedést bevezetni kívánó tagállamoknak ezért valamennyi ilyen csökkentést egyetlen rendszerbe kell foglalniuk, és a bejelentés részeként tájékoztatniuk kell a Bizottságot az összes támogatható adójellegű díj és valamennyi javasolt csökkentés kumulatív hatásáról. Ha egy tagállam egy későbbi szakaszban úgy dönt, hogy további csökkentéseket vezet be az e szakasz hatálya alá tartozó adójellegű díjak tekintetében, be kell jelentenie a meglévő rendszer módosítását.
356. A Bizottság úgy véli, hogy a tagállamok csak akkor adhatnak csökkentést az e szakasz szerinti adójellegű díjakból, ha ezen adójellegű díjak összesített szintje (a csökkentések előtt) legalább [...] EUR/MWh.

4.11.3 A verseny és a kereskedelem torzulásának minimálisra csökkentése

4.11.3.1 Támogathatósági feltételek

357. Az e szakasz szerinti támogatást azokra az ágazatokra kell korlátozni, amelyek a támogatható adójellegű díjak miatt jelentős versenyhátrányt szenvednek el és fennáll az Unión kívülre áthelyezés veszélye. Az áthelyezés kockázata az adott ágazat villamosenergia-intenzitásától és a nemzetközi kereskedelemnek való kitettségétől függ. Ennek megfelelően a támogatás csak abban az esetben nyújtható, ha a vállalkozás olyan ágazathoz tartozik, amelynek kereskedelmi intenzitása uniós szinten legalább 20 %, villamosenergia-intenzitása uniós szinten pedig legalább 10 %. Emellett a Bizottság úgy véli, hogy ilyen kockázatok azon ágazatok esetében állnak fenn, amelyekben a villamosenergia-intenzitás uniós szinten 7 %, és a kereskedelem intenzitása uniós szinten 80 %. Az e támogathatósági feltételeknek megfelelő ágazatokat az 1. melléklet sorolja fel.
358. Amennyiben egy tagállam csak a támogatható kedvezményezettek egy részének nyújt támogatást, vagy a támogatásra jogosult kedvezményezettek különböző kategóriáinak különböző szintű csökkentéseket nyújt, bizonyítania kell, hogy e döntés objektív, megkülönböztetéstől mentes és átlátható kritériumok alapján született, és hogy a támogatást elvben ugyanúgy nyújtják az ugyanabban az ágazatban valamennyi hasonló ténybeli helyzetben lévő versenytárs számára.

4.11.3.2 A támogatási intézkedés arányossága

359. A Bizottság akkor fogja arányosnak tekinteni a támogatást, ha a kedvezményezettek a tagállam által a rendszerbe beépített villamos energia adójellegű díjakból eredő költségek legalább 25 %-át megfizetik.
360. A támogatható villamos energia adójellegű díjak 25 %-ának megfelelő saját hozzájárulás azonban meghaladhatja azt, amelyet a különösen kitett vállalkozások képesek fedezni. Ezért a tagállam ehelyett a villamos energia adójellegű díjakból eredő többletköltségeket az érintett vállalkozás bruttó hozzáadott értékének 1,5 %-ában korlátozhatja.
361. A 360. pont alkalmazásában a bruttó hozzáadott érték a vállalkozások esetében a tényezőkölségen számított bruttó hozzáadott érték, amely a közvetett adókkal csökkentett és a támogatásokkal növelt, piaci áron számított bruttó hozzáadott érték. A tényezőkölségen kifejezett hozzáadott érték: forgalom plusz az aktivált saját teljesítmény, plusz egyéb üzemi bevétel, az állományváltozások hozzáadásával vagy levonásával, mínusz a termék- és szolgáltatásvásárlások¹¹⁶, mínusz a forgalomhoz kapcsolódó, de nem levonható egyéb termékadók, mínusz a termeléshez kapcsolódó vámok és adók. A tényezőkölségen számított bruttó hozzáadott érték a bruttó működési eredmény és a személyi jellegű költségek összegeként is kiszámítható. A vállalat számvitelében pénzügyinek vagy rendkívülinek minősített jövedelmeket és kiadásokat le kell vonni a hozzáadott értékből. A tényezőkölségen számított hozzáadott értéket

¹¹⁶ A „termék- és szolgáltatásvásárlások” nem tartalmazzák a személyi jellegű költségeket.

bruttó szinten számítják, mivel az értékhelyesbítések (mint az értékcsökkenés) nem kerülnek levonásra¹¹⁷.

362. A 361. pont alkalmazásában azon legutóbbi 3 év bruttó hozzáadott értékeinek számtani átlagát kell használni, amelyre vonatkozóan adatok rendelkezésre állnak.

4.11.3.3 Az állami támogatás formája

363. A tagállamok a támogatást nyújthatják az adójellegű díjak csökkentése formájában, rögzített összegű éves kompenzációként vagy a kettő kombinációjaként¹¹⁸. Amennyiben a támogatást a fizetendő adójellegű díjak csökkentése formájában nyújtják, gondoskodni kell egy utólagos nyomkövetési mechanizmusról, amellyel biztosítható, hogy a túlfizetett támogatást a következő év július 1. előtt visszafizessék. Amennyiben a támogatást visszatérítés formájában nyújtják, azt a villamosenergia-fogyasztás megfigyelt szintjei és adott esetben azon időszak bruttó hozzáadott értékének alapján kell kiszámítani, amely alatt a támogatható adójellegű díjakat alkalmazták.

4.11.3.4 Energetikai auditok és irányítási rendszerek

364. A 4.11. szakasz szerint nyújtott támogatások esetében a tagállamnak kötelezettséget kell vállalnia annak ellenőrzésére, hogy a kedvezményezett teljesíti-e a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikke értelmében vett energetikai audit lefolytatására vonatkozó kötelezettségét. Ez végezhető akár önálló energetikai auditként, akár tanúsított energia- vagy környezetgazdálkodási rendszer, például az Unió környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszere (EMAS) keretében¹¹⁹.
365. A tagállamoknak továbbá kötelezettséget kell vállalniuk annak nyomon követésére, hogy a 2012/27/EU irányelv 8. cikkének (4) bekezdése szerinti energetikai audit elvégzésére köteles kedvezményezettek:
- a) végrehajtják az auditjelentés ajánlásait, amennyiben az érintett beruházások megtérülési ideje nem haladja meg a 3 évet, és a beruházások költségei arányosak;
 - b) csökkentik villamosenergia-fogyasztásuk szénlábnymát oly módon, hogy villamosenergia-fogyasztásuk legalább 30 %-át szén-dioxid-mentes forrásokból fedezik;
 - c) a támogatás összegének legalább 50 %-ának jelentős részét olyan projektekbe fektetik be, amelyek a létesítmény üvegházhatásúgáz-kibocsátásának jelentős

¹¹⁷ A vállalkozások szerkezeti statisztikáiról szóló, 1996. december 20-i 58/97/EK, Euratom tanácsi rendelettel (HL L 14., 1997.1.17., 1. o.) létrehozott jogi keret szerinti 12 15 0 kód.

¹¹⁸ A rögzített összegű éves kompenzáció (adóvisszatérítés) használatának előnye, hogy a támogatott vállalkozásokat ugyanúgy érinti a villamos energia határköltségének emelkedése (vagyis többletfogyasztás esetében a villamosenergia-költség MWh-nként való emelkedése), ezáltal pedig korlátozható az ágazatban esetlegesen bekövetkező versenytorzulás.

¹¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 1221/2009/EK rendelete (2009. november 25.) a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről és a 761/2001/EK rendelet, a 2001/681/EK és a 2006/193/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 342., 2009.12.22., 1. o.).

csökkenését eredményezik; adott esetben a beruházásnak az uniós ETS-ben jóval az ingyenes kiosztáshoz használt vonatkozó referenciaérték alatti csökkenést kell eredményeznie.

4.11.3.5 Átmeneti szabályok

366. A Bizottság úgy véli, hogy az ezen iránymutatás közzétételét megelőző időszakban az energiaigényes felhasználók számára csökkentett villamos energia adójellegű díjak formájában nyújtott be nem jelentett támogatás a belső piaccal az alábbi feltételekkel nyilvánítható összeegyeztethetőnek:

- a) a támogatás szükséges volt a kedvezményezett által végzett gazdasági tevékenység fejlődéséhez; és
- b) a túlzott versenytorzulásokat kerülték.

4.12 Támogatás a szén-, tőzeg és olajpala-tüzelésű erőművek bezárásához

367. A 4.12.1. és 4.12.2. szakasz azon kétféle intézkedésre alkalmazandó összeegyeztethetőségi szabályokat tartalmazza, amelyeket a tagállamok meghozhatnak a szén- (beleértve mind a szenet, mind a lignitet), tőzeg- vagy olajpala-tüzelésű erőművek, és esetlegesen e tüzelőanyagok bányászati műveletei (együttesen „szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek”) bezárásának támogatására.

368. Az alábbi két szakasz határozza meg azokat a kritériumokat, amelyeket a Bizottság alkalmazni fog az ösztönző hatás, szükségesség, megfelelőség, arányosság és versenyre gyakorolt hatás értékelésekor. A 3. fejezetben foglalt összeegyeztethetőségi kritériumokat csak azokra a szempontokra kell alkalmazni, amelyekre konkrét rendelkezések az alábbi két szakaszban nem kerültek meghatározásra.

4.12.1 A korai bezárás támogatása

4.12.1.1 A támogatás indokoltsága

369. A szén-, tőzeg- és olajpala-tüzelésű villamosenergia-termelésről való átállás az egyik legfontosabb hajtóerő az uniós villamos energia ágazat dekarbonizációjában. Ezt az átállást nagyrészt piaci erők vezérlik, mint például a szén-dioxid-árak és az alacsony határköltségekkel rendelkező megújuló energiaforrások részéről támasztott verseny.

370. A tagállamok azonban dönthetnek úgy, hogy felgyorsítják ezt a piacvezérelt átállást azáltal, hogy egy bizonyos időponttól kezdve betiltják az e tüzelőanyagokon alapuló villamosenergia-termelést. Ez a tilalom olyan helyzeteket teremthet, amelyekben nyereséges szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységeket gazdasági élettartamuk vége előtt be kell zárniuk, ami elmaradt hasznot okozhat.

4.12.1.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

371. Ez a szakasz összeegyeztethetőségi szabályokat határoz meg a jövedelmező szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek korai bezárásának kompenzálására hozott intézkedésekre.

372. Az e szakasz hatálya alá tartozó intézkedések elősegíthetik bizonyos gazdasági tevékenységek vagy területek fejlődését. Például az ilyen intézkedések teret engedhetnek más, valószínűleg környezetbarát tevékenységek fejlesztésének annak érdekében, hogy ellensúlyozzák a korai bezárás okozta energiatermelési kapacitás csökkenését. Az intézkedés hiányában ez a fejlődés nem valósulhat meg ugyanilyen mértékben. Ezenkívül az említett intézkedések által bevezetett kiszámíthatóság és jogbiztonság elősegítheti a szén-, tüze- és olajpala-tevékenységek rendezett lezárását.

4.12.1.3 Ösztönző hatás

373. Az intézkedésnek meg kell változtatnia azon üzemeltetők gazdasági magatartását, amelyek gazdasági élettartamuk vége előtt bezárják szén-, tüze- és olajpala-tevékenységeiket. Annak meghatározása érdekében, hogy ez a helyzet áll-e fenn, a Bizottság összehasonlítja az intézkedés hatásait a kapcsolódó kompenzáció nélküli kötelező bezárás kontrafaktuális forgatókönyvével. A kontrafaktuális forgatókönyvnek az előre jelzett fejleményeknek megfelelő, megalapozott feltételezéseken kell alapulnia, és tükröznie kell a szóban forgó létesítmények tervezett bevételeit és költségeit. A szén-, tüze- és olajpala-tevékenységek bezárásának legkésőbb a kártérítés odaítélésétől számított egy éven belül meg kell történnie, kivéve, ha korrekciós mechanizmus van érvényben a legfrissebb feltételezéseken alapuló számítás frissítésére. Kivételes körülmények között a tagállam indokolhatja, hogy miért van szükség hosszabb időszakra, még korrekciós mechanizmus hiányában is. Az intézkedés nem vezethet az ellátásbiztonsági intézkedésekre alkalmazandó szabályok megkerüléséhez.

4.12.1.4 Szükségesség és megfelelés

374. A jövedelmező szén-, tüze- és olajpala-tevékenységek korai bezárása eredményeként keletkező elmaradt haszon kompenzálása gyakran segít elkerülni az üzemeltetőkkel a jogvitákat, és biztosítja a jogbiztonságot és a kiszámíthatóságot. Az elmaradt haszon a nemzeti bíróság általi, a hasonló helyzetben a peres félre irányadó nemzeti joggal összhangban meghatározott kompenzációja jellegénél fogva valószínű, mivel kívül esik az állami támogatások ellenőrzésének körén. Nem vonatkozik ugyanez a szabály a tagállami hatóságok által megállapított vagy a vállalkozásokkal egyeztetett kártérítésekre. Ilyen esetekben a Bizottság nem zárhatja ki, hogy ezek a kompenzációs formák állami támogatással járjanak, mivel a Bizottság nem tudja ellenőrizni, hogy a nyújtott ellentételezés egyenlő-e a nemzeti jog szerint megítélhető kompenzációval.

4.12.1.5 Arányosság

375. A támogatást elvileg versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében kell nyújtani, egyértelmű, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján, a 3.2.1.3. szakasznak megfelelően.¹²⁰ Ez a követelmény nem alkalmazandó, ha a tagállam bizonyítja, hogy az ajánlattételi eljárás objektív okokból valószínűleg nem lesz versenyeztetési. Ez történhet például abban az esetben, ha a potenciális résztvevők száma korlátozott, amennyiben ez nem diszkriminatív támogathatósági szempontok miatt következik be.

¹²⁰ Az iránymutatás 49. pontjában meghatározott 25 %-os követelmény nem vonatkozik e 4.12. szakasz szerinti ajánlattételi eljárásokra.

376. Ha a támogatást versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében nyújtják, a Bizottság feltételezi, hogy a támogatás arányos és a szükséges minimumra korlátozódik.
377. Versenyeztetési ajánlattételi eljárás hiányában a Bizottság eseti alapon értékeli az arányosságot. Ebben az összefüggésben a Bizottság részletesen elemzi azokat a feltételezéseket, amelyeket a tagállam a korai bezárás miatti elmaradt nyereség és többletköltségek meghatározásához használt, összehasonlítva a tényleges és a tényszerű forgatókönyvek várható jövedelmezőségével. A többletköltségek nem tartalmazhatják azokat a költségeket, amelyek a kontrafaktuális forgatókönyv szerint is felmerültek volna, például a bontási költségeket. Ha a szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárása több mint egy évvel a kompenzáció odaítélését követően történik meg, a tagállamnak be kell vezetnie egy mechanizmust a számítás legfrissebb feltételezések alapján történő frissítésére, kivéve, ha bizonyítani tudja, hogy a szóban forgó esetben fennálló kivételes körülmények miatt egy ilyen mechanizmus alkalmazása miért nem indokolt.

4.12.1.6 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

378. A tagállamnak meg kell határoznia és számszerűsítania kell az intézkedés várható környezeti előnyeit, lehetőség szerint az elkerült CO₂-egyenértékben kifejezett üvegházhatásúgáz-kibocsátás tonnánkénti támogatása formájában. Az intézkedés dekarbonizációval kapcsolatos előnyeinek értékelésekor a Bizottság azt is figyelembe veszi, hogy az intézkedésnek része-e a CO₂ kibocsátási egységek nemzeti szinten történő önkéntes törlése.
379. Fontos biztosítani, hogy a támogatás szerkezete a lehető legkevésbé torzítsa a piaci versenyt. Ha a támogatást olyan versenypályázati eljárás útján nyújtják, amelyen megkülönböztetésmentesen indulhat valamennyi szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenység üzemeltetője, a Bizottság azt feltételezi, hogy a támogatásnak a versenyre és a kereskedelemre korlátozott torzító hatása van. Versenyeztetési ajánlattételi eljárás hiányában a Bizottság az intézkedés kialakítása és az érintett piacra gyakorolt hatása alapján értékeli a támogatás versenyre és kereskedelemre gyakorolt hatásait.

4.12.2 A kivételes költségek támogatása

4.12.2.1 A támogatás indokoltsága

380. A versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárása jelentős társadalmi és környezeti költségeket okozhat az erőművek és a bányaműveletek szintjén. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy fedezik az ilyen kivételes költségeket, a bezárási folyamat társadalmi és regionális következményeinek enyhítése érdekében.

4.12.2.2 Alkalmazási kör és támogatott tevékenységek

381. Ez a szakasz összeegyeztethetőségi szabályokat határoz meg a versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárásából eredő kivételes költségek fedezésére hozott intézkedésekre vonatkozóan.
382. Az e szakaszban szereplő intézkedések megkönnyíthetik az érintett terület társadalmi, környezeti és biztonsági átállását.

383. Ezt a szakaszt annyiban kell alkalmazni, amennyiben az intézkedés nem tartozik a versenyképtelen szénbányák bezárását elősegítő állami támogatásról szóló 2010. december 10-i tanácsi határozat¹²¹ hatálya alá.

4.12.2.3 Szükségesség és megfelelés

384. A Bizottság szükségesnek és megfelelőnek fogja tekinteni az ilyen kivételes költségek fedezésére nyújtott támogatást, amennyiben az elősegítheti a versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárásának a régióban és az érintett tagállamban jelentkező társadalmi és környezeti hatásai enyhítését.

4.12.2.4 Ösztönző hatás és arányosság

385. A kivételes költségekre nyújtott állami támogatást csak a versenyképtelen szén-, tőzeg- és olajpala-tevékenységek bezárásából eredő költségek fedezésére lehet felhasználni.
386. A fedezett elszámolható költségek kategóriáit a II. melléklet határozza meg. A környezetvédelmi előírások be nem tartásából eredő költségek és a jelenlegi termeléssel kapcsolatos költségek nem számolhatók el.
387. Különösen a rendkívüli környezeti költségek fedezésére nyújtott támogatásokat illetően ilyen támogatás csak akkor nyújtható, ha a szennyezőt nem azonosítják, vagy ha a „szennyező fizet” elvvel összhangban nem lehet jogilag felelősségre vonni az ilyen költségek fedezéséért. A szennyező az egyes tagállamokban irányadó jog szerint felelős jogalany, a 2004/35/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹²² vagy más uniós szabályok¹²³ sérelme nélkül.
388. A „szennyező fizet” elv sérelme nélkül az alkalmazandó uniós és nemzeti szabályok szerint felelős személynek állami támogatás csak olyan rendkívüli környezeti költségek fedezésére nyújtható, amelyek túlmutatnak az alkalmazandó uniós és nemzeti szabályok szerinti jogi kötelezettségeken vagy korábbi/szerződéses kötelezettségvállalásokon.
389. Ha az alkalmazandó jogszabályok alapján felelős személy kilétét nem állapították meg, vagy nem lehet rákényszeríteni a költségek viselésére, az összes rendkívüli környezeti költség fedezésére nyújtható állami támogatás. A tagállamnak bizonyítania kell, hogy minden észszerű erőfeszítést megtettek a felelős jogalany azonosítása érdekében. Amennyiben a szennyezést vagy más környezeti kárt okozó személyt azonosították, a tagállamnak bizonyítania kell, hogy minden jogi lépést megtesz annak érdekében, hogy a szennyező viselje a költségeket, ideértve a jogi fellépést is. A Bizottság mérlegelheti, hogy egy vállalkozás nem kötelezhető az általa okozott szennyezés orvoslásának költségeinek viselésére, ha jogilag már nem létezik és más vállalkozás a jogutódjának

¹²¹ A Tanács 2010. december 10-i határozata a versenyképtelen szénbányák bezárását elősegítő állami támogatásról (HL L 336., 2010.12.21., 24. o.).

¹²³ Lásd: a Bizottság közleménye – Iránymutatások a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkében meghatározott „környezeti károk” kifejezés közös értelmezésének kialakítására 2021/C 118/01 (HL C 118., 2021.4.7., 1. o.).

nem tekinthető, és/vagy a helyreállítás költségeinek fedezésére pénzügyi biztosíték nincsen vagy nem elegendő.

390. A támogatási összegnek a kedvezményezett rendkívüli költségeinek fedezésére kell korlátozódnia, és nem haladhatja meg a ténylegesen felmerült költségeket. A Bizottság meg fogja követelni a tagállamoktól, hogy a II. mellékletben részletezettek szerint egyértelműen és külön határozza meg a támogatást az elszámolható költségek minden kategóriájára- Abban az esetben, ha a tagállam becslések alapján fedezi ezeket a költségeket, még mielőtt azok a kedvezményezettnél ténylegesen felmerülnének, utólagosan ellenőriznie kell a felmerült költségeket a kedvezményezett által az engedélyező hatósághoz benyújtott részletes kimutatások alapján, ideértve a felmerült rendkívüli költségek számláit vagy igazolásait is, és ennek megfelelően ki kell igazítania az adott összegeket.

4.12.2.5 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

391. Amennyiben a támogatás a kedvezményezettnél felmerült rendkívüli költségek fedezésére korlátozódik, a Bizottság úgy véli, hogy annak korlátozott torzító hatása van a versenyre és a kereskedelemre.
392. Minden kapott támogatásnak az eredménykimutatásban különálló, a forgalomtól eltérő bevételi tételként kell megjelennie. Ha a kedvezményezett az adott szén-, tüzelő- és olajpala-tevékenységek bezárása után folytatja a kereskedést vagy működést, e tevékenységekről pontos és külön könyvelést kell vezetnie. Az adott támogatást úgy kell kezelni, hogy azt ne lehessen a vállalkozás egyéb gazdasági tevékenységére átcsoportosítani.

4.13 Környezetvédelmi és energetikai kérdésekkel kapcsolatos tanulmányokhoz vagy tanácsadási szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás

4.13.1 Alkalmazási kör és támogatott tevékenység

393. Ez a szakasz az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó projektekhez vagy tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó tanulmányokra vagy tanácsadási szolgáltatásokra adott támogatásra vonatkozik. Támogatás attól függetlenül nyújtható, hogy a tanulmányt vagy a tanácsadási szolgáltatást követi-e az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó beruházás.

4.13.2 Ösztönző hatás

394. A 395. pontban meghatározott feltételek a 3.1.2. szakaszban meghatározott feltételek mellett érvényesülnek.
395. A 2012/27/EU irányelvben előírt energetikai auditokra nyújtott támogatás csak olyan mértékben tekinthető ösztönző hatásúnak, amennyiben az energetikai auditot az említett irányelv által megkövetelt energetikai auditon túlmenően végzik el. Ha azonban az energiaauditot az említett irányelv szerinti kötelező energiaaudit mellett hajtják végre, a kiegészítő energiaaudithoz nyújtott támogatás ösztönző hatásúnak tekinthető.

4.13.3 Arányosság

396. Az elszámolható költségek az iránymutatás hatálya alá tartozó projektekhez vagy tevékenységekhez kapcsolódó tanulmányok vagy tanácsadási szolgáltatások költségei. Amennyiben a tanulmány vagy tanácsadó szolgáltatás csak egy része vonatkozik az ezen iránymutatás hatálya alá tartozó beruházásokra, az elszámolható költségek a tanulmány vagy tanácsadó szolgáltatás ezen beruházásokhoz kapcsolódó részeinek költségeit jelentik.
397. A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 60 %-át.
398. A támogatási intenzitás 20 százalékponttal növelhető a kisvállalkozások nevében végzett tanulmányok vagy tanácsadási szolgáltatások, és 10 százalékponttal a középvállalkozások nevében végzett tanulmányok vagy tanácsadási szolgáltatások esetében.

5. ÉRTÉKELÉS

399. A versenytorzulás korlátozásának további biztosítása érdekében a Bizottság előírhatja, hogy a bejelentendő támogatási programokat utólag értékeljék. Az értékelést olyan programok esetében kell elvégezni, amelyeknél a lehetséges verseny- és kereskedelemtorzulás mértéke különösen nagy, vagyis amely programoknál a végrehajtás kellő időben történő felülvizsgálata nélkül fennáll a verseny jelentős korlátozásának vagy torzulásának veszélye.
400. Utólagos értékelés kizárólag a nagy támogatási költségvetéssel rendelkező és új jellemzőket tartalmazó támogatási programok esetében, illetve várható jelentős piaci, technológiai vagy szabályozási változás esetén kötelező. Az utólagos értékelés minden esetben kötelező a programra, ha az állami támogatási költségvetés vagy az elszámolt kiadások meghaladják a 150 millió EUR-t bármely évben vagy a 750 millió EUR-t a teljes időtartam alatt. A programok teljes időtartama magában foglalja a rendszer és bármely hasonló célkitűzést és földrajzi területet lefedő előrendszer együttes időtartamát, 2022. január 1-jétől kezdődően. Tekintettel az értékelés célkitűzéseire, és annak érdekében, hogy ne rójanak aránytalan terhet a tagállamokra és a kisebb támogatási projektekre, az utólagos értékelési követelmény csak azokra a támogatási programokra vonatkozik, amelyek teljes időtartama meghaladja a három évet, 2022. január 1-jétől kezdődően.
401. Tekintve az értékelés céljait, továbbá annak érdekében, hogy ne terheljék aránytalanul a tagállamokat és a kisebb támogatási intézkedéseket, a bejelentendő támogatási programok utólagos ellenőrzésének követelménye követelmény kizárólag a nagy költségvetéssel rendelkező és új jellemzőket tartalmazó támogatási programok esetében, illetve várható jelentős piaci, technológiai vagy szabályozási változás esetén alkalmazandó.
402. Az utólagos értékelési követelménytől el lehet tekinteni, amennyiben a támogatási program olyan, hasonló célkitűzésre és földrajzi területre irányuló program közvetlen folytatásának minősül, amely értékelés tárgyát képezte, amelyről készült végső értékelési jelentés a Bizottság által jóváhagyott értékelési terv szerint, és amelynél nem merültek fel kedvezőtlen megállapítások. Azonnali hatállyal fel kell függesztetni azokat

a programokat, amelyek végső értékelési jelentése nincs összhangban a jóváhagyott értékelési tervvel.

403. Az értékelés céljából annak ellenőrzését kell kitűzni, hogy teljesültek-e a program összeegyeztethetőségének alapjául szolgáló feltételezések és feltételek, különös tekintettel arra, hogy szükséges és hatékony volt-e a támogatási intézkedés az általános és konkrét célkitűzéseinek fényében; az értékelésnek emellett információt kell szolgáltatnia az intézkedés által a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt hatásokról is.
404. A tagállamnak az alábbi esetekben az értékelési terv tervezetét is be kell jelenteni, amely a Bizottság programról készített értékelésének szerves részét képezi majd:
- a) a támogatási programmal együtt, ha az állami támogatási költségvetés vagy az elszámolt kiadások meghaladják a 150 millió EUR-t bármely évben vagy a 750 millió EUR-t a teljes időtartam alatt; valamint
 - b) 30 munkanapon belül olyan jelentős módosítást követően, amely a program költségvetését bármely évben 150 millió EUR vagy a program teljes időtartama alatt 750 millió EUR fölé növeli; valamint
 - c) 30 munkanapon belül azután, hogy az előző évre vonatkozóan 150 millió EUR-t meghaladó kiadások kerülnek be a hivatalos elszámolásba.
405. Az értékelési terv tervezetének összhangban kell lennie a Bizottság által meghatározott közös módszertani elvekkel¹²⁴. A Bizottságnak által jóváhagyott értékelési tervet nyilvánosságra kell hozni.
406. Az utólagos értékelést az engedélyező hatóságtól független szakértőnek kell elvégeznie értékelési terv alapján. Mindegyik értékelésnek magában kell foglalnia egy időközi és egy végső értékelési jelentést. Mindkét jelentést nyilvánosságra kell hozni.
407. A valamely csoportmentességi rendelet hatálya alól pusztán a jelentős költségvetése miatt kizárt támogatási programok esetében az összeegyeztethetőséget a Bizottság kizárólag az értékelési terv alapján vizsgálja.
408. Ahhoz, hogy a Bizottság megvizsgálhassa a támogatási program meghosszabbításának lehetőségét, a végső értékelési jelentést kellő időben – de legkésőbb a program lejártától 9 hónappal – be kell nyújtani a Bizottság számára. Ez a határidő lerövidülhet azon programok esetében, amelyeknél az értékelési követelmény végrehajtás utolsó két évében keletkezik. Az egyes értékelések pontos terjedelmét és menetét a támogatási programot jóváhagyó határozatban kell meghatározni. Minden későbbi, hasonló célra irányuló támogatási intézkedés esetében be kell mutatni, hogy miként vették figyelembe az értékelés eredményeit.

¹²⁴ Commission Staff Working Document on Common methodology for State aid evaluation, (Bizottsági szolgálati munkadokumentum – Az állami támogatások értékelésének közös módszertana), 2014.5.28., SWD(2014) 179 final.

6. JELENTÉSTÉTEL ÉS NYOMON KÖVETÉS

409. Az (EU) 2015/1589 tanácsi rendeletben és a 794/2004/EK bizottsági rendeletben foglalt követelményekkel összhangban a tagállamoknak éves jelentést kell benyújtaniuk a Bizottsághoz.
410. A tagállamoknak részletes nyilvántartást kell vezetniük valamennyi támogatási intézkedésről. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell valamennyi olyan információt, amely az elszámolható költségekre és a maximális támogatási intenzitásokra vonatkozó feltételek teljesítésének megállapításához szükséges. A nyilvántartást a támogatás odaítélésének napjától számított 10 évig meg kell őrizni, és kérésre a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani.

7. ALKALMAZHATÓSÁG

411. A Bizottság 2022. január 1-jétől alkalmazza ezt az iránymutatást.
412. Ez az iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló iránymutatás¹²⁵ helyébe lép.
413. A Bizottság az iránymutatást alkalmazza az összes olyan bejelentett támogatás összeegyeztethetőségének értékelésére, amelyre 2022. január 1-je után felkérést kap a döntéshozatalra. A jogellenes támogatás értékelése a támogatás odaítélésének időpontjában alkalmazandó szabályokkal összhangban történik.
414. A Bizottság a következő megfelelő intézkedéseket javasolja a tagállamoknak a Szerződés 108. cikkének (1) bekezdése alapján:
- a) A tagállamoknak szükség esetén módosítaniuk kell meglévő környezetvédelmi és energetikai támogatási programjaikat annak érdekében, hogy azok legkésőbb 2023. december 31-ig megfeleljenek ennek az iránymutatásnak;
 - b) A tagállamoknak a 414. pont a) alpontjában javasolt megfelelő intézkedésekhez az iránymutatás *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététele napjától számított két hónapon belül kifejezett, feltétel nélküli beleegyezésüket kell adniuk. Válaszadás hiányában a Bizottság azt feltételezi, hogy az adott tagállam nem ért egyet a javasolt intézkedésekkel.

8. FELÜLVIZSGÁLAT

415. A Bizottság ezt az iránymutatást bármikor felülvizsgálhatja vagy módosíthatja, amennyiben ez a versenypolitikával összefüggő okok, vagy más uniós szakpolitikák és nemzetközi kötelezettségek figyelembevétele miatt, vagy más indokolt esetben szükségessé válik.

¹²⁵ A Bizottság Közleménye – Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról (HL C 200., 2014.6.28., 1. o.).